

KLPD - Dienst Nationale Recherche Informatie

Jaaroverzicht 2007

Financial Intelligence Unit - Nederland

« waakzaam en dienstbaar »

Jaaroverzicht 2007

Financial Intelligence Unit - Nederland

KLPD - Dienst Nationale Recherche Informatie

« waakzaam en dienstbaar »

Inhoud

Voorwoord	5
Managementsamenvatting	7
1. Bouwen aan een professionele organisatie	9
1.1 Terugblik jaaroverzicht 2006	10
1.2 Stroomlijnen werkprocessen	12
1.3 Projectmatig werken	12
1.4 Personeelsbeleid	13
1.5 Naar een nieuwe ICT-structuur	14
1.6 Communicatie en voorlichting	15
2. Ketensamenwerking	17
2.1 Schakels in de keten	18
2.2 Toezicht	19
2.3 Melden	21
2.4 Opsporen	23
2.5 Vervolgen	25
2.6 Veroordelen	26
2.7 Ontnemen	27
3. Praktijkvoorbeelden	29
3.1 Aanhoudingen voor AWBZ-fraude	30
3.2 Hit op EU-sanctielijst	31
3.3 Aanwijzingen terrorismefinanciering	32
3.4 Short on EUROSTOXX 50	33
3.5 De hardwerkende tandarts	34
3.6 Internetfraude en money mules	34
3.7 De ondergedoken 'gedetineerde'	35
3.8 Een stukje varen	36
4. Producten en inzet FIU-Nederland	39
4.1 Kennisdocument	40
4.2 Internationale geldstroomrapportage	42
4.3 Financieel 'weerbeeld'	43
4.4 Inzet terrorismefinanciering	44
4.5 Inzet Nationaal Dreigingsbeeld	45
4.6 Inzet Algemene Rekenkamer	46

5.	Over de grenzen	47
5.1	Internationale gegevensuitwisseling	48
5.2	Het Koninkrijk der Nederlanden	49
5.3	Financial Action Task Force	52
5.4	Egmont Group	53
5.5	Europese Unie	54
5.6	FIU.NET	54
5.7	AWF Sustrans	55
5.8	€STR	55
6	FIU-Nederland in kengetallen	57
6.1	Introductie	58
6.2	Totaalcijfers	62
6.3	Money transfer aanbieders	71
6.4	Kengetallen exclusief money transfers	80
6.5	Handelaren in zaken van grote waarde	91
6.6	Vrije beroepsbeoefenaars	93
6.7	Overheid	97
7.	Terugkijkend naar de toekomst	99
7.1	Terugblik projectperiode	100
7.2	Veranderende wetgeving	100
7.3	Kerndoelstellingen 2008	104
7.4	Vooruitblik	105
	Bijlagen	107
1	Afkortingen	107
2	Begrippen	109
3	Witwasjurisprudentie 2007	110
4	Indicatorenlijst	113
5	Profiel FIU-Nederland	117

Voorwoord

Geachte lezer,

Met trots presenteer ik u het jaaroverzicht 2007 van de Financial Intelligence Unit-Nederland.

'Ik verwacht dat we in het jaaroverzicht over 2007 kunnen terugkijken op een sprankelend jaar,' schreef ik vorig jaar in het voorwoord. Welnu, dat is uitgekomen. In het tweede jaar van ons projectbestaan hebben we hard gewerkt om de verschillende onderdelen van onze organisatie meer op elkaar af te stemmen. We mogen stellen dat de FIU-Nederland inmiddels echt vorm heeft gekregen.

Het hybride karakter van de FIU-Nederland staat nationaal en internationaal in de schijnwerpers. De ontwikkelingen worden met veel interesse gevolgd. Dit blijkt ondermeer uit diverse bezoeken van collega FIU's en partnerorganisaties gedurende het afgelopen jaar. Om de FIU-Nederland verder te professionaliseren zijn in 2007 diverse initiatieven ontplooid. In het eerste hoofdstuk leest u meer hierover.

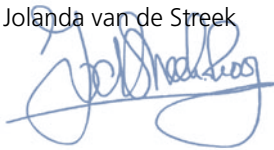
Enkele successen van afgelopen jaar wil ik niet onbesproken laten. De contacten met de regiopolitie en betrokken opsporingsinstanties zijn in 2007 fors verstevigd. Dit heeft bijgedragen tot een beter wederzijds begrip en verbeterde afstemming. Het aantal gezamenlijke projecten met de opsporing is daarnaast flink toegenomen. Ook is sprake van een groeiende waardering voor de analyseproducten van de FIU-Nederland. Vragen vanuit het 'veld' worden met enthousiasme opgepakt tot tevredenheid van, onder andere, de toezichthouders en de opsporing.

Om onze partners te blijven voorzien van waardevolle financiële informatie en analyses zal de FIU-Nederland ook in de komende jaren aan verandering onderhevig blijven. Indien dit niet het geval zou zijn, dan heeft de organisatie onvoldoende oog voor de veranderende omgeving en voor het adaptieve vermogen van criminele en terroristische organisaties. De uitdaging is altijd alert te blijven, nu en in de toekomst.

De evaluatie van de organisatie in 2008, vormt het sluitstuk van de projectperiode. In dat licht wordt 2008 voor de FIU-Nederland een spannend jaar. Met het einde van de projectstatus van de FIU-Nederland, komt ook een einde aan mijn functie als hoofd van de organisatie. Het zal moeilijk worden afstand te nemen van collega's, de dagelijkse hectiek en het werkveld.

Ik wens de FIU-Nederland een geweldige toekomst toe en ik dank alle partijen die zich met mij gedurende deze periode met volle overtuiging en ambitie hebben ingezet in de strijd tegen witwassen en het financieren van terrorisme.

Jolanda van de Streek

Zoetermeer, 15 mei 2008

Managementsamenvatting

Het jaar 2007 is het tweede jaar van de FIU-Nederland als projectorganisatie. Veel tijd en inspanning is besteed aan het stroomlijnen van de interne processen en tegelijkertijd is hard gewerkt aan de samenwerking met ketenpartners.

Een positieve ontwikkeling is dat het aantal samenwerkingsprojecten met opsporingsdiensten het afgelopen jaar fors is toegenomen. Binnen opsporend Nederland worden partijen zich steeds meer bewust van de meerwaarde van financiële transactie-informatie in opsporingsonderzoeken. Dit blijkt onder meer uit het toegenomen aantal bevestigingen van het Intranet Verdachte Transacties (IVT). Ook het aantal processen-verbaal dat door opsporingsdiensten is opgesteld op basis van verdachte transacties groeit. Evenzeer is een stijging waar te nemen van het aantal verdachte transacties dat is doorgemeld aan de opsporingsautoriteiten op basis van een LOvJ verzoek.

Om het voorkomen en bestrijden van witwassen en financiering van terrorisme zo goed mogelijk te faciliteren, hebben accountmanagers, MT-leden en de LOvJ verbonden aan de FIU-Nederland in 2007 diverse bezoeken gebracht aan de regiokorpsen. Door deze bezoeken ontstaat een gedetailleerd beeld welke transactie-informatie van belang is voor specifieke opsporingsonderzoeken. De regiokorpsen kunnen hierdoor nog beter worden voorzien van relevante informatie.

Naast het intensiveren van de contacten met de regiokorpsen is in 2007 nadrukkelijk geïnvesteerd in het onderhouden en verdiepen van de contacten met toezichthouders, melders, koninkrijksdelen en buitenlandse Financial Intelligence Units. Dit met het oog op het ontsluiten van meldingen met een hoge kwaliteit en onderzoekspotentieel.

Afgelopen jaar is met veel zorg onderzoek gedaan naar een nieuw ICT-systeem dat in staat is de complexe werkprocessen van de FIU-Nederland te ondersteunen en daar waar mogelijk te vereenvoudigen. Verschillende systemen zijn tegen het licht gehouden waaruit vervolgens een weloverwogen keuze is gemaakt.

1 Bouwen aan een professionele organisatie

In 2007 is veel energie gestoken in het professionaliseren van de FIU-Nederland. Het veranderingsproces binnen de organisatie is op diverse fronten zichtbaar. De eerste stappen zijn gezet om de oude informatiesystemen te vervangen voor een moderne, web-based onderzoek- en analyse-omgeving. Tegelijkertijd zijn de werkprocessen van de FIU-Nederland onder de loep genomen op zoek naar mogelijkheden om nog efficiënter te werken. Daarnaast is een communicatietraject gestart om ketenpartners beter te voorzien van relevante informatie. Het doel van al deze inspanningen is duidelijk: de FIU-Nederland nog efficiënter en slagvaardiger maken!

1.1 Terugblik jaaroverzicht 2006

In het jaaroverzicht van 2006 zijn vijf kerndoelstellingen¹ beschreven voor het jaar 2007. Het afgelopen jaar zijn de activiteiten van de FIU-Nederland voor een groot deel gericht geweest op deze kerndoelstellingen. Het streven is meer resultaatgericht te gaan werken. Met andere woorden: de activiteiten van de FIU-Nederland dienen concrete, meetbare resultaten op te leveren. Daarbij hoort ook het afleggen van verantwoording. Hieronder staat beschreven in hoeverre de kerndoelstellingen voor het jaar 2007 zijn gehaald.

1. Betere aansluiting bij de opsporingsdiensten

Deze eerste kerndoelstelling betekent: investeren in samenwerkingsvormen waarbij de FIU-Nederland met haar expertise een substantiële bijdrage levert aan de gestelde (opsporings)doelen. Zo hebben medewerkers van de FIU-Nederland in 2007 actief deelgenomen aan een aantal verkeerscontroles onder de naam 'Ochtendgloren'. Tijdens deze verkeerscontroles is ondersteuning en voorlichting gegeven aan opsporingsorganisaties over de werkwijze van geldkoeriers en over de mogelijkheden van een strafrechtelijke aanpak². Naar aanleiding van 'Ochtendgloren' is gebleken dat de participatie van de FIU-Nederland een duidelijke meerwaarde heeft voor de opsporing. Bij de regiokorpsen en andere opsporingsdiensten bestaat vaak nog een onjuist of gefragmenteerd beeld van de wijze waarop witwassers en geldkoeriers te werk gaan. De FIU-Nederland zal ook in 2008 ondersteuning bieden bij verkeerscontroles. In paragraaf 2.4 in dit jaaroverzicht leest u meer over de inzet van de FIU-Nederland bij de acties 'Ochtendgloren'.

2. Informatievoorziening toezichhouders

Sinds 1 mei 2006 heeft de FIU-Nederland tot taak de toezichhouders te informeren over het meldgedrag van instellingen. In 2007 is de samenwerking tussen de FIU-Nederland en de toezichhouders intensiever geworden. Bij toezichtonderzoeken in het kader van de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wet MOT) en de Wet identificatie bij dienstverlening (WID) levert de FIU-Nederland de nodige informatie om voorgenomen bestuurlijke sancties te kunnen toetsen³. Met het Bureau Financieel Toezicht (BFT) is informatie uitgewisseld ter voorbereiding van een relatiedag voor notarissen, die begin 2008 op de agenda staat.

1 *Jaaroverzicht 2006, Financial Intelligence Unit-Nederland, blz. 32*

2 *Volgens artikel 27 Wetboek van Strafvordering ter zake artikel 420bis e.v.*

3 *Op basis van art. 3 g van de Wet MOT*

3. Relatiedag

De derde kerndoelstelling is het verdiepen van de relatie tussen de FIU-Nederland en de overige ketenpartners. In 2007 heeft de FIU-Nederland met succes haar eerste relatiedag georganiseerd. Het thema van deze relatiedag was 'Money Transfers en 419-fraude'. Door medewerkers van politieregio's, geldtransactiekantoren (agenten), money transfer providers, de FIU-Nederland, het OM en enkele ministeries is uitvoerig gesproken over deze vorm van criminaliteit. Naast een plenair deel discussieerden deelnemers in kleine groepen over een bepaald onderwerp binnen deze problematiek. Met name het misbruik door de West-Afrikaanse criminele netwerken (WACN) kwam aan de orde. In de evaluatie gaven deelnemers aan dat zij tijdens deze dag beter zicht hebben gekregen op het perspectief van andere partners in de keten. De deelnemers gaven aan dat het goed zou zijn meer van dit soort dagen te organiseren. Uit de evaluatie kwam de suggestie naar voren een brancheorganisatie op te richten voor de geldtransactiekantoren (money transfer agenten).

4. Internationale samenwerking

Afgelopen jaar is meer aandacht besteed aan de contacten met diverse FIU's in het buitenland. Zo hebben verschillende vertegenwoordigers van buitenlandse meldpunten een bezoek gebracht aan de FIU-Nederland. Tijdens deze bezoeken is kennis, ervaring en expertise uitgewisseld over onderzoeksmethoden, criminaliteitsvormen en wetgeving. Met diverse meldpunten zijn afspraken gemaakt over verdere samenwerking in de toekomst. Met de FIU-Zweden is afgesproken elkaar bouwstenen aan te leveren voor het detecteren van criminele netwerken die actief zijn in beide landen.

5. Opstellen van 'financiële weerbeelden'

Een financieel 'weerbeeld' is een overzicht van internationale geldstromen in relatie tot een politieregio. Het overzicht bevat zowel ongebruikelijke als verdachte transacties en informeert beleidsmakers, strategisch analisten en tactisch analisten effectief over de financiële ontwikkelingen in een politieregio. In 2007 heeft de FIU-Nederland regionale 'weerbeelden' verstrekt aan de regio's Twente, Groningen, Zuid-Holland-Zuid, IJsselland, Midden- en West-Brabant, Limburg-Zuid, Hollands Midden en Noord-Holland-Noord. Deze 'weerbeelden' zijn ondersteunend bij het aangaan van zogenaamde projectconvenanten tussen de FIU-Nederland en de betreffende politieregio. In paragraaf 4.3 in dit jaar-overzicht leest u meer over het product 'financieel weerbeeld'.

1.2 Stroomlijnen werkprocessen

De FIU-Nederland is ontstaan uit het voormalige Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT) en het Bureau ter politieke ondersteuning van de landelijke officier van justitie inzake de Wet MOT (BLOM). Inrichting en werkwijze van beide organisaties zijn nog zichtbaar in de huidige organisatie van de FIU-Nederland. Naast de faciliterende pijler bestaat de organisatie uit een administratieve pijler en een politieke pijler⁴.

In 2007 heeft het management van de FIU-Nederland zich tot doel gesteld de diverse werkprocessen te optimaliseren en te stroomlijnen. Dit betreft zowel de interne processen als de koppelvlakken met de processen van de ketenpartners. Allereerst zijn de bedrijfsdoelstellingen van de FIU-Nederland in kaart gebracht. Deze hebben een wettelijke grondslag. Vervolgens zijn de hoofdprocessen benoemd en gepositioneerd in een hiërarchisch processenschema, oftewel de kapstok van de organisatie. De hoofdprocessen zijn beschreven volgens de Ordenings Methodiek Processen (OMP-2007). Daardoor kan de FIU-Nederland eenduidig met haar ketenpartners communiceren. Politieregio's, KLPD en OM hanteren namelijk dezelfde OMP-methodiek.

Om voldoende kwaliteit te realiseren in de beschrijving van de werkprocessen is een groot aantal medewerkers geïnterviewd. De beschrijvingen vormen de basis voor een procesontwerp dat in 2008 wordt geïmplementeerd en binnen de FIU-Nederland wordt geborgd. Tegelijkertijd wordt het nieuwe ICT-systeem uitgelijnd met de informatiestromen binnen de processen. De werkprocessen zijn hierbij leidend. Deze professionalisering zal leiden tot betere resultaten van de FIU-Nederland.

1.3 Projectmatig werken

In 2007 is meer nadruk komen te liggen op projectmatig werken. Projectmatig werken is geen doel op zich maar een effectief middel om in een bepaalde tijd een meetbaar resultaat te bereiken. Een succesvol project begint met een gedegen intake. Tijdens deze intake wordt samen met de opdrachtgever de doelstelling van het project bepaald. Daarnaast wordt gekeken naar randvoorwaarden en eventuele risico's. Waar nodig worden risicobepalende maatregelen getroffen. Vervolgens worden de op te leveren resultaten en/of

⁴ zie organogram in bijlage 5

producten omschreven. Inclusief de kwaliteitseisen per product. Tot slot wordt aandacht besteed aan de samenstelling van een projectteam.

Al deze afspraken worden in een plan van aanpak (projectplan) vastgelegd. Het projectplan wordt vervolgens door de betrokken partijen ondertekend. Daarmee wordt de doelstelling van het project bekrachtigd en worden de benodigde ondersteuning en opvolging toegezegd.

Crossfunctionele teams

Per project wordt een crossfunctioneel projectteam gevormd. Dat wil zeggen dat personen uit verschillende pijlers van de FIU-Nederland bij elkaar komen en gaan samenwerken. Die leden brengen ieder hun eigen bijzondere vaardigheden en expertise in. Door de inzet van crossfunctionele teams kunnen complexe problemen snel en efficiënt worden opgelost.

Nadat een project is afgesloten evalueren de betrokken partijen de samenwerking. Uit die evaluatie komen vaak waardevolle lessen naar voren om in vervolgprouwen de aanwezige kennis, expertise en ervaring nog beter te bundelen en te benutten.

1.4 Personeelsbeleid

Personeelsbeleid is een onderdeel van het organisatiebeleid. Personeelsbeleid is het geheel van maatregelen gericht op arbeid met als doel de organisatie-doelstellingen te verwezenlijken. Zonder alle aspecten van het personeelsbeleid van de FIU-Nederland te bespreken volgen hieronder enkele belangrijke ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

Investeren in kwaliteit

De FIU-Nederland is zich zeer bewust van de noodzaak van goed opgeleid personeel. Door blijvend te investeren in deskundig personeel is de organisatie in staat kwalitatief waardevolle producten te leveren.

In 2007 zijn diverse vacatures ingevuld waaronder die van teamleider administratief proces en teamleider faciliterend proces. Bij het selecteren van nieuw personeel voor de FIU-Nederland spelen een aantal vereisten een belangrijke rol. Naast de screeningsvereisten gelden (specifieke) opleidingseisen en dient de kandidaat te beschikken over relevante werkervaring.

Ontwikkelingsgericht personeelsbeleid

In 2006 is begonnen om alle medewerkers van de FIU-Nederland te informeren over 'ontwikkelingsgericht personeelsbeleid' (OPB). Doel van de trainingen was kennismaken met OPB en leren werken met OPB-instrumenten. Alle werknemers zijn inmiddels bekend met de termen binnen OPB: individuele resultaatafspraken, competenties, Persoonlijke OntwikkelingsPlannen (POP) en de jaarcyclus.

In 2007 hebben bijna alle medewerkers van de FIU-Nederland een POP gesprek gevoerd met zijn of haar leidinggevende. In dit POP gesprek komen ontwikkelpunten aan bod van de medewerker in kwestie voor het aankomende jaar. De ontwikkelafspraken worden op papier vastgelegd.

Verdiepen van kennis en expertise

Om de aansluiting met de opsporing te optimaliseren, zijn diverse medewerkers in 2007 opgeleid tot Buitengewoon Opsporings Ambtenaar (BOA). Ook hebben medewerkers met succes verschillende systeemspecifieke opleidingen gevolgd. Daarnaast heeft DNB een training verzorgd voor personeel van de FIU-Nederland aangaande de Wet financieel toezicht (Wft), Customer Due Diligence (CDD) en de implementering van de 3e EU-Richtlijn.

1.5 Naar een nieuwe ICT-structuur

Onder de projectnaam 'InMotion' is de ontwikkeling van een nieuw ICT-systeem van start gegaan. Dit ter vervanging van de huidige systemen Motion en Winston. Met veel enthousiasme wordt gewerkt om het nieuwe ICT-systeem gereed te krijgen. Voor de FIU-Nederland wordt een moderne web-based onderzoek- en analyse-omgeving gebouwd. Nieuwe modules zijn onder andere intake, kwaliteitsbewaking en een onderzoekomgeving. Bij het ontwikkelen van het systeem spelen diverse aspecten een rol, zoals beveiliging, conversie, communicatie, het beheer en het testen van functionaliteiten.

Vernieuwde meldmethode: web-based, beveiligd, kwalitatief en efficiënt

In het nieuwe systeem kan een meldende instelling via een webbrowser individuele transacties of zogenaamde batchbestanden⁵ beveiligd versturen. Transacties kunnen worden voorzien van bijlagen. Een aantal 'business rules' en hulpprogramma's zorgen ervoor dat de aangeleverde informatie zo zuiver mogelijk in de database van de FIU-Nederland terechtkomt. Het systeem accepteert geen onvolledige of onjuiste meldingen. Zulke meldingen worden teruggezonden met het verzoek de informatie aan te vullen dan wel te

5 *Batchbestanden bestaan uit meerdere meldingen; het formaat van deze bestanden is XML.*

verbeteren. Deze voorzieningen verhogen de kwaliteit van de data, waardoor de FIU-Nederland sneller en efficiënter onderzoek kan verrichten.

1.6 Communicatie en voorlichting

De FIU-Nederland wil helder, eenduidig en open communiceren met haar omgeving. Het verdiepen van bestaande relaties met meldende instellingen, opsporingsinstanties en toezichthouders vraagt specifieke aandacht. In 2006 is een 'strategisch plan relatiemanagement' opgesteld ter verbetering en intensivering van de communicatie tussen de FIU-Nederland en haar ketenpartners. Wat wordt gecommuniceerd, aan wie en via welk medium? Dit zijn vragen die deel uitmaken van effectief relatiemanagement.

In 2007 zijn concrete stappen gezet om te inventariseren welke middelen worden toegepast voor welke doelgroepen; zowel intern als extern. Het is van groot belang om de meldende instellingen goed te informeren over de vervanging van de huidige ICT systemen en de toekomstige uitrol van het nieuwe ICT-systeem. Daarom is een communicatietraject opgestart om meldende instellingen op de hoogte te houden van de stand van zaken.

Medewerkers van de FIU-Nederland communiceren op diverse manieren met ketenpartners. Zo bezoeken accountmanagers van de FIU-Nederland zeer regelmatig (bijzondere) opsporingsdiensten. Door deze bezoeken kan de vraag naar en aanbod van transactie-informatie nog beter op elkaar worden afgestemd.

In 2007 zijn ook nieuwe communicatiemiddelen ontwikkeld. Een folder is gemaakt om voorlichting te geven over de taak en werkwijze van de organisatie. Ook is een film geproduceerd waarin onder meer het internationale werkveld van de FIU-Nederland wordt belicht. In de tweede helft van 2007 is gestart met de ontwikkeling van een website. Deze is eind 2007 onder de domeinnaam *www.fiu-nederland.nl* in gebruik genomen. De website biedt de mogelijkheid om snel en efficiënt een specifieke doelgroep te bereiken. Dit is een flinke stap vooruit voor de organisatie. Via de website worden doelgroepen geïnformeerd over relevante ontwikkelingen, wijzingen in wet- en regelgeving en achtergronden op het gebied van witwassen en de financiering van terrorisme. Het blijft een uitdaging om de juiste informatie op het juiste moment bij de juiste persoon te bezorgen. Een uitdaging die past bij de ambitie om de FIU-Nederland verder te professionaliseren.

2 Ketensamenwerking

Om succesvol ketengericht te werken is het essentieel dat ketenpartners gezamenlijk optrekken. Individuele organisaties zien immers maar een deel van een financiële constructie en de daarbij behorende geldstroom. Ketengericht werken vraagt om inzet en het actief organiseren van samenwerking. Omdat activiteiten van verschillende organisaties in elkaar grijpen, is het van belang zichtbaar te maken hoe de schakels in de keten zich verhouden tot het beoogde resultaat. Alleen met dat inzicht is het mogelijk de activiteiten van de eigen organisatie efficiënt te koppelen met andere organisaties en processen.

2.1 Schakels in de keten

Elke schakel voegt waarde toe aan de keten als geheel. Maar wat zijn ketens eigenlijk? En hoe verhouden de schakels van de keten zich tot het beoogde resultaat?

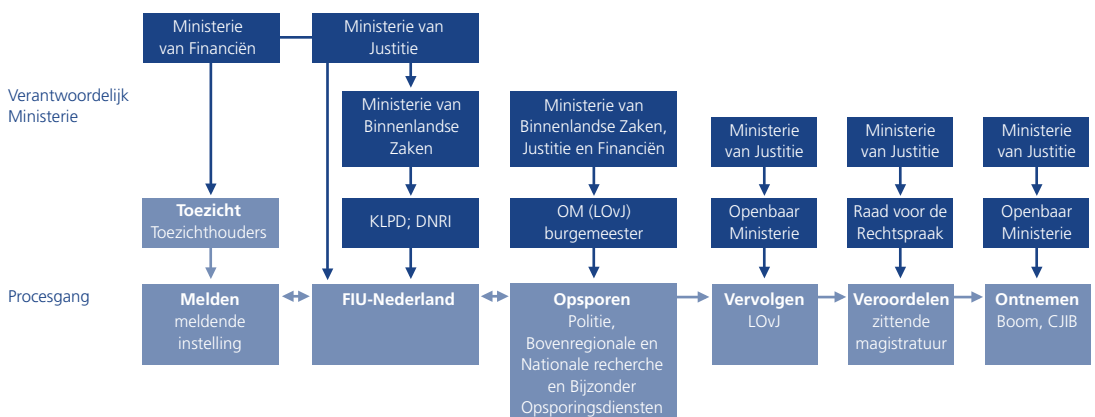
Ketenvorming

Ketens bieden de mogelijkheid om verschillende activiteiten te verbinden in een samenhangend proces. Door ketenvorming worden efficiency en prestatievoordelen gerealiseerd. In een keten zijn organisaties beter in staat doelen te bereiken doordat zij gericht zijn op een overstijgend, maatschappelijk ketendoel.

‘Het voorkomen en bestrijden van witwassen en de financiering van terrorisme’ is een doel dat geen van de actoren afzonderlijk kan bereiken. Het is duidelijk dat krachtenbundeling – van toezicht tot en met opsporing, vervolging en ontneming – noodzakelijk is om effectief op te treden. Hier is dus sprake van een ketendoel.

Diverse opeenvolgende activiteiten en inspanningen (toezicht, melden, opsporen, vervolgen, veroordelen, ontnemen) dragen bij aan het bereiken van dit ketendoel. Dit wordt ook wel de handhavingsketen genoemd. Verschillende instanties dragen bij aan deze handhaving. Denk aan de toezichthouders, meldende instellingen, de (bijzondere) opsporingsinstanties, het OM en de rechtsprekende macht. In de executiefase (niet alleen strafoplegging, maar ook het ontnemen van crimineel vermogen) spelen het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) en het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) een belangrijke rol.

Handhavingsketen Witwassen en terrorismefinanciering

2.2 Toezicht

Instellingen⁶ die onder de meld- en identificatieplicht vallen, dienen de gegevens van hun cliënten en de verleende diensten op toegankelijke wijze vast te leggen en te bewaren. Toezichthouders zijn bevoegd bij deze instellingen controles uit te voeren op het (juist) naleven van de meldplicht, zonder dat sprake hoeft te zijn van een aanleiding en/of schending van de wet MOT.

In het kader van het handhavingstoezicht hebben de toezichthouders specifieke bevoegdheden, zoals sancties opleggen, vergunningen verlenen en intrekken, ontheffingen verlenen, voorschriften uitvaardigen en richtlijnen en algemene aanbevelingen geven. Ook hebben de toezichthouders interventiebevoegdheden zoals de aanwijzingsbevoegdheid en het inbrengen van bedenkingen.

De minister van Financiën heeft de volgende toezichthouders aangewezen om toe te zien op de naleving van de wet MOT en de WID: Autoriteit Financiële Markten (AFM), Bureau Financieel Toezicht (BFT), De Nederlandsche Bank (DNB) en de Belastingdienst Holland Midden unit MOT-ordening.

Toezichthoudersoverleg

De FIU-Nederland neemt deel aan het periodieke, gezamenlijke toezichthoudersoverleg. Hier worden zaken die van gemeenschappelijk belang zijn besproken. Zo geeft de toezichthouder aan de melders nadere uitleg over het juist en volledig naleven van de meldplicht. Daarbij gaat het ook om de kwaliteit van de meldingen van ongebruikelijke transacties en dus om de kwaliteit van de input van de FIU-Nederland. Daarnaast kunnen toezichthouders aan meldplichtigen ook aanwijzingen geven over hun administratieve organisatie. Deze aanwijzingen hebben eveneens effect op de kwaliteit en de volledigheid van de ongebruikelijke transacties, die aan de FIU-Nederland gemeld worden.

Naast het gezamenlijke toezichthoudersoverleg vindt ook geregeld bilateraal overleg plaats tussen de FIU-Nederland en individuele toezichthouders. In dat bilaterale overleg wordt bijvoorbeeld de ondersteuning besproken die de FIU-Nederland aan de toezichthouder kan bieden om gerichte controles te doen bij melders op het naleven van de meldplicht. Doel van deze bilaterale contacten is te komen tot een goede afstemming tussen toezicht enerzijds en het verwerken van de ongebruikelijke transacties anderzijds. Bovendien wordt in dit overleg (nieuwe) wet- en regelgeving besproken.

6 *Onder het begrip 'instellingen' zoals vermeld in de toekomstige Wet ter voorkoming witwassen en financiering van terrorisme (WWFT) art 1 onder 1a, vallen tevens beroepsgroepen en natuurlijke personen.*

Intensievere samenwerking met toezichthouders

De huidige wet MOT biedt mogelijkheden voor samenwerking en bovendien zijn er praktijkontwikkelingen die het onderlinge contact bevorderen. Zo kunnen toezichthouders aangetroffen, niet gemelde ongebruikelijke transacties aan de FIU-Nederland aanreiken. De FIU-Nederland kan op haar beurt opvallende wijzigingen in het meldgedrag of gebrekkige meldingen bij de betreffende toezichthouder onder de aandacht brengen.

Met ingang van 2007 zijn de toezichthoudende taken van de FIOD-ECD – die voor de meldgroep grootwaardehandelaren en makelaars verantwoordelijk was – overgedragen aan de belastingdienst HollandMidden. Deze dienst heeft daarvoor een speciale toezichthoudende unit MOT-ordening in het leven geroepen. Met de toezichthouder het Bureau Financieel Toezicht (BFT) heeft de FIU-Nederland in 2007 besloten om in 2008 een relatiedag te organiseren voor notarissen.

Als toezichthouder heeft De Nederlandsche Bank (DNB) in maart 2007 in een schrijven aan de geldtransactiekantoren meer nadrukkelijk onder de aandacht gebracht, dat kantoren zich dienen te onthouden van het verrichten van witwastransacties. Geldtransactiekantoren dienen onderzoek te doen naar de herkomst en de bestemming van gelden, die bij hen worden aangeboden. Dit ter voorkoming van betrokkenheid bij witwassen. Indirect vraagt de toezichthouder de geldtransactiekantoren ook oog te hebben voor subjectieve transacties en de eventuele samenhang. Meldende instellingen zijn hierdoor gaan onderzoeken hoe subjectieve elementen te objectiveren zijn. Dit is in het meldgedrag tot uiting gekomen.

Een sterke en nauwe samenwerking tussen de FIU-Nederland en de toezichthouders past geheel in het stelsel van de meldplicht. Ook met het oog op de toekomstige nieuwe wet, waarin de WID en de wet MOT geïntegreerd worden in de Wet ter voorkoming witwassen en financiering van terrorisme (WWFT). In de WWFT staat aangegeven dat de meldende instellingen, de FIU-Nederland en de toezichthouders, gezamenlijk garant staan voor het integer houden van het financiële stelsel.

2.3 Melden

Diverse instellingen⁷ zijn bij wet verplicht om een ongebruikelijke transactie te melden bij de FIU-Nederland die (mogelijk) te maken heeft met witwassen en/of de financiering van terrorisme. Een transactie is 'ongebruikelijk' wanneer deze voldoet aan één of meerdere meldindicatoren. Voor melders zijn de indicatoren een hulpmiddel om te bepalen of een transactie verband houdt met witwassen of het financieren van terrorisme. Een overzicht van de indicatoren is opgenomen in bijlage 4.

De ongebruikelijke transacties moeten onverwijld worden gemeld maar in ieder geval binnen veertien dagen nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie is vastgesteld. Melding is verplicht wanneer sprake is van een voorgenomen of een uitgevoerde transactie bij het verlenen van een dienst in de zin van de Wet MOT.

Alle meldingen van ongebruikelijke transacties worden opgenomen in een zwaar beveiligde database; ook wel 'de buffer' genoemd. De buffer bestaat uit door de meldende instellingen beschikbaar gestelde privacy gevoelige informatie. Aangezien een ongebruikelijke transactie niet per definitie een verdachte transactie is, worden meldingen van ongebruikelijke transacties zeer vertrouwelijk behandeld. Alleen geautoriseerde medewerkers van de FIU-Nederland hebben toegang tot deze afgeschermd database. Het vertrouwelijk omgaan met ongebruikelijke transactie-informatie is een voorwaarde om samen te werken met melders en buitenlandse FIU's.

Voor de FIU-Nederland is een goede samenwerking met de meldende instellingen bijzonder belangrijk. Alleen met kwalitatief goede meldingen is snel en effectief onderzoek mogelijk naar eventuele betrokkenheid van personen bij witwassen of het financieren van terrorisme. Regelmatig vinden dan ook overleggen plaats met vertegenwoordigers van de meldende instellingen om de kwaliteit van de meldingen te verhogen. In dit kader informeert de FIU-Nederland melders ook over kenmerken die tot herkenning van risicovolle transacties kunnen leiden.

Strafrechtelijke vrijwaring

Op basis van de wet MOT verkrijgen melders een wettelijke vrijwaring als zij een ongebruikelijke transactie melden. Op deze wijze kunnen ongebruikelijke transacties worden gemeld zonder dat melders daar strafrechtelijk op kunnen worden aangesproken. De vrijwaring heeft alleen rechtskracht wanneer de

⁷ In navolging van Artikel 1 van de toekomstige Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme wordt gesproken over meldende 'instelling'.

melding te goeder trouw en rechtmatig heeft plaatsgevonden. De wetgever heeft bewust gekozen tot het opnemen van deze vrijwaringclausule om melders te beschermen, indien zij melding doen van ongebruikelijke transacties die op verzoek van cliënten worden verricht.

Civielrechtelijke aansprakelijkheid

Diegene die beroeps- of bedrijfsmatig een dienst verleent, en een verrichte of voorgenomen transactie heeft gemeld aan de FIU-Nederland zou door een cliënt civielrechtelijk kunnen worden aangesproken uit wanprestatie of onrechtmatige daad. Echter op basis van de Wet MOT, artikel 13, is een melder niet aansprakelijk voor eventuele schade die voortvloeit uit een melding. In de WWFT is de civielrechtelijke aansprakelijkheid aangegeven in artikel 20. Er is wel een voorbehoud ingebouwd. Indien aannemelijk gemaakt wordt, dat gelet op de feiten en omstandigheden van het geval, in redelijkheid, niet tot een melding had mogen worden overgegaan.

Van ongebruikelijk naar verdacht

Onder verantwoordelijkheid van het hoofd van de FIU-Nederland kan een ongebruikelijke transactie verdacht worden verklaard. Dit kan op vier manieren:

- 1 Door een ongebruikelijke transactie automatisch te matchen met bepaalde politiegegevens.
- 2 Na onderzoek verricht door de FIU-Nederland wordt de ongebruikelijke transactie veredeld en relevant geacht voor de opsporing.
- 3 Door een verzoek van de Landelijke Officier van Justitie witwassen, aan het hoofd van de FIU-Nederland, opsporingsinformatie uit een lopend onderzoek te matchen met ongebruikelijke transactie informatie⁸.
- 4 Door een bevraging van een FIU in het buitenland.

Bewaartermijnen

Meldingen van ongebruikelijke transacties worden voor een periode van vijf jaar in de afgeschermd database bewaard. Na de periode van vijf jaar wordt de melding uit de database verwijderd. De door de FIU-Nederland verdacht verklaarde transacties worden via het Intranet Verdachte Transacties (IVT), een database met verdachte transacties⁹, ter beschikking gesteld aan de opsporingsautoriteiten. De bewaartermijn voor verdachte transacties is gesteld op 10 jaar.

⁸ Zie voor nadere toelichting LOvJ verzoek paragraaf 2.5.

⁹ Een in het IVT opgenomen verdachte transactie heeft de status van een 'politiegegeven' conform de Wet en Besluit Politiegegevens per 1 januari 2008. De verdacht verklaarde transactie hoeft nog niet verdacht te zijn in de zin van artikel 27 Wetboek van Strafvordering.

2.4 Opsporen

De politiegegevens uit het IVT kunnen worden gebruikt voor de uitvoering van de politietaak en daaraan verwante taken die in de Wet Politiegegevens staan vermeld. Alleen geautoriseerden hebben toegang tot het IVT.

Betere aansluiting

Het streven van de FIU-Nederland om transactie-informatie beter te laten aansluiten op de vraag vanuit de diverse opsporings- en inlichtingendiensten krijgt in 2007 daadwerkelijk gestalte. Er zijn diverse signalen dat opsporings- en inlichtingendiensten meer gebruik zijn gaan maken van transactie-informatie.

De stijging van het gebruik is onder meer af te leiden uit het toegenomen aantal bevragingen van het IVT. In 2007 is een stijging te zien van 48% van het aantal bevragingen ten opzichte van 2006. Ook het aantal processen-verbaal dat door opsporingsdiensten is opgesteld op basis van verdachte transacties groeit. De stijging van het aantal processen-verbaal in 2007 is 18% ten opzichte van 2006.

BIBOB

De FIU-Nederland is betrokken bij onderzoeken door het Bureau Bevordering Integriteit Beoordelingen Openbaar Bestuur (BIBOB) van het Ministerie van Justitie. In het jaar 2007 heeft de FIU-Nederland 246 screeningsverzoeken uitgevoerd inzake de Wet BIBOB. Normaal gesproken kan verdachte transactie-informatie alleen voor strafrechtelijke doeleinden worden gebruikt. In het belang van de preventie van bestuurlijke betrokkenheid bij criminaliteit is in het kader van de wet BIBOB een uitzondering gemaakt. Daarbij wordt steeds de zorgvuldige afweging gemaakt of het verstrekken van informatie de opsporing niet schaadt.

FIOD-ECD

Aan de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Economische Controledienst (FIOD-ECD) zijn in het afgelopen jaar in het kader van een onderzoeksproject binnen de Belastingdienst diverse vastgoed-gerelateerde verdachte transacties verstrekt. Een aanzienlijk deel hiervan bestaat uit zogenaamde ABC-transacties. Dat zijn transacties waarbij panden op korte termijn (en onder verdachte omstandigheden) met winst worden doorverkocht van A naar B en vervolgens van B naar C. Deze ABC-transacties zijn door de FIOD-ECD nader onderzocht.

Medewerkers van de FIU-Nederland en de FIOD-ECD hebben in 2007 gezamenlijk een verkenning uitgevoerd naar het fenomeen Trade Based Money Laundering (TBML). De analyse gaf aan dat een effectieve bestrijding van deze criminaliteitsvorm alleen mogelijk is door informatie van de FIOD-ECD en de FIU-Nederland te combineren. Voor 2008 staat dan ook een gezamenlijk project gepland. Door vertegenwoordigers van het Functioneel Parket, de FIU-Nederland en de FIOD-ECD wordt de onderlinge samenwerking regelmatig besproken. Dat levert verbeterpunten op voor een efficiënte manier van samenwerken.

Ochtendgloren

Onder de projectnaam 'Ochtendgloren' hebben samenwerkende opsporingsorganisaties in 2007 een aantal verkeerscontroles uitgevoerd. Deze verkeerscontroles richtten zich op het terugdringen van het alcoholgebruik in het verkeer en op overige overtredingen in het kader van de verkeerswetgeving en daarnaast op het terugdringen van de middencriminaliteit op en rond (snel)wegen.

Ervaringen Ochtendgloren

Tijdens 'Ochtendgloren' bleken sommige bestuurders en/of passagiers van voertuigen in het bezit te zijn van substantiële geldsommen, die mogelijk crimineel verkregen zijn. Tijdens een verkeerscontrole in januari 2007 werd een bedrag aangetroffen van € 10.000 en van € 11.500. Tijdens de verkeerscontrole in maart is in een voertuig een pakket geld aangetroffen met een waarde van € 8.000 en tevens een koffer met geld met een bedrag van ruim € 50.000. De totale waarde van het aangetroffen geld tijdens deze acties bedroeg zo'n € 79.500.

Wanneer gelden worden aangetroffen waarvan een vermoeden bestaat dat deze afkomstig zijn uit enig misdrijf, kan een medewerker van de FIU-Nederland ter plaatse aanvullende informatie opvragen. Door het direct raadplegen van de systemen kan verder onderzoek naar de herkomst van het aangetroffen geld snel plaatsvinden. Naast het opvragen van aanvullende informatie geeft de FIU-Nederland ter plaatse voorlichting over de werkwijze van geldkoeriers.

Wanneer zijn er voldoende feiten en omstandigheden om te kunnen spreken van een verdachte in de zin van artikel 27 Wetboek van Strafvordering ter zake artikel 420bis e.v. Wetboek van Strafrecht? Die vraag is van groot belang bij het beter benutten van beslagmogelijkheden. De FIU-Nederland heeft diverse opsporingsorganisaties geïnformeerd over signalen dat personen in het bezit kunnen zijn van grote hoeveelheden geld. Daarmee zijn opsporingsdiensten in staat gericht te controleren.

2.5 Vervolgen

Er bestaat een speciale band tussen de FIU-Nederland en de Landelijk Officieren van Justitie (LOvJ's) die belast zijn met de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De LOvJ's zijn werkzaam bij het Functioneel Parket (FP) en vertegenwoordigen binnen de FIU-Nederland het bevoegd gezag. Samen met de overige leden van het managementteam van de FIU-Nederland zijn de LOvJ's verantwoordelijk voor een efficiënt gebruik van ongebruikelijke en verdachte transacties. Efficiënt gebruik betekent onder andere: het juist, rechtmatig en in zoveel mogelijk strafrechtelijke onderzoeken benutten van transactie-informatie. Om het gebruik van transactie-informatie te stimuleren voorziet de FIU-Nederland (bijzondere) opsporingsdiensten van kwalitatief hoogwaardige producten, zowel op aanvraag als op eigen initiatief.

LOvJ verzoek

Net als het hoofd van de FIU-Nederland kan de LOvJ op verzoek van de politie, maar ook van ambtsgenoten, onderzoek laten doen naar mogelijke ongebruikelijke transacties van criminelen tegen wie een onderzoek loopt. Als dergelijke transacties inderdaad voorkomen in de database van de FIU-Nederland kunnen deze na goedkeuring van het hoofd FIU-Nederland 'verdacht' worden verklaard. De verdachte transacties kunnen vervolgens als zodanig worden doorgemeld aan de verzoekende opsporingsautoriteit. Ten opzichte van 2006 is in 2007 een stijging waar te nemen van 31% van het aantal verdachte transacties dat is doorgemeld aan de opsporingsautoriteiten op basis van een LOvJ verzoek.

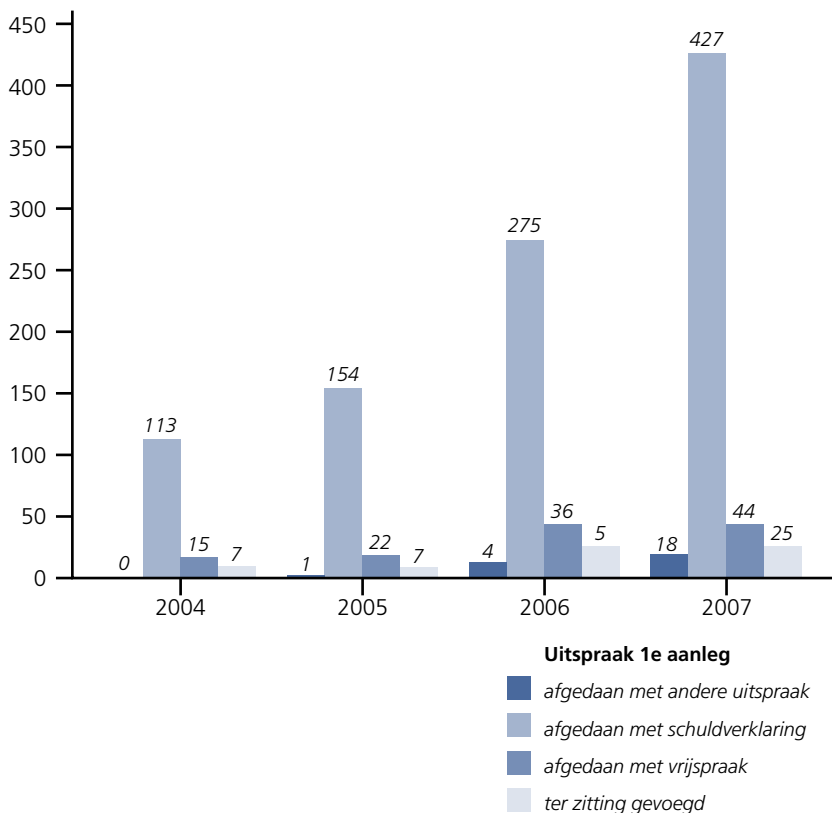
In 2008 wordt de opsporingscapaciteit voor de witwasbestrijding versterkt bij de FIOD-ECD. Zo'n 35 medewerkers gaan zich specifiek richten op deze materie. Er komen twee operationele teams van ieder 15 medewerkers in Haarlem en Amsterdam. De overige 5 medewerkers gaan werken bij het kenniscentrum witwassen van de FIOD-ECD. De LOvJ heeft het bevoegd gezag over deze extra opsporingscapaciteit.

2.6 Veroordelen

Een belangrijke schakel in de keten wordt gevormd door de zittende magistratuur. Door de geïntensiveerde aandacht van het Openbaar Ministerie worden meer witwaszaken doorgegeven voor het onderzoek ter terechtzitting. Mede hierdoor is het aantal veroordelingen in 2007 waarbij witwassen bewezen werd verklaard, substantieel toegenomen. In het kader van de bewijsvoering wordt door de rechterlijke macht steeds meer gebruik gemaakt van de lijst met witwastypologieën. Door gebruik te maken van deze witwastypologieën komt veelal een 'gestapelde' bewijsvoering tot stand.

In onderstaand diagram is vanaf 2004 een duidelijke progressieve tendens zichtbaar, in het aantal strafzaken witwassen waarbij sprake is van een schuldigverklaring. Maar liefst 427 strafzaken werden in 2007 met een schuldigverklaring afgedaan.

AANTAL UITSPRAKEN

2.7 Ontnemen

Money is the oxygen of crime

De criminele winsten die voortkomen uit het plegen van zware misdrijven, moeten effectief en efficiënt worden ontnomen. De drijfveer van criminelen is namelijk vrijwel altijd financieel gewin. De activiteiten van het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) en het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) richten zich op het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel van criminelen onder het motto '*Misdaad mag niet lonen*'.

Het Centraal Justitieel Incasso Bureau

Sinds het CJIB de taak heeft gekregen van het daadwerkelijk innen van de onherroepelijk opgelegde ontnemingsmaatregel, zijn het CJIB en de FIU-Nederland ketenpartners geworden. Bij het CJIB is er de behoefte geautoriseerd te worden op het IVT. Dit verzoek is eind 2007 in behandeling genomen en de toegang zal naar verwachting begin 2008 gerealiseerd zijn. Daarbij speelt mee dat op 1 januari 2008 de nieuwe wetgeving betreffende de Wet- en het Besluit Politiegegevens (WPG en BPG) van kracht wordt. Deze wetgeving vervangt de bestaande wetgeving van de Wet en het Besluit Politiregisters. Hierdoor kan het CJIB rechtstreeks gegevens uit de politiesystemen verstrekt krijgen. Het is de bedoeling de bestaande samenwerking tussen de FIU-Nederland en het CJIB nader te concretiseren door het tekenen van een samenwerkingsovereenkomst. Het CJIB werkt niet alleen samen met de FIU-Nederland maar ook met het BOOM.

Het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie

Inmiddels bestaat het BOOM al twaalf jaar. Sinds 1996 is het BOOM de rechtsopvolger van het in 1993 opgerichte Centraal Advies- en Beheersbureau Beslag (CABB). Het BOOM voert al jarenlang strijd om het wederrechtelijk verkregen vermogen zoveel en zo goed mogelijk van de crimineel te ontnemen.

Het BOOM richt zich met name op ontnemingszaken, waarbij de verwachting bestaat een substantieel crimineel vermogen te ontnemen. Daarbij wordt een drempel gehanteerd van 100.000 euro of meer aan crimineel voordeel. Het BOOM heeft in 2007 een zestal vermogentraceerders aangenomen. Deze vermogentraceerders hebben tot taak de omvang vast te stellen van het crimineel vermogen en te achterhalen waar dat vermogen is ondergebracht.

In de kengetallen van de FIU-Nederland van 2007 komt het BOOM niet met cijfers voor. De reden hiervoor is dat het BOOM zich met name heeft geconcentreerd op de taakverruiming. Eind 2007 hebben vertegenwoordigers van het BOOM en de FIU-Nederland met elkaar gesproken om de draad weer op te pakken en de samenwerking tussen beide organisaties te intensiveren. Inmiddels is een samenwerkingsconvenant ontworpen die in de loop van 2008 getekend gaat worden.

3 Praktijkvoorbeelden

Doelstellingen, projecten en cijfers zetten in dit jaarverslag op een rij wat de FIU-Nederland in 2007 heeft gedaan. Voorbeelden uit de praktijk geven misschien nog een concreter beeld van de activiteiten, de inzet en de resultaten van de FIU-Nederland.

3.1 Aanhoudingen voor AWBZ-fraude

Bron: www.nu.nl

Politie en justitie hebben vier bestuurders van een thuiszorginstelling aangehouden voor fraude met AWBZ-gelden¹⁰. Het Openbaar Ministerie (OM) verdenkt de mannen van valsheid in geschrifte, verduistering, witwassen en deelneming aan een criminele organisatie.

De vier komen uit Schiedam en Rotterdam en zijn 31, 33, 34 en 50 jaar oud. Hoe hoog het bedrag is dat zij van hun cliënten hebben afgetrokkeld, is nog niet bekend. Het OM schat in dat het om miljoenen euro's gaat. Dat heeft een woordvoester van het OM bekendgemaakt. De verdachten werkten bij bv's die aan de zorginstelling Uenzo zijn verbonden. De mannen richtten zich volgens het OM vaak tot mensen die de Nederlandse taal of regels onvoldoende machtig waren. "De rechtspersoon regelde zoals het er nu naar uit lijkt te zien alles: "van aanvraag tot uitkering", aldus de woordvoester. Als gemachtigde zouden zij zich het verschil tussen aanvraag en uitkering¹¹ hebben toegeëigend. "Uit verder onderzoek moet blijken of de cliënten wisten op hoeveel zorg zij recht hadden."

Gedupeerden

Voor de gedupeerden is inmiddels geregeld dat een andere thuiszorginstelling de zorg overneemt als de UenZo ophoudt te bestaan. Politie en justitie kwamen achter de fraude met persoonsgebonden budgetten en zorg in natura door meldingen van de FIU-Nederland.

Van ongebruikelijk naar verdacht

De FIU-Nederland heeft ongebruikelijke transacties die gerelateerd zijn aan deze AWBZ-gelden onderzocht en na grondig onderzoek en analyse verdacht verklaard. De verdacht verklaarde transacties zijn vervolgens doorgegeven aan de bevoegde opsporingsautoriteiten. De bij de FIU-Nederland aanwezige belastende transactie-informatie heeft mede geleid tot het aanhouden van de bestuurders van de thuiszorginstelling.

10 De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) is in Nederland een verplichte, collectieve ziektekostenverzekering voor niet individueel verzekerbare ziektenkostenrisico's. Op grond van deze wet kan men bijzondere ziektekosten zoals kosten van langdurige opname in een ziekenhuis of inrichting vergoed krijgen. Deze worden niet door de zorgverzekering vergoed.

11 Een uitkering voor een persoonsgebonden budget (PGB) of zorg in natura (ZIN) vindt plaats vanuit de AWBZ-gelden.

3.2 Hit op EU-sanctielijst

De FIU-Nederland ontving een melding van een financiële instelling dat een persoon die recent op de EU sanctielijst was geplaatst, had getracht daar een rekening te openen. Betrokkene had zich niet in persoon tot de financiële instelling gewend, maar deed een aanvraag via het internet. De identiteitsgegevens van betrokkene kwamen overeen met die op de EU-sanctielijst. Het openen van de rekening werd daarop door de financiële instelling geweigerd. De meldende instelling heeft een juiste risico inschatting gemaakt en de FIU-Nederland in kennis gesteld van deze voorgenomen handeling.

Waardevolle signalen

Het openen van een bankrekening door een persoon die voorkomt op de EU-sanctielijst kan belangrijke informatie opleveren over terroristische activiteiten of netwerken. Dergelijke signalen zijn cruciaal bij het voorkomen van het financieren van terrorisme. Meldende instellingen dienen dan ook alert te zijn op deze signalen. Informatie over een voorgenomen financiële handeling is veelal even waardevol als transactie informatie.

In 2007 werden in totaal 13 transacties gemeld van personen en of rechtspersonen die op de EU-sanctielijst staan.

Een aparte indicator waaronder transacties gemeld kunnen worden die (vermoedelijk) te maken hebben met het financieren van terrorisme ontbreekt echter. Om die reden worden deze transacties gemeld onder de algemene subjectieve indicator. Hierdoor treedt een 'vermenging' op tussen transacties die aan witwassen gerelateerd zijn en transacties die te relateren zijn aan het financieren van terrorisme. Om binnen de FIU-Nederland snel en effectief onderzoek te kunnen verrichten naar transacties en of subjecten die een vermeende relatie hebben met het financieren van terrorisme, is een aparte terrorisme indicator noodzakelijk.

3.3 Aanwijzingen terrorismefinanciering

Voorbeeld 1

Een persoon in het buitenland heeft zichzelf opgeblazen. Deze zelfmoord-aanslag werd uitgevoerd namens een extremistische groepering. Bij de aanslag vielen tientallen doden en een nog groter aantal gewonden. Uit onderzoek is gebleken dat de persoon een relatie had met Nederland. FIU-Nederland stelde vervolgens vast dat personen in de directe omgeving van de zelfmoordterrorist kort voor de aanslag geld hadden gestuurd naar het land waar de aanslag plaatsvond. De organisatie die verantwoordelijk wordt gehouden voor de aanslag is geplaatst op de EU-sanctielijst voor terroristische groeperingen en personen.

Voorbeeld 2

Afgelopen jaar werd in Nederland een grote internationale conferentie gehouden. Onderzoek van de FIU-Nederland wees uit dat het conferentie-centrum eerder mogelijk zou zijn geobserveerd en gefotografeerd. Een aantal van de betrokken personen was bovendien betrokken bij financiële transacties met risicolanden wat betreft terrorismefinanciering. De FIU-Nederland bracht het hele netwerk in beeld en vervolgens onder de aandacht van de diensten die verantwoordelijk waren voor de openbare orde en veiligheid.

Brede inzet van financial intelligence

De voorbeelden op de linkerpagina bevestigen dat (het financieren van) terrorisme een mondiaal verschijnsel is. Onderzoek in het kader van terrorisme door de FIU-Nederland richt zich dan ook niet alleen op gebeurtenissen binnen Nederland. Transactie-informatie wordt breed ingezet als het gaat om de bestrijding van terrorisme of de financiering daarvan. Financial intelligence kan gebruikt worden voor het in beeld brengen van nog niet eerder onderkende groeperingen of individuen. Het samenbrengen van internationale informatie componenten (puzzelstukjes) is van belang om terroristische activiteiten te detecteren en te voorkomen.

3.4 Short on EUROSTOXX 50

'Market crash forecast suggests new 9/11'

Op internetsites in de US werd gemeld dat er voor een bedrag van ongeveer EURO 600.000.000,- aan PUT-opties (245.000 contracten) waren geplaatst op de Dow Jones EUROSTOXX 50 index op de beurs van New York. Dat betekent dat onbekenden dat bedrag hadden geïnvesteerd in de verwachting dat de beurswaarde van het fonds voor een bepaalde datum daalt. Zo'n transactie wordt door de beurshandelaren aangeduid als 'Bin Laden Trades', refererende aan de 'short'-transacties van kort voor 9/11. De Dow Jones EUROSTOXX 50 index is in EURO genoteerd en daarin zijn ook Nederlandse ondernemingen opgenomen.

Om tot een juiste inschatting van de informatie te komen, heeft de FIU-Nederland contact gezocht met de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Deze stelde vast dat de transactie inderdaad had plaatsgevonden maar dat de opsteller van het bericht een grove rekenfout had gemaakt en dat de totale investering niet EURO 600.000.000,- betrof maar EUR 3.675.000,-. De transactie werd groot genoemd maar niet ongebruikelijk.

Mogelijke onrust en koersdalingen voorkomen

Bij het voorkomen en bestrijden van het financieren van terrorisme en het waarborgen van de integriteit van het (inter)nationale financiële stelsel, is een brede internationale oriëntatie een must. Een Amerikaans bericht met als titel 'Market crash forecast suggests new 9/11' kan voor grote onrust zorgen op de financiële markten en tot koersdalingen leiden. De FIU-Nederland heeft de verzamelde informatie gedeeld met partners in het veld. Kort hierop verschenen ook artikelen over de transactie in de Nederlandse kranten.

3.5 De hardwerkende tandarts

Een tandarts nam een bedrag van € 40.000 contant op. Hij gaf aan dat hij het geld mee wilde nemen naar Irak voor betaling van een operatie en dat het geld niet kon worden overgemaakt. Kort hierop hielden medewerkers van de Koninklijke Marechaussee de tandarts op Schiphol aan in verband met een ander strafbaar feit waarvan hij werd verdacht. Hij was op dat moment op uitreis naar Jordanië. Bij fouillering bleek hij een bedrag van € 40.000,- bij zich te hebben. Daarna volgden nieuwe meldingen van contante opnamen van de rekening van de tandarts.

Oplichting en fraude aan het licht gebracht

De FIU-Nederland heeft dit dossier onderzocht. Het vermoeden bestond dat er kosten werden gedeclareerd zonder dat er medische handelingen tegenover stonden. Een regiokorps ging op basis van deze informatie verder aan de slag. Het bleek dat de tandarts rekeningen aanhield bij meerdere financiële instellingen en dat ook daar gelden binnenkwamen van zorgverzekeraars, die vervolgens geheel of gedeeltelijk contant werden opgenomen.

Kort na het onderzoek werd door een zorgverzekeraar beslag gelegd op de privé-woning van de tandarts en werd in de betreffende regio aangifte gedaan door dezelfde zorgverzekeraar van oplichting en fraude met declaraties.

3.6 Internetfraude en money mules

Bepaalde groepen trachten op internet gegevens te achterhalen van rekeninghouders om vervolgens hun rekeningen te plunderen. Het geld dat ze op deze manier van rekeningen afhalen, sluizen ze weg via zogenaamde money mules. Dat zijn mensen die hun rekening ter beschikking stellen tegen betaling. Via spam mail worden deze money mules overgehaald om het geld contant op te nemen en snel over te maken naar personen van wie zij de namen ook via e-mail krijgen toegezonden. Een bepaald bedrag mag de money mule zelf houden voor de bewezen dienst.

Door te reageren op spam mail kreeg een opsporingsteam de beschikking over de namen van personen die in Rusland en de Oekraïne geld moesten ontvangen voor de criminele organisatie. De FIU-Nederland onderzocht die namen en zo kwamen meer personen naar voren die ook aan derden geld bleken te zenden via money transfers. Bovendien leverde de FIU-Nederland een proces-verbaal aan waarin het gebruik van money transfers nader wordt

toegelicht. Met name het doorbreken van de papertrail, één van de witwastypologieën, werd hiermee onderbouwd.

Strafvervolging en fenomeenrapportage

In Nederland zijn meerdere money mules aangehouden. De Russische justitie is verzocht de personen aan te houden die uit het onderzoek als ‘ontvangers’ voor de organisatie naar voren kwamen. Tevens is een geldbedrag op enkele rekeningen in beslag genomen. De volledige zaak is voor verder strafvervolging overgedragen aan de Russische en Oekraïense autoriteiten. Beide landen hebben toegezegd de zaak te gaan vervolgen. Het onderzoeksteam maakt ook nog een fenomeenrapportage op die door de FIU-Nederland vertaald zal worden in een risicocliënt profiel. Dit profiel wordt in het kader van public private partnership gedeeld met de financiële instellingen.

3.7 De ondergedoken ‘gedetineerde’

Door het vergelijken van bestanden van de FIU-Nederland en de Dienst operationele Ondersteuning en Coördinatie (DOC) van het KLPD zijn aanwijzingen verkregen over de mogelijke verblijfplaats van een voortvluchtige. Van een moneytransfer naar België was de gedetineerde namelijk mogelijk begunstigde. Dit was echter nog niet voor honderd procent vast te stellen, omdat de geboortedatum van de begunstigde in België ontbrak.

Getraceerd

Informatie uit de Gemeentelijke Basis Administratie gaf aan dat de gedetineerde in het verleden had gewoond op hetzelfde adres als de opdrachtgever van de moneytransfer. De combinatie van moneytransfer en woonplaats was voldoende om de gedetineerde in België te traceren.

3.8 Een stukje varen

Bij een jachtmakelaar in Friesland verschenen twee mannen die een boot wilden kopen voor een bedrag van € 152.500. De kopers, een Cubaan en een Braziliaan, wilden het bedrag betalen met coupures van € 50 en € 20. Het geld zou afkomstig zijn van de verkoop van een boot en zat in een sporttas. Eén van de mannen was gewapend en ze reden in een bus die op naam stond van een Amsterdammer die veelvuldig in de politiesystemen naar voren kwam. Van de Amsterdammer waren verdachte transacties bekend die betrekking hadden op het versturen van geld naar Zuid-Amerika in de periode van 2005-2007.

De botenverkoper stelde voor om de transactie af te ronden bij de plaatselijke bank. Daar was men echter niet in staat het geld te tellen. Daarom werd het geld in de kluis van de bank opgeborgen. De identiteit van de Cubaan was bij de bank bekend en hij kwam niet voor in de politiesystemen. Omdat hij woonachtig was in Spanje, heeft de FIU-Nederland de politiekantalen in Spanje en Cuba geraadpleegd. Een accountmanager van de FIU-Nederland heeft de zaak vervolgens aan de regiopolitie Friesland overgedragen. Deze arresteerde de Cubaanse en Braziliaanse man nabij het zeiljacht dat inmiddels hun eigendom was. De boot is in beslag genomen.

De 'Braziliaan'

Via dactyloscopische vergelijking bleek dat de Braziliaan ook onder een andere identiteit in Nederland bekend was. In 2003 was de man op Schiphol aangehouden met een bedrag van € 123.000 en daarna veroordeeld voor witwassen. Bij een huiszoeking op zijn verblijfadres in Amsterdam werden diverse paspoorten en andere identiteitspapieren aangetroffen met daarop de foto van de Braziliaan. Ook werd een vuurwapen met munitie aangetroffen. Verder onderzoek leverde op dat de man in werkelijkheid de Italiaanse nationaliteit had.

Enkele dagen later ontving de FIU-Nederland opnieuw een 111-melding. Deze melding had betrekking op het restylen van een zeiljacht in het zuiden van het land. Voor deze opdracht was een aanbetaling gedaan van € 150.000 in briefjes van € 20 en € 50. De naam van de opdrachtgever kwam grotendeels overeen met de naam van de man die in Friesland actief was geweest. De financiële recherche van regio Midden-West Brabant stelde nog diezelfde dag een onderzoek in. Daarbij werd vastgesteld dat de boot enkele maanden daarvoor was gekocht bij een jachtmakelaar in de omgeving en dat het schip contant was gekocht voor een bedrag van € 140.000.

Uit het politieonderzoek komt verder naar voren dat de man ook nog eigenaar was van een zeiljacht in Monnickendam, welke in 2007 was gekocht in Spanje en daarna was overgevoerd naar Nederland. Onderweg had de kapitein echter schade geïncasseerd, waarna het schip in Nederland werd gerepareerd. De aankoop en de reparatie waren met contant geld betaald.

De FIU-Nederland achterhaalde de volgende informatie: De 'Braziliaan' stond in Spanje gesignaleerd voor de invoer van 1000 kg cocaïne (aan boord van zijn schip); was in Italië gearresteerd (belastingdelicten, geweld, drugskoerier); had in Nederland vastgezet (in 2003 opgepakt met € 123.000); was ontsnapt uit de Braziliaanse gevangenis; kwam naar voren als opdrachtgever in een Frans onderzoek (€ 160.540 verstoep in een auto); had samen met een bekende crimineel in Portugal vastgezet.

Door de regiopolitie Friesland werd een proces-verbaal opgemaakt ter zake witwassen. De rechtbank Leeuwarden deed half november 2007 uitspraak en concludeerde dat de grote bedragen aan contanten niet anders dan van misdrijf afkomstig moesten zijn. Dit werd afgeleid uit objectieve omstandigheden zoals het gebruik van een sporttas, de grote veiligheidsrisico's, de wisselende en niet aannemelijke verklaringen van de verdachte, de eerdere veroordelingen als geldkoerier, het feit dat verdachte wordt gezocht in Spanje, het feit dat de handel in verdovende middelen veel kleine coupures oplevert, het gebruik van valse namen en het gebruik van valse identiteitspapieren.

Veroordeling en uitlevering

Uiteindelijk werd betrokkene veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf, alsmede verbeurdverklaring van het geld, de boten en de auto. Na ondergaan van de straf wordt de verdachte uitgeleverd aan Spanje.

An overhead photograph of three business professionals in a meeting. A woman in the foreground is looking at a laptop displaying a bar chart. Two men are looking at documents on the table; one is pointing at a document. A coffee cup and a pen are also visible on the table. The image has a blue tint.

4 Producten en inzet FIU-Nederland

In het afgelopen jaar zijn alle producten van de FIU-Nederland – op strategisch, tactisch en operationeel niveau – gedetailleerd in kaart gebracht. De belangrijkste onderscheidende kenmerken zijn beschreven aan de hand van de Orderings Methodiek Processen (OMP-2007). In dit hoofdstuk volgt een korte beschrijving van enkele producten die tot doel hebben kennis en expertise over witwassen en het financieren van terrorisme te delen met ketenpartners.

4.1 Kennisdocument

Een kennisdocument is een schriftelijke rapportage waarin een fenomeen beschreven staat met betrekking tot witwassen en/of financiering van terrorisme. Een kennisdocument heeft tot doel ketenpartners te informeren over recente ontwikkelingen en over methoden en technieken bij het voorkomen en opsporen van witwassen en/of financiering van terrorisme. Kennisdocumenten worden veelal gemaakt naar aanleiding van specifieke vragen vanuit partnerorganisaties. Daarnaast maakt de FIU-Nederland kennisdocumenten over signalen en onderwerpen waarvan de organisatie het wenselijk acht deze te delen (signaleringsfunctie).

Een kennisdocument is beschrijvend van aard. De benadering kan zowel 'top down' zijn (met informatie over het bredere verschijnsel) als 'bottom up' (met operationele informatie). De bronnen zijn divers. Gebruik wordt gemaakt van informatie uit onderzoeksdossiers, transactie-informatie en publicaties over de criminaliteitsvorm. Ook worden in bepaalde gevallen interviews afgenomen met betrokkenen uit rechte teams en kenniscentra. Op deze wijze is vast te stellen welke rol transacties spelen in de criminele activiteiten. De FIU-Nederland benadert ook financiële instellingen voor rekeningoverzichten en/of andere financiële handelingen. Ten slotte wordt gebruik gemaakt van aanwezige kennis en informatie bij internationale organisaties en experts. Op basis van externe informatie en bij de FIU-Nederland aanwezige informatie zijn in 2007 twee kennisdocumenten opgesteld. De titels: 'Fysiek geldtransport naar Zuid-Amerika' en 'Landenrapportage Sri Lanka'.

Fysiek geldtransport naar Zuid-Amerika

In de jaren 2005 en 2006 heeft de FIU-Nederland informatie gedeeld met diverse opsporingsautoriteiten over het fysiek transporteren van gelden naar Zuid-Amerika. Op basis van deze informatie zijn door de regiopolitie Amsterdam-Amstelland en de Nationale Recherche Midden-Nederland onderzoeken gestart. Binnen deze onderzoeken zijn grote bedragen aan contanten in beslag genomen die afkomstig waren van de handel in verdovende middelen. Bovendien zijn er veel administratieve bescheiden aangetroffen, die inzicht hebben verschaft in de handelwijze van dergelijke criminele organisaties.

Deze onderzoeken hebben de aanzet gegeven voor het schrijven van een kennisdocument over de wijze waarop gelden naar Zuid-Amerika worden gesmokkeld. Uit verder onderzoek blijkt dat organisaties die zich bezig houden met de handel in verdovende middelen veelal een strikte scheiding aanbrengen

tussen enerzijds de handel in verdovende middelen en anderzijds het smokkelen van de opbrengsten. Zo blijkt bijvoorbeeld dat de gelden die zijn gegenereerd uit de handel in verdovende middelen worden overgedragen aan een aparte geldsmokkelorganisatie. Deze draagt vervolgens zorg voor het smokkeltraject naar Zuid-Amerika. Binnen het geldsmokkeltraject zijn drie fases te onderscheiden: de voorbereidingsfase, de smokkelfase en de overdrachtsfase. Binnen elke fase worden specifieke handelingen verricht die noodzakelijk zijn om tot de fysieke verplaatsing van geld te komen.

De *voorbereidingsfase* is de fase waarop in Nederland het meeste zicht is. Alle handelingen vinden plaats in Nederland en kunnen in meer of mindere mate onderkend worden. Wanneer tijdens onderzoeken naar verdovende middelen financiële administraties worden aangetroffen is het belangrijk deze goed te onderzoeken. Deze administraties zijn vaak van grote waarde om beter zicht te krijgen op geldstromen en/of illegale activiteiten. Een andere aanwijzing kan zijn het wisselen van kleine naar grote coupures door personen die te relateren zijn aan Zuid-Amerika. Financiële instellingen dienen alert te zijn op dergelijke wisselingen.

Op de *smokkelfase* hebben de reguliere politie instanties slechts beperkt zicht. Informatie zal moeten komen uit lopende onderzoeken, CIE-informatie en/of anonieme meldingen. De Koninklijke Marechaussee en de Douane op de luchthavens in Nederland en de ons omringende landen hebben veelal beter zicht op de smokkelfase. Met enige regelmaat wordt een koerier aangehouden op bijvoorbeeld een luchthaven. Van belang is dan dat telefoongegevens, informatie uit organizers en aantekeningen worden vastgelegd. Aan de hand van deze gegevens is het dikwijls mogelijk de daadwerkelijke opdrachtgevers van de smokkel te achterhalen.

De *overdrachtsfase* is de meest onzichtbare fase. Er is vooralsnog onvoldoende zicht op waar en wanneer er overdracht van gelden plaats vindt. Dat de overdrachtsfase plaatsvindt in Zuid-Amerika en/of Spanje is een hypothese die gebaseerd is op de afkomst en achtergronden van de leden van de smokkelorganisaties. Voor meer inzicht zal men informatie moeten uitwisselen en samenwerking moeten zoeken met opsporingsinstanties in de landen waar de gelden naartoe worden gesmokkeld.

In het kennisdocument 'Fysiek Geldtransport naar Zuid-Amerika' wordt inhoudelijk dieper ingegaan op de diverse onderzoeken, het profiel van de gebruikte geldkoeriers en de karakteristieken van de manier van reizen.

Landenrapportage Sri Lanka

Dit kennisdocument dient als informatiebron voor financieel onderzoekers van de FIU-Nederland en partners in opsporing en intelligence die zich bezighouden met geldstroom onderzoek. Informatie in deze rapportage is hoofdzakelijk afkomstig uit open bronnen. Indien informatie uit andere bronnen is ingebracht is deze geanonimiseerd. Het document wordt periodiek herzien en daar waar mogelijk aangevuld met nieuwe relevante informatie.

In het document wordt de demografie van Sri Lanka, de economie en het monetaire systeem beschreven. Daarnaast is getracht voor de (Nederlandse) financiële sector een reële dreiginginschatting te maken per criminaliteitsvorm. Zo zijn dreigingsinschattingen opgesteld voor onder andere mensensmokkel, verdovende middelen, handel in vuurwapens, witwassen en terrorisme. Een landenrapportage heeft als doel financieel onderzoekers snel en adequaat te informeren over recente ontwikkelingen in een land en de daar bijbehorende risico's.

4.2 Internationale geldstroomrapportage

Een geldstroomrapportage bevat een overzicht van relevante internationale geldstromen in relatie tot specifieke landen.

In 2007 heeft de FIU-Nederland een algemene rapportage gemaakt met als doel de liaisons van de Dienst Internationale Politiesamenwerking (DINPOL)¹² te informeren over het product geldstroomrapportage en over relevante internationale geldstromen. De liaisons ondersteunen onderzoeken van de Nederlandse politie in het buitenland. Ze bemiddelen bij het uitwisselen van recherche-informatie en bij het uitvoeren van rechtshulpverzoeken.

In 2008 begint de FIU-Nederland met een periodieke verstrekking van gestandaardiseerde geldstroomrapportages aan de DINPOL-liaisons.

De geldstroomrapportages bevatten overzichten van de ongebruikelijke en verdachte geldstromen tussen Nederland en de landen in de regio waar de liaison actief is. Meestal zijn liaisons gestationeerd in landen waarmee vanuit Nederland veel criminele contacten zijn of landen waar de rechtssystemen sterk verschillen van de ons bekende systemen. In de rapportage worden opvallende

¹² *DINPOL bevordert de politiesamenwerking tussen Nederland en het buitenland en controleert de kwaliteit en de legitimiteit ervan.*

ontwikkelingen beschreven met betrekking tot geldstromen en criminaliteitsvormen. Door het verstrekken van geldstroomrapportages wordt de kennis van de liaisons over de toepassingsmogelijkheden van financiële informatie vergroot. De FIU-Nederland hoopt tevens met de rapportages de liaisons te kunnen ‘triggere’ om meer gebruik te maken van FIU-informatie bij hun werkzaamheden.

4.3 Financieel ‘weerbeeld’

Een financieel weerbeeld bevat geanonimiseerde overzichten over de relevante internationale geldstromen in relatie tot de geografische ‘hot spots’ in een politieregio. Kerngedachte hierbij is dat een geldstroom mogelijk een indicatie is van een probleem binnen een regio, terwijl uit de regionale handavings- en opsporingsinformatie een dergelijk probleem mogelijk niet zichtbaar is¹³. Een weerbeeld is geen uitputtende analyse; het signaleert. Wat gebeurt waar en is dit aanleiding voor een regio om verdiepingsvragen te stellen? Een financieel weerbeeld bevat een apart hoofdstuk met de meest actieve subjecten, welke mogelijk van belang kunnen zijn voor de regio.

Hoe is het weer vandaag?

Bij een bezoek van de FIU-Nederland aan verschillende politieregio's is de meerwaarde van de financiële weerbeelden voor de opsporing toegelicht. Met het presenteren van een actueel ‘financieel weerbeeld’ is inzicht gegeven in de geldstromen op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau. De FIU-Nederland streeft ernaar regio's tijdig te informeren, over nationale en internationale financiële ontwikkelingen, zodat de regiokorpsen deze ontwikkelingen mee kunnen nemen bij de inzet van regionale handavings- en opsporingscapaciteit.

13 Een “financieel weerbeeld” past binnen het proces van Informatie Gestuurde Politie (IGP) en het Nationaal Intelligence Model (NIM).

4.4 Inzet terrorismefinanciering

De wetgever heeft een specifieke taak opgedragen aan de FIU-Nederland met betrekking tot het voorkomen en bestrijden van terrorisme en de financiering hiervan. Een logisch gevolg van deze taakstelling is dat de FIU-Nederland een nauwe samenwerking aangaat met relevante partners.

In 2007 is de inzet vergroot en dit resulteerde in een groter aantal dossiers¹⁴. Door het toepassen van een verbeterde analysemethodiek heeft de FIU-Nederland in 2007 honderden transacties kunnen selecteren die mogelijk aan terrorisme te relateren zijn. Dit is ongeveer een verdubbeling ten opzichte van het jaar daarvoor. In het merendeel van de verzoeken om informatie van externen kon de FIU-Nederland relevante informatie verstrekken. De eerder door de FIU-Nederland afgegeven signalen van risicotransacties zijn later bevestigd.

De informatie van de FIU-Nederland wordt onder andere gebruikt voor het in kaart brengen van financiële stromen rond terroristische groeperingen en hun ondersteunende netwerken. De dossiers zijn soms rechtstreeks bestemd voor de opstart van een opsporingsonderzoek. In andere gevallen worden ze gebruikt als financial intelligence. Dat betekent: als sturingsinformatie en als middel om relaties tussen personen vast te stellen. De FIU-Nederland heeft in 2007 meer transacties als onderzoekswaardig kunnen aanwijzen. Vanwege de huidige bezetting zijn deze nog niet allemaal onderzocht.

Naast een grotere output aan dossiers heeft de FIU-Nederland een document opgeleverd met casuïstiek over de financiering van terrorisme. Deze casuïstiek is ingebracht in de FATF Working Group on Typologies in het kader van het Terrorist Financing Project. De casuïstiek maakt tevens deel uit van een rapport over terrorismefinanciering dat naar verwachting in mei 2008 door de FATF wordt uitgegeven.

In de media en op symposia wordt geregeld aangegeven dat financiering van terrorisme moeilijk traceerbaar is, vooral omdat de bedragen die nodig zijn voor het plegen van een aanslag relatief beperkt zijn. Er wordt dan veelal gerefereerd aan de aanslagen in Madrid en Londen, gepleegd door fundamentalistische moslimterroristen.

¹⁴ Met betrekking tot de door de FIU-Nederland zelf gegenereerde dossiers die mogelijk te relateren zijn aan de financiering van terrorisme wordt om veiligheidsredenen geen uitspraak gedaan.

De FIU-Nederland nuanceert deze stellingname. Financiële bronnen hebben cruciale informatie blootgelegd bij verschillende complotten. Dit bleek met name bij de aanslagen in Londen. Bovendien is financiering van terrorisme een veel breder fenomeen. De kosten van levensonderhoud bijvoorbeeld (veelal in semi-illegale omstandigheden en gedurende langere tijd) zijn aanzienlijk. Ook radicalisering en rekrutering kennen financiële aspecten. Buiten de radicaal-islamitisch geïnspireerde groepen is er wereldwijd een flink aantal terroristische groeperingen actief, die betrokken zijn bij geografische conflicten. Deze groepen beschikken vaak over duizenden strijders en hebben een constante behoefte aan fondsen om de strijd te kunnen voortzetten. Een aantal van deze groepen en daarbij betrokken individuen is op de EU-sanctielijst van terroristische groepen en personen geplaatst. De geldstromen die deze groepen genereren, zijn substantieel en traceerbaar.

4.5 Inzet Nationaal Dreigingsbeeld

Het Nationaal Dreigingsbeeld (NDB) is een toekomstgerichte beschrijving van georganiseerde criminaliteit. Het NDB wordt eenmaal in de vier jaar vervaardigd door de dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) van het Korps landelijke politiediensten in opdracht van het College van procureurs-generaal. Het wordt gebruikt om beleidsprioriteiten vast te stellen in de aanpak door politie en justitie van criminaliteit met een georganiseerd karakter. In 2007 heeft de FIU-Nederland meegewerkt aan het deelproject witwassen voor het Nationaal Dreigingsbeeld 2008.

Het deelproject witwassen heeft zich in eerste instantie gericht op criminele investeringen in onroerend goed en het crimineel gebruik van financiële dienstverleners. Uit vooronderzoek was namelijk gebleken dat deze twee criminele verschijnselen een ernstigste dreiging zouden kunnen opleveren. In een later stadium is het deelproject uitgebreid met het vervaardigen van een criminaliteitsbeeld over witwassen. Voor het deelproject is onder andere gebruikgemaakt van een uitgebreide literatuurverkenning. Ook zijn 51 respondenten uit de wereld van de opsporing en het onroerend goed geïnterviewd. Daarnaast zijn gegevensbestanden van de FIU-Nederland geraadpleegd en geanalyseerd en is de verzameling van criminele samenwerkingsverbanden geraadpleegd die door de DNRI jaarlijks wordt aangelegd ten behoeve van de Nederlandse bijdrage aan de Europese *Organised Crime Threat Analysis*.

Het deelproject heeft interessante inzichten opgeleverd over factoren die relevant zijn voor de ontwikkeling en de bestrijding van criminele investeringen in onroerend goed en het crimineel gebruik van financiële dienstverleners ten behoeve van witwassen. Met deze kennis kan vastgesteld worden in welke mate deze vormen van witwassen een bedreiging kunnen gaan vormen voor de Nederlandse samenleving. In juli 2008 zal het Nationaal Dreigingsbeeld 2008 worden opgeleverd.

4.6 Inzet Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer heeft van 1 april 2007 tot en met 21 december 2007 onderzoek gedaan naar het bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering. Het onderzoek richt zich op de vraag of de ministers en de publieke organisaties die bij het bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering betrokken zijn, de doelstellingen en de daarvan afgeleide prestaties realiseren. Wanneer dat niet het geval is, wordt nagegaan welke verklaring daarvoor gegeven kan worden. Het doel van het onderzoek is om samen met de betrokken handhavingsorganisaties relevante indicatoren te ontwikkelen voor het meten van het succes van de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering.

Onderzoekers van de Algemene Rekenkamer hebben de FIU-Nederland verzocht om kengetallen en analyses aan te leveren voor het onderzoek. Ook zijn interviews afgenomen met diverse medewerkers. De FIU-Nederland heeft daarnaast een coördinerende rol vervuld bij het in kaart brengen van commentaren op de conceptrapportages. Naar verwachting zal begin juni 2008 de rapportage 'Bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering' openbaar worden gemaakt.

5 Over de grenzen

Door de toegenomen globalisering vervagen landsgrenzen meer en meer. Criminelen maken gebruik van complexe internationale financiële constructies om door misdaad verkregen vermogen te versluieren voor opsporingsdiensten. Voor het blootleggen van deze financiële constructies is de uitwisseling van intelligence en informatie met buitenlandse meldpunten essentieel. Witwassen van geld en de financiering van terrorisme is dan ook alleen effectief te bestrijden door gezamenlijke internationale inspanningen.

5.1 Internationale gegevensuitwisseling

De internationale activiteiten van de FIU-Nederland zijn zeer divers. Beleidsmatig is het van groot belang afstemming te zoeken met internationale partners. Hierdoor kan gezamenlijk worden opgetrokken in de strijd tegen witwassen en de financiering van terrorisme. De FIU-Nederland heeft om die reden in 2007 geparticipeerd in verschillende internationale overleggremia waaronder de FATF, de Egmont Group, de Europese Unie, het FIU.NET, de AWF Sustrans en €STR. De samenwerking en afstemming binnen de koninkrijksdelen heeft in 2007 een impuls gekregen door een koninkrijksseminar.

De normaalste zaak van de wereld

Het uitwisselen van informatie en intelligence met internationale partners wordt steeds belangrijker. Veelal is waardevolle informatie aanwezig in het buitenland. Deze informatie levert doorgaans nieuwe inzichten op bij het in kaart brengen van criminele netwerken en illegale geldstromen. Het effectief en snel uitwisselen van transactie-informatie, de identiteit van subjecten en de verbanden tussen subjecten gebeurt via het Egmont Secure Web en het FIU.NET.

In het onderstaande overzicht staan de inkomende en uitgaande verzoeken.

INTERNATIONALE INTELLIGENCE-UITWISSELING ESW			
Top 5 Landen	Inkomend	Top 5 Landen	Uitgaand
Luxemburg	34	Belgie	9
Verenigd koninkrijk	26	Verenigd koninkrijk	6
Oekraïne	13	Zwitserland	6
Romenie	11	Duitsland	3
Bulgarije	10	Luxemburg	3

INTERNATIONALE INTELLIGENCE-UITWISSELING FIU.NET			
Top 5 Landen	Inkomend	Top 5 Landen	Uitgaand
Belgie	581	Belgie	76
Luxemburg	53	Duitsland	49
Frankrijk	36	Spanje	23
Spanje	23	Frankrijk	20
Verenigd Koninkrijk	11	Verenigd Koninkrijk	10

De resultaten geven aanleiding om in 2008 nog meer te gaan investeren in internationale samenwerking.

5.2 Het Koninkrijk der Nederlanden

Van 29 oktober tot en met 31 oktober 2007 is een driedaags seminar gehouden op Curaçao in Willemstad. In 2007 vierde het meldpunt MOT op de Nederlandse Antillen haar tienjarig bestaan. Dit was een goede aanleiding om een 'Koninkrijksseminar' te organiseren. Het 'Koninkrijksseminar' is een primeur voor de meldpunten witwassen van Aruba, Nederlandse Antillen en Nederland. Het is de bedoeling om dergelijke seminars met enige regelmaat te organiseren. Een goede samenwerking en afstemming tussen de meldpunten van het Koninkrijk is van essentieel belang bij het opsporen van strafbare feiten en vervolgings-trajecten.

In het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden staat bij artikel 39 opgenomen, dat wet- en regelgeving zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze ingericht wordt. Het is wenselijk de uitwerking van dit beginsel gezamenlijk af te stemmen. In het kader van de strijd tegen het witwassen en de financiering van terrorisme is het Koninkrijk der Nederlanden lid van de Financial Action Task Force (FATF). Vanuit de FATF worden Nederland en afzonderlijk de overige koninkrijksdelen periodiek geëvalueerd. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de effectiviteit van de ingestelde regelgeving en de onderlinge samenwerking.

Een belangrijk onderwerp van het seminar was de staatkundige vernieuwing, waarbij het huidige Antillen concept ingrijpend wordt veranderd. St. Maarten krijgt naar verwachting een status aparte vergelijkbaar met Aruba. Curaçao wordt een eigen entiteit. Naar verwachting worden de eilanden Bonaire, St. Eustatius en Saba een deel van Nederland. Zij worden aangemerkt als een openbaar lichaam conform artikel 134 van de Grondwet. Dit betekent dat zij (deels) gaan vallen onder de Nederlandse wet- en regelgeving. Door deze staatkundige verandering wordt naar verwachting de Nederlandse meldplicht voor witwassen en de financiering van terrorisme ook van toepassing voor deze eilanden.

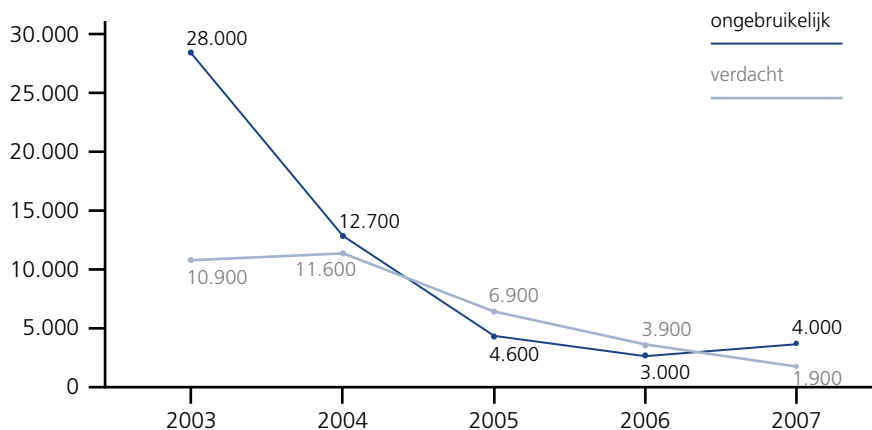
Meer nog dan in het verleden zullen de meldpunten van de koninkrijksdelen steeds intensiever met elkaar samenwerken. Uitwisseling van expertise, intelligence, kennis en best practices zijn hierbij sleutelwoorden. Voor 2008 zijn inmiddels naar aanleiding van het koninkrijksseminar al enkele concrete afspraken gemaakt. Zo zal de FIU-Nederland samen met het MOT Nederlandse Antillen en MOT Aruba een gezamenlijk onderzoeksproject oppakken en zal een uitwisseling plaatsvinden van financiële analyses¹⁵.

¹⁵ Deze afspraken zijn opgenomen in de kerndoelstellingen voor 2008 (interregionale samenwerking), zie blz 107

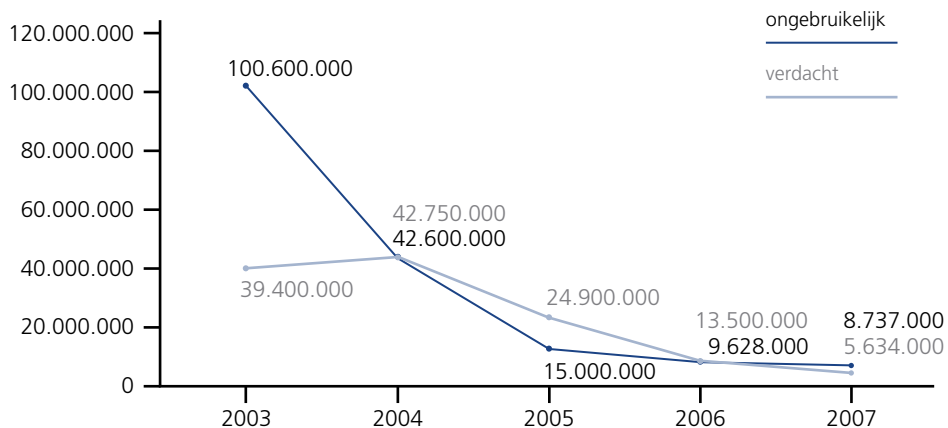
Geldstromen en transacties

In de onderstaande twee grafieken worden de transacties en geldstromen vanuit Nederland naar de Nederlandse Antillen weergegeven.

TRANSACTIES VANUIT NEDERLAND NAAR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

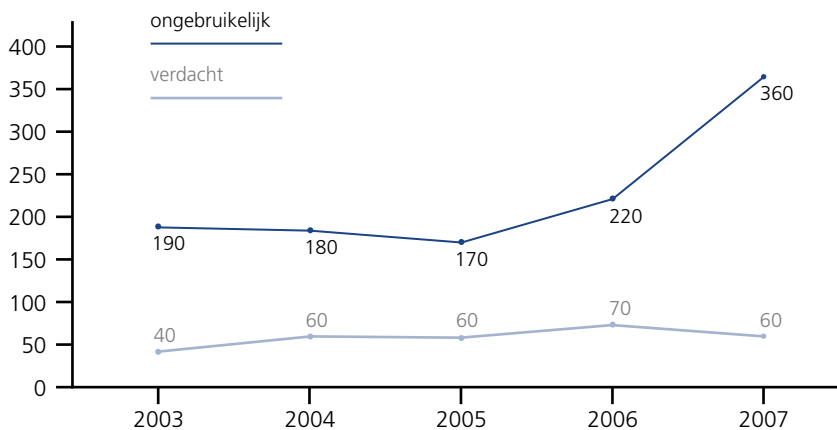

GELDSTROOM VANUIT NEDERLAND NAAR DE NEDERLANDSE ANTILLEN (IN EURO'S)

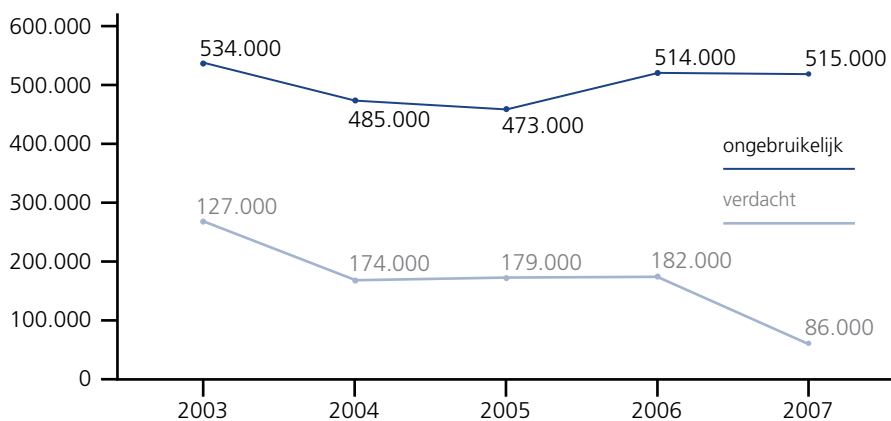

In de onderstaande grafieken worden de transacties en geldstromen vanuit de Nederlandse Antillen naar Nederland weergegeven.

TRANSACTIES VANUIT DE NEDERLANDSE ANTILLEN NAAR NEDERLAND

GELDSTROOM VANUIT DE NEDERLANDSE ANTILLEN NAAR NEDERLAND (IN EURO'S)

5.3 Financial Action Task Force

De Financial Action Task Force on money laundering (FATF) is een inter-gouvernementele organisatie, in 1989 opgericht door de G7. De FATF richt zich op de internationale bestrijding van witwassen en sinds 2001 ook op de bestrijding van terrorismefinanciering. Leden van de FATF, waaronder het Koninkrijk der Nederlanden, zijn gebonden aan 40 aanbevelingen met betrekking tot witwassen en 9 aanbevelingen met betrekking tot het financieren van terrorisme.

In 2007 is de FATF verder gegaan op de ingeslagen weg om witwassen en terrorismefinanciering tegen te gaan. Het aantal landen dat lid wordt van de FATF blijft groeien. Naast de 32 lidstaten zijn ook de Europese Commissie en de Gulf Cooperation Council lid van de FATF. Tal van gezamenlijke projecten zijn gestart, waaronder samenwerking met private partijen. Hiervoor heeft de FATF een forum in het leven geroepen.

In december 2007 hebben in Bern en in Londen sessies plaatsgevonden. In Bern lag de nadruk op een onderling afgestemde risicobenadering. De bijeenkomst in Londen benadrukte de onderlinge informatie-uitwisseling met de private sector in de strijd tegen witwassen en de financiering van terrorisme. Daarbij is uitvoerig ingegaan op de witwastypologieën.

Binnen de FATF zijn vier werkgroepen actief. Eén werkgroep houdt zich bezig met het anti-witwasbeleid en het beleid in de strijd tegen de financiering van terrorisme. Daarnaast is er een werkgroep (onder voorzitterschap van Nederland en België) met betrekking tot de witwastypologieën. Ook houdt een werkgroep zich bezig met de evaluaties en implementaties. En 'last but not least' is er een werkgroep internationale samenwerking. De werkgroepvergaderingen vinden drie maal per jaar plaats, voorafgaand aan de plenaire vergaderingen.

Inmiddels is China lid van de FATF geworden; een belangrijke stap voorwaarts. India en Korea blijven waarnemers in de FATF. Waarnemerschap is het voorportaal voor een volwaardig lidmaatschap. Het Menafatf, de regionale zusterorganisatie voor het Midden Oosten, is door de vergadering het geassocieerd lidmaatschap toegekend.

5.4 Egmont Group

De Egmont Group is in 1995 opgericht om contacten, samenwerking en de uitwisseling van kennis en operationele informatie tussen FIU's te bevorderen. In 2007 zijn zo'n 106 FIU's aangesloten bij de Egmont Group. Door het instellen van een vast secretariaat in Toronto is de organisatie van de Egmont Group het afgelopen jaar verder geprofessionaliseerd.

Afgelopen jaar zijn de werkgroepen van de Egmont Group nauwer gaan samenwerken en is er meer afstemming. Een goed voorbeeld hiervan is het trainingsprogramma voor alle Egmont Group leden, wat is ontwikkeld door de Training Working Group (TWG), waarin het hoofd van de FIU-Nederland zitting heeft.

Eind februari 2007 is in Liechtenstein een herziene toetredingsprocedure ontworpen, die later dat jaar in Bermuda is vastgesteld. Tijdens een plenaire vergadering eind mei in Bermuda hebben de hoofden van de FIU's de toetreding van zes kandidaat FIU's – de meldpunten van Armenië, Wit-Rusland, India, Nigeria, Niue en Syrië – bekrachtigd.

Meer dan 80 FIU's waren in Bermuda vertegenwoordigd. Daarnaast waren vertegenwoordigers aanwezig van de FATF, de regionale lichamen van de FATF en diverse internationale organisaties. Een nieuw toegelaten waarnemer is de Groupe Inter-gouvernemental d'Action contre le Blanchiment d'Argent en Afrique (GIABA). Een belangrijke overkoepelende organisatie op het gebied van witwasbestrijding voor veel Afrikaanse landen.

De FIU-Nederland neemt deel aan diverse werkgroepen binnen de Egmont Group. Daarmee draagt de FIU-Nederland bij aan het verbeteren van de internationale samenwerking tussen FIU's.

Op de publiek toegankelijke website van de Egmont Group zijn in 2007 veertien nieuwe 'sanitised' cases opgenomen, die in drie talen worden vertaald. Daarnaast zijn op de Egmont Secure Web (ESW) nog eens tweeëntwintig 'restricted cases' toegevoegd die uitsluitend voor de Egmont leden toegankelijk zijn. Deze cases hebben ondermeer betrekking op de banksector, de wisselkantoren, de grootwaardehandelaren, de verzekeringssector, de investeringssector, de creditcard-maatschappijen en de vrije beroepsgroepen. Een nieuwe database is in ontwikkeling om individuele bevragingmogelijkheden te verbeteren.

5.5 Europese Unie

Het EU-Comité ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme heeft in 2006 in Brussel het EU FIU-platform ingesteld. Dit is een informeel overlegorgaan waarin leden van FIU's uit EU- en EER-landen zitting hebben. Doelstelling is intensivering en stroomlijning van de informatie-uitwisseling tussen alle EU-meldpunten. In het platform worden kennis en ervaringen uitgewisseld met betrekking tot het gebruik van intelligence informatie, de onderlinge verschillen in wetgeving, (on)mogelijkheden tot informatie-uitwisseling en de wijze waarop terugkoppeling plaatsvindt naar de meldende instellingen.

Het periodiek bijeenkomen van vertegenwoordigers van de betreffende EU FIU's versterkt bovendien de onderlinge contacten. In 2007 heeft de FIU-Nederland in diverse werkgroepen geparticipeerd. Daarnaast heeft de FIU-Nederland belemmeringen in kaart gebracht die een vrije uitwisseling van (intelligence) informatie tussen FIU's in de weg staan. Een vragenlijst hier-over is opgesteld en verzonden naar alle EU-lidstaten. De bevindingen zijn opgenomen in een EU FIU-platform rapportage die begin 2008 zal verschijnen.

5.6 FIU.NET

Het FIU.NET is een computer netwerk met een hoge beveiliging dat in 2002 is opgezet om efficiënte gegevensuitwisseling tussen Europese FIU's mogelijk te maken. De eerste meldpunten die participeerden in het FIU.NET waren Nederland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Luxemburg, Spanje en Italië. Dit Nederlandse initiatief is in Europees verband verder ontwikkeld en inmiddels – in 2007/2008 – staan 17 FIU's binnen Europa met elkaar in verbinding.

Om het FIU.NET verder te ontwikkelen heeft de Europese Commissie eind 2007 een voorstel geaccepteerd onder de naam 'Towards Improved Ways of Exchanging Information'. Aan het Ministerie van Justitie is een subsidie toegerekend om de volgende doelstellingen te realiseren: 'het aansluiten van de FIU's van alle 27 EU lidstaten op het FIU.NET, het zo gebruikersvriendelijk mogelijk maken van de huidige versie van FIU.NET en het treffen van voorbereidingswerk voor een nieuwe versie van FIU.NET met meer functionaliteiten en een hoger ambitieniveau'. De EU-lidstaten dragen bij aan de realisatie van deze doelstellingen. FIU-Nederland is samen met de FIU's van het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Frankrijk, Italië, Finland, Griekenland, Roemenië en het Ministerie van Justitie bestuurslid en medeverantwoordelijk voor de ontwikkeling van FIU.NET.

Deze FIU's en het Ministerie van Justitie hebben de status van partner in het FIU.NET-project. Hierdoor maken zij aanspraak op een zetel in de 'Board of Partners', het voornaamste beslissingsorgaan voor het FIU.NET. Daarnaast participeert de FIU-Nederland in gebruikerswerkgroepen en wordt er personeel gedetacheerd. De uitvoering van dit project ligt, onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Justitie, in handen van het FIU.NET Bureau.

5.7 AWF Sustrans

Sinds 2001 hebben Europol en het voormalige BLOM – thans de FIU-Nederland – een goede samenwerking met betrekking tot het bestrijden van witwassen en het financieren van terrorisme. Hieruit is de Analytical Work File (AWF) Sustrans ontstaan waarin inmiddels door 20 lidstaten wordt geparticipeerd. Alle lidstaten leveren financiële informatie aan de AWF Sustrans. Ook de FIU-Nederland verstrekt wekelijks een deel van haar verdachte transacties aan Europol. Als een subject bij twee of meer landen voorkomt, dan wordt de FIU-Nederland door Europol aanvullend bevraagd. In het kader van de AWF Sustrans is vorig jaar 205 keer informatie uitgewisseld met Europol.

De verstrekte informatie wordt geanalyseerd om internationale criminele samenwerkingsverbanden te detecteren. Aangetroffen samenwerkingsverbanden worden nader met de desbetreffende lidstaten onderzocht. In 2007 zijn Canada, USA, Zwitserland, IJsland, Noorwegen, Interpol en Eurojust toegetreden als gebruikers van de AWF Sustrans.

5.8 €STR

Op initiatief van de Money Laundering Unit van de Scottish Crime and Drug Enforcement Agency participeert de FIU-Nederland sinds 2006 in het project European Suspicious Transaction Report (€STR). Naast Schotland en Nederland participeren ook België, Engeland, Ierland en Frankrijk. Deze landen vormen momenteel de stuurgroep. Het team van AWF Sustrans ondersteunt het project. In 2007 heeft een behoorlijk aantal landen belangstelling getoond voor deelname aan €STR. Het is de bedoeling met één contactpersoon per land of jurisdictie te komen tot een informeel netwerk voor de uitwisseling van informatie over wetgeving, witwasmethodeken, onderzoeksstrategieën, expertise, etc. Afhankelijk van de financiële ondersteuning door de Europese Commissie wordt in 2008 verdere uitvoering gegeven aan het project.

A blue-tinted photograph showing a fountain pen and a magnifying glass resting on a document. The document features a line graph with multiple data series. The scene is set against a dark blue background.

6 FIU-Nederland in kengetallen

In dit onderdeel van het Jaaroverzicht presenteert de FIU-Nederland de Kengetallen over het jaar 2007. De inleidende paragraaf geeft een korte schets van de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

6.1 Introductie

Recordaantal meldingen

Het jaar 2007 gaat de boeken in als het jaar waarin het aantal meldingen de grens van 200.000 voor de eerste keer overschrijdt. Een recordjaar, dat kan worden toegeschreven aan een toenemend aantal meldingen van money transfers. 2007 is het derde jaar op rij dat het aantal money transfer-meldingen stijgt. Een en ander blijft niet zonder gevolgen. Zo heeft de groei van meldingen effect op het volume van de ongebruikelijke en verdachte geldstromen. De geldstroom naar Suriname bijvoorbeeld: In 2007 verklaarde de FIU-Nederland ruim 5.300 naar Suriname verzonden transacties verdacht. Daarmee staat Suriname in één klap bovenaan in de top 5 van verdachte geldstromen. In 2006 werden er 'slechts' 900 transacties naar Suriname verdacht verklaard. In de navolgende paragrafen worden de oorzaken en gevolgen van deze groeiende instroom van money transfers nader toegelicht.

Omdat money transfers in toenemende mate een stempel drukken op het totaalbeeld van de kengetallen, kiest de FIU-Nederland er voor om bij het presenteren van de cijfers een nadrukkelijk onderscheid te maken tussen money transfers en niet-money transfers. Op deze wijze kan de FIU-Nederland een nog genuanceerder beeld geven van resultaten van de verschillende meldsectoren.

Herziening indicatorenstelsel

Eind 2005 trad een belangrijke herziening van het indicatorenstelsel in werking. Er vond een transitie plaats van een overwegend rule-based indicatorenstelsel, naar een meer risk-based systeem. De transitie had met name gevolgen voor de banken, waarvoor wie een meer subjectieve inkleding van de meldplicht werd ingevoerd. Een belangrijke doelstelling bij de herziening van het indicatorenstelsel was het reduceren van het aantal meldingen. Hierdoor wilde de overheid onder meer de uit de meldplicht voortvloeiende administratieve lasten voor de meldende instellingen verminderen. Een andere doelstelling was het verbeteren van de kwaliteit van de meldingen. Het streven was om het jaarlijkse aantal meldingen – exclusief money transfers – terug te brengen naar zo'n 10.000 per jaar¹⁶. Inmiddels zijn twee jaren gepasseerd. De FIU-Nederland constateert dat het aandeel subjectieve meldingen is gestegen. Dit geldt voor de meldingen van banken, maar vooral waar het gaat om meldingen van money transfers.

16 Tweede Kamer, vergaderjaar 2004–2005, 29 990, nr. 3

Daarnaast blijkt uit de kengetallen dat er een grote afname van het absolute aantal meldingen (exclusief money transfers) heeft plaatsgevonden; dit halveerde in 2007 ten opzichte van 2004.

Het behalen van de doelstelling van 10.000 meldingen per jaar, is niet mogelijk zonder een aanpassing van de objectieve indicator voor de handelaren in zaken van grote waarde. Deze meldegroep meldde in de periode 2004-2007 jaarlijks tussen de 13.000 en 14.000 transacties. In 2008 wordt de meldgrens van deze indicator verhoogd van € 15.000 naar € 25.000. De FIU-Nederland verwacht dat het aantal meldingen van de grootwaardehandelaren als gevolg van de verhoging, sterk zal dalen. Dit zal eveneens een (gering) effect hebben op de doormeldingen naar de opsporingsinstanties.

De maatregelen voor het omlaag brengen van het aantal meldingen hadden expliciet geen betrekking op money transfers. De administratieve lasten die voortvloeien uit dit type meldingen zijn dan ook aanmerkelijk lager dan van andersoortige meldingen. Bij de beoordeling van de mate waarin de indicatorenwijziging leidt tot minder meldingen moeten de meldingen van money transfers dus nadrukkelijk buiten beschouwing worden gelaten.

De afgelopen jaren zijn verschillende indicatoren gewijzigd. Het is van belang te benadrukken dat de indicatoren uitsluitend zijn bedoeld om ongebruikelijke transacties te detecteren, die verband kunnen houden met witwassen of de financiering van terrorisme. De indicatoren zijn niet gecreëerd om te fungeren als instrument waarmee het aantal meldingen en daarmee de administratieve lasten van de meldende instellingen kunnen worden gereguleerd.

Het notariaat

In 2007 is sprake van een spectaculaire stijging van het aantal notarismeldingen. Niet eerder ontving de FIU-Nederland zoveel meldingen van ongebruikelijke transacties vanuit de notarisbranche. Ook het aantal notarissen dat meldt, is enorm gestegen. Verschillende factoren spelen hierbij een rol, zoals de totstandkoming van het Auditbureau. De activiteiten van deze 'branche-interne toezicht-houder' lijken een belangrijke rol te spelen bij de verandering van het meldgedrag bij de notarissen. Meer hierover leest u in paragraaf 6.6.

Introductie meldingen liquide middelen-controle

Het afgelopen jaar is de Europese verordening inzake de controle van liquide middelen van kracht geworden¹⁷. Deze regeling verplicht personen om aangifte te doen bij de Douane indien zij liquide middelen meenemen ter waarde van € 10.000 of meer, wanneer zij de Europese Unie binnenkomen of verlaten. De landen van de Europese Unie willen door middel van de aangifteplicht de witwasrisico's die zijn gemoeid met het gebruik van contanten, verder indammen.

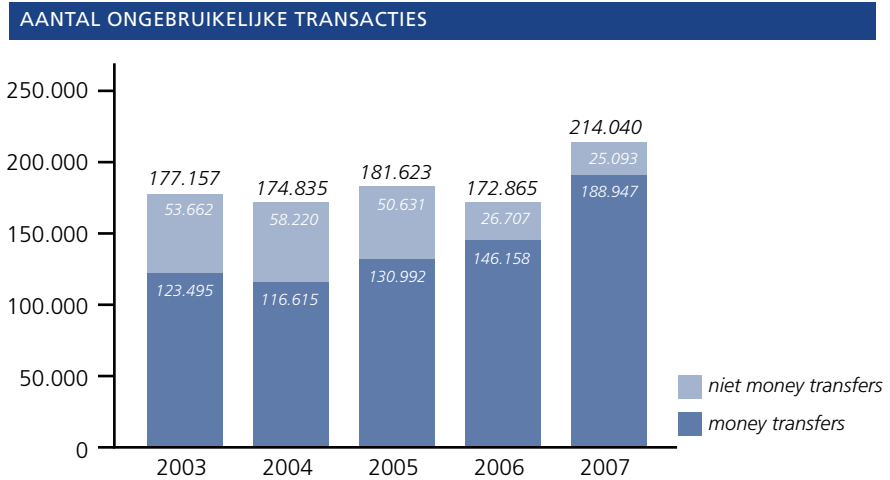
De Belastingdienst stelt de aangiftes die worden gedaan bij de Nederlandse Douane ter beschikking aan de FIU-Nederland. In paragraaf 6.7 rapporteert de FIU-Nederland over de eerste resultaten van de nieuwe regeling.

17 Verordening betreffende de controle van liquide middelen die de Gemeenschap binnenkomen of verlaten (verordening (EG) Nr. 1889/2005).

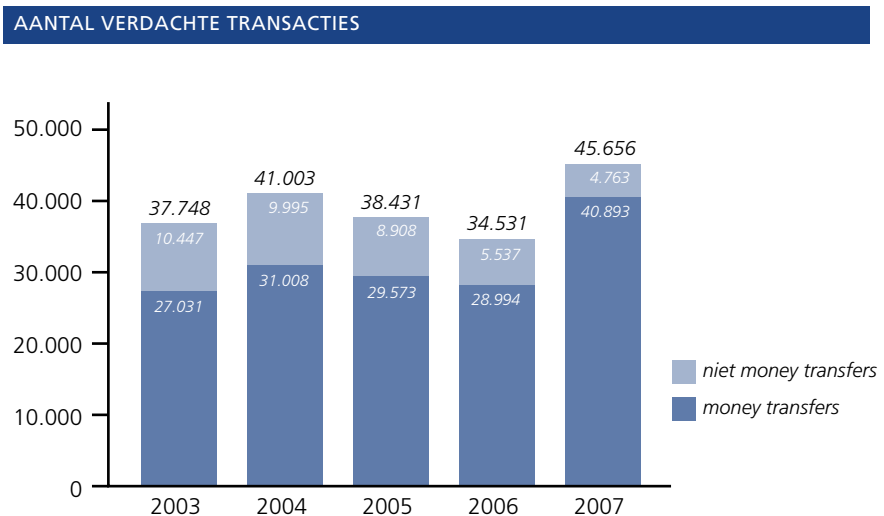
Leeswijzer bij de kengetallen

- De ongebruikelijke transacties zijn opgevraagd op registratiedatum, dit wil zeggen de datum waarop de FIU-Nederland de ontvangen transacties als ongebruikelijk in de MOT-database heeft geregistreerd.
- De verdachte transacties zijn opgevraagd op doormelddatum, dit wil zeggende datum waarop de FIU-Nederland de transacties, na onderzoek, als verdacht heeft doorgemeld aan één of meer opsporingsinstanties. In feite betreft het hier dus de kwantitatieve productie van de FIU-Nederland. Hierbij moet worden opgemerkt dat de FIU-Nederland niet alle aangeboden transacties aan een onderzoek ter verdachtverklaring kan onderwerpen. Bij de afweging welke transacties de FIU-Nederland in onderzoek neemt, speelt de visie 'kwaliteit voor kwantiteit' een belangrijke rol.
- Het kan voorkomen dat percentages door afronding niet geheel optellen tot 100%.
- Bedragen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro met de middenkoersen van het jaar waarin de transactie is verricht. Dit houdt in dat de genoemde bedragen niet exact zijn, maar wel een goede indicatie vormen voor het daadwerkelijke bedrag.
- De bedragen in de tabellen zijn afgerond.
- Eén transactie kan meerdere indicatoren bevatten. Aantallen op indicatorniveau komen daarom hoger uit dan aantallen op transactieniveau.
- Eén transactie kan worden doorgemeld aan meerdere opsporingsdiensten.
- De gemiddelde doorlooptijden voor de diverse meldsectoren zijn berekend op alleen de objectief gemelde transacties. Hiermee is rekening gehouden met het feit dat het herkennen van subjectief ongebruikelijke transacties door melders in de regel meer tijd vereist dan het traceren van objectief ongebruikelijke transacties. Overigens geldt voor beide categorieën een wettelijke meldtijd van veertien dagen.
- Dubbel gemelde money transfers, dat wil zeggen money transfers die zijn gemeld door zowel een agent als zijn provider, zijn door de FIU-Nederland gefilterd. Bij de samenstelling van de kengetallen zijn dus alleen unieke money transfers meegeteld.
- In 2007 heeft de FIU-Nederland een interne systeemwijziging doorgevoerd, waarbij de sectorindeling van bepaalde melders is gewijzigd. Met name van invloed is de wijziging van één grootmelder die sinds 2007 wordt geschaard onder de bankensector, terwijl deze voorheen in de categorie geldtransactiekantoren viel. Dit veroorzaakt bij de betreffende sectoren een trendbreuk, waarmee rekening moet worden gehouden bij de interpretatie van de cijfers.

6.2 Totaalcijfers

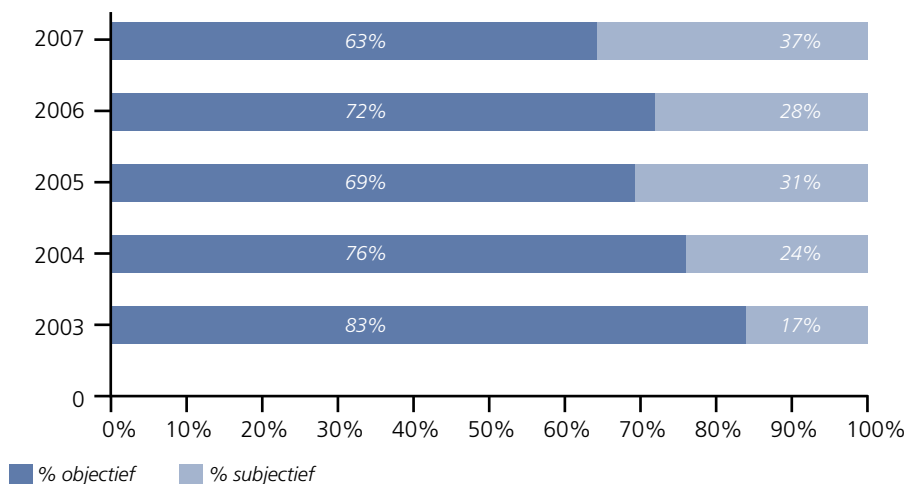

In vergelijking met de lichte fluctuaties in de afgelopen jaren, kent het jaar 2007 een duidelijke stijging in het aantal geregistreerde transacties van 22%. Hiermee is een recordhoogte bereikt; nooit eerder doorbrak het aantal geregistreerde transacties de grens van 200.000. De stijging is volledig toe te schrijven aan een toenemend aantal money transfers. Het aandeel van deze financiële dienst in het geheel van geregistreerde transacties is daarmee gestegen van 85% in 2006 naar 88% in 2007.

Ook het aantal verdachte transacties was nooit eerder zo hoog als in 2007. Met meer dan 45.000 doormeldingen heeft de FIU-Nederland een stijging van 32% gerealiseerd ten opzichte van vorig jaar. In 2007 bestaat maar liefst 90% van de doormeldingen uit money transfers, ten opzichte van 84% in 2006.

VERHOUDING OBJECTIEF/SUBJECTIEF ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES

In 2007 heeft de FIU-Nederland duidelijk meer meldingen met een subjectieve indicator ontvangen dan in voorgaande jaren. Vooral de melders van money transfers zijn verantwoordelijk voor deze ontwikkeling. Dit heeft diverse redenen. In de eerste plaats heeft de meldplicht voor money transfer providers in 2007 daadwerkelijk gestalte gekregen voor wat betreft de subjectieve transacties. De providers zijn dientengevolge money transfers gaan melden die voldoen aan de subjectieve indicator, met terugwerkende kracht tot mei 2006¹⁸. Dit heeft duizenden extra subjectieve money transfer meldingen gegenereerd. In de tweede plaats heeft een grootmelder van money transfers de interne regelgeving omtrent het melden van subjectieve transacties flink aangescherpt, hetgeen eveneens voor duizenden extra meldingen heeft gezorgd. Dit alles heeft in 2007 geresulteerd in een totale toename van circa 33.000 subjectieve money transfermeldingen.

18 Op deze datum werd de subjectieve meldplicht voor providers officieel van kracht. Door omstandigheden kwam er voor de providers pas begin 2007 groen licht om daadwerkelijk te gaan melden.

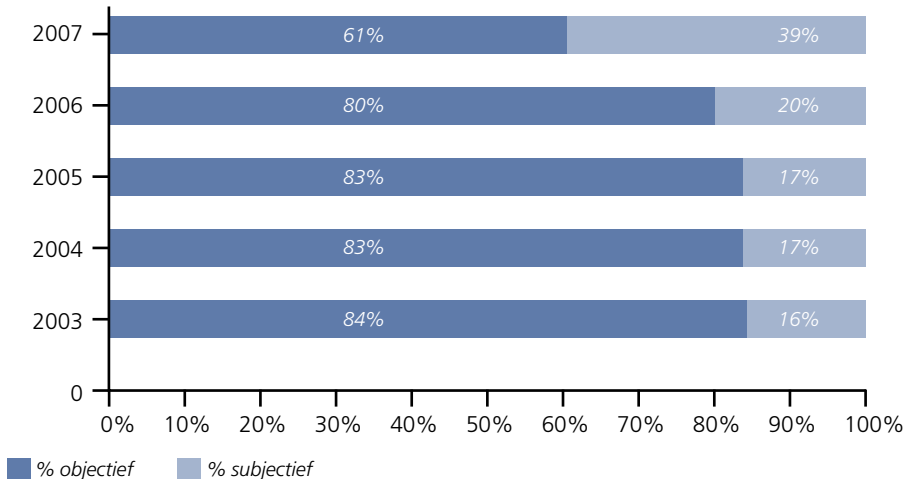
Daarnaast is ook het aantal objectief gemelde money transfers absoluut gezien gestegen met circa 10.000. Dit betreft echter grotendeels transacties met bedragen onder de meldgrens van € 2.000 – afkomstig van één bepaalde grootmelder-, die eigenlijk met een subjectieve indicator gemeld hadden moeten worden. Dit gegeven komt nader aan de orde in paragraaf 6.3.

De impact van getallen

Alles bij elkaar heeft de FIU-Nederland in 2007 dus enkele tienduizenden transacties extra ontvangen. Op papier een kwestie van getallen, maar in de praktijk heeft deze specifieke ontwikkeling vele extra inspanningen vereist binnen alle gelederen van de organisatie. In de eerste plaats heeft de FIU-Nederland binnen het intake-proces speciale maatregelen genomen om de aangeboden bulken van money transfers in het systeem te kunnen inlezen. Daarnaast moest er een oplossing komen voor het probleem van dubbel geregistreerde money transfers, dat ontstond naar aanleiding van de meldplicht voor providers. Een groot deel van deze transacties was of wordt immers eveneens gemeld door de agenten van money transfers die ook nog altijd onder de meldplicht vallen. Door middel van een speciaal script dat draait op het bedrijfsprocessensysteem, kunnen nu de dubbel geregistreerde money transfers worden herkend en 'gelabeld'. In 2007 heeft de FIU-Nederland op deze manier bijna 9.000 transacties verwerkt die de status 'dubbel' hebben gekregen. Ten slotte hebben de medewerkers op het gebied van administratie, financieel onderzoek en analyse hun werkprocessen aangepast op het – waar nodig – uitsluiten van de dubbele transacties en het verwerken van extra informatie die voortvloeit uit deze 'dubbels'.

VERHOUDING OBJECTIEF/SUBJECTIEF VERDACHTE TRANSACTIES

Na een periode van redelijk vaste verhoudingen tussen objectieve en subjectieve verdachte transacties, is in 2007 een duidelijke verschuiving ten gunste van de subjectieve indicatoren waarneembaar. Ten opzichte van vorig jaar is de verhouding 19 procentpunten opgeschoven in subjectieve richting en bedraagt nu 61% objectief en 39% subjectief. De verschuiving volgt voor een deel de ontwikkeling in de verhouding bij de aangeboden ongebruikelijke transacties, waar in 2007 ook het aandeel van de subjectieve transacties aanzienlijk groter is geworden. Het grootste deel (61%) van de in 2007 doorgemelde subjectieve transacties is ook in dit jaar bij de FIU-Nederland binnengekomen.

DOORMELDREDEN VERDACHTE TRANSACTIES

Doormeldreden	2007		2006	
	aantal	aandeel in totaal	aantal	aandeel in totaal
VROS	17.623	39%	13.980	40%
Eigen onderzoek	16.034	35%	11.290	33%
LOvJ	11.664	26%	8.923	26%
CJIB	335	1%	62	0%
BOOM	0	0%	276	1%
Totaal	45.656	100%	34.531	100%

De drie belangrijkste doormeldredenen kennen in 2007 een absolute stijging. De verdachtverklaringen op basis van de VROS-match vormen, evenals vorig jaar, het grootste aandeel in het totaal van doormeldingen in 2007, maar de grootste absolute toename is te zien bij de doormeldingen op basis van eigen onderzoek door de FIU-Nederland. Vooral onderzoek in het kader van het project Apollo – gericht op de aanpak van West-Afrikaanse criminele netwerken die zich bezighouden met 419-fraude of *advance fee* fraude – heeft in deze categorie veel doormeldingen gegenereerd. Los van het project Apollo, heeft de FIU-Nederland in 2007 ook nog veel overige transacties verdacht verklaard die te maken hebben met deze oplichtingspraktijken, waarbij veelal Nigerianen betrokken zijn. Daarnaast hebben doormeldingen in de MBA-unit en naar aanleiding van buitenlandse verzoeken via FIU-desk flinke aandelen in het geheel. Overige noemenswaardige onderzoeken met een grote output van verdachte transacties zijn: drugsonderzoek – waarvan een belangrijk deel gericht is op Colombia – en het gebruik van valse dan wel vervalste identiteitsbewijzen. Dit laatste fenomeen kan gerelateerd zijn aan diverse criminaliteitsvormen. Er wordt in elk geval veelvuldig gebruik van gemaakt om ‘anoniem’ (dat wil zeggen onder een valse identiteit) geld te verplaatsen, met name via money transfers.

In 2007 is geen match uitgevoerd op bestanden van het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM). Inmiddels heeft de FIU-Nederland afspraken gemaakt met het BOOM om de matches in 2008 te hervatten.

De 11.664 LOvJ-doormeldingen zijn voortgekomen uit 1.233 ingediende LOvJ verzoeken, waarin ruim 6.600 subjecten zijn opgevraagd. Op 2.156 van deze subjecten is een ‘hit’ gevonden in de FIU-database.

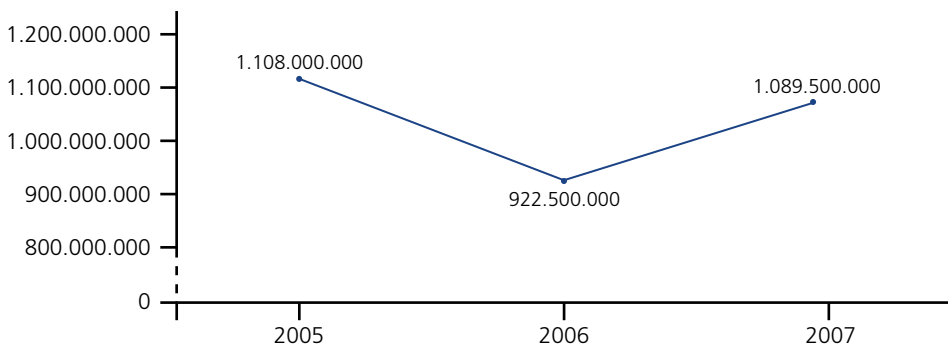
VERDACHTE TRANSACTIES PER OPSPORINGSDIENST								
opsporingsdienst	2007				2006			
	eigen onderzoek	match	LOvJ-verzoek	2007 totaal	eigen onderzoek	match	LOvJ-verzoek	2006 totaal
Amsterdam-Amstelland	5.984	3.468	2.372	11.824	2.224	2.736	739	5.699
Rotterdam-Rijnmond	1.624	5.681	285	7.590	2.464	3.505	333	6.302
Kennemerland	2.193	303	758	3.254	27	187	494	708
Haaglanden	805	1.590	665	3.060	461	915	967	2.343
Midden- en West-Brabant	120	962	3	1.085	30	1.792	69	1.891
Zaanstreek-Waterland	190	509	149	848	33	255	31	319
Limburg-Zuid	144	413	31	588	18	377	32	427
Hollands Midden	35	415	90	540	72	366	32	470
IJsselland	55	161	320	536	76	606	352	1.034
Flevoland	48	486	0	534	10	227	64	301
Zuid-Holland-Zuid	15	451	59	525	1	341	11	353
Utrecht	175	297	34	506	252	225	224	701
Noord-Holland-Noord	141	277	80	498	18	196	7	221
Brabant-Noord	31	418	0	449	16	362	0	378
Zeeland	142	248	22	412	7	156	34	197
Limburg-Noord	129	238	4	371	17	171	0	188
Brabant-Zuid-Oost	38	251	67	356	3	209	9	221
Friesland	178	112	32	322	73	84	42	199
Gelderland-Midden	104	170	22	296	36	178	8	222
Gelderland-Zuid	90	46	120	256	8	77	77	162
Noord- en Oost-Gelderland	5	218	27	250	4	207	2	213
Groningen	9	149	61	219	35	177	121	333
Twente	41	107	11	159	30	78	15	123
Drenthe	15	74	0	89	1	53	2	56
Gooi en Vechtstreek	4	68	7	79	0	68	9	77
Interne doormeldingen	13.517	378	6.527	20.422	9.510	340	4.668	14.518
Koninklijke Marechaussee	148	1.167	1.088	2.403	65	442	306	813
FIOD	1.319	951	1.137	3.407	803	548	727	2.078
KLPD DNR	609	268	566	1.443	438	397	662	1.497
KLPD Overig	1.020	2.216	2.568	5.804	52	932	1.445	2.429
Overige BODen	7	241	95	343	23	453	129	605
Totaal	28.935	22.333	17.200	68.468	16.807	16.660	11.611	45.078

N.B. Een verdachte transactie kan naar verschillende opsporingsdiensten gestuurd zijn.

Een vergelijking met vorig jaar toont enkele opvallende stijgers en dalers als het gaat om de aantallen verdachte transacties die de FIU-Nederland aan de diverse regio's heeft doorgemeld. Amsterdam-Amstelland staat onbetwist bovenaan het rijtje stijgers. Het aantal aan die regio doorgemelde transacties is meer dan verdubbeld ten opzichte van vorig jaar. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door een flinke toename van het aantal doormeldingen op basis van LOvJ-verzoeken. Daarnaast zijn ook de doormeldingen aan Amsterdam-Amstelland naar aanleiding van eigen onderzoek aanzienlijk in aantal gestegen. Het project Apollo en overig onderzoek naar 'Nigerianen-fraude' liggen hier voornamelijk aan ten grondslag. Ook een drugsgerelateerd onderzoek heeft veel doormeldingen aan de regio Amsterdam-Amstelland gegenereerd. Het wisselen bij een postagentschap van kleine coupures naar € 500 biljetten, was hierbij een in het oog springende activiteit. Ten slotte heeft onderzoek naar het gebruik van valse dan wel vervalste identiteitsbewijzen een aanzienlijke bijdrage geleverd aan het totaal van verdachte transacties dat Amsterdam-Amstelland heeft ontvangen.

De regio Kennemerland dankt het sterk toenemende aantal doormeldingen (meer dan een verviervoudiging) met name aan het Apollo project. Daarnaast heeft ook een aanzienlijk aantal doormeldingen plaatsvonden via de FIU-desk voor bevragingen van buitenlandse FIU's. In dit geval gaat het om bevragingen door het Australische meldpunt. Tot slot is de stijging bij de regio Zaanstreek-Waterland de moeite van het vermelden waard. Een drugsgerelateerd onderzoek, in het kader waarvan ook de regio's Amsterdam-Amstelland en Kennemerland doormeldingen ontvingen, is hiervan de oorzaak. Een sterke daling zien we bij de regio IJsselland; het aantal doormeldingen aan deze regio halveert ten opzichte van vorig jaar. Dit ligt vooral aan een afname van de resultaten van de automatische matches.

BETROKKEN BEDRAG VERDACHTE, UITGEVOERDE TRANSACTIES (IN EURO'S)

Het bedrag dat is gemoeid met verdachte, uitgevoerde transacties stijgt in 2007 met 18% tot bijna 1,1 miljard euro. Gezien de flinke toename in het totaal aantal verdachte transacties in 2007, zou echter een hoger betrokken bedrag te verwachten zijn. De geringere stijging ten opzichte van vorig jaar is terug te voeren op een lager gemiddeld bedrag per verdachte transactie; dit gemiddelde bedroeg in 2006 nog € 26.870, en daalt in 2007 naar € 24.000. Deze daling is een direct gevolg van de toename in subjectief gemelde transacties. Deze zijn in het algemeen gekoppeld aan een lager bedrag dan objectieve transacties, omdat ze niet aan een meldgrens hoeven te voldoen. Het aantal verdachte, subjectieve money transfers waarmee een bedrag is gemoeid dat onder de meldgrens van € 2.000 ligt, is in 2007 dan ook verviervoudigd ten opzichte van het jaar ervoor.

AANDEEL PER MELDSECTOR IN AANTALLEN EN BEDRAGEN VERDACHTE TRANSACTIES		
sector	aantal	bedrag
Money transfers	90%	9%
Banken*	6%	54%
Handelaren	2%	3%
Geldtransactiekantoren*	1%	0%
Vrije beroepsbeoefenaars	1%	28%
Casino's	1%	1%
Overheid	0%	4%
Creditcardmaatschappijen	0%	0%
Levensverzekeraars	0%	1%
Assurantietussenpersonen	0%	0%
Beleggingsinstellingen	0%	0%
Effectenbemiddelaars	0%	0%
Financieringsmaatschappijen	0%	0%
Totaal	100%	100%

* *Exclusief money transfers*

Hoewel in 2007 maar 6% van het totaal aantal verdachte transacties in 2007 gemeld is door banken, neemt deze sector met bijna 600 miljoen euro aan verdachte transacties, wel het grootste deel van het totale doorgemelde bedrag voor haar rekening. Dit komt neer op een aandeel van 54% van het totale doorgemelde bedrag (van bijna 1,1 miljard euro).

Het gemiddelde bedrag per verdachte transactie is in deze sector dus relatief hoog. Dit is eveneens het geval bij de vrije beroepsbeoefenaars die slechts 1% van het aantal verdachte transacties vertegenwoordigen, maar een aandeel van 28% in het verdachte bedrag hebben. Een omgekeerd beeld is te zien bij de money transfer aanbieders: 90% van de doorgemelde transacties bestaat uit money transfers, maar bij deze transacties is slechts 9% van het totale doorgemelde bedrag betrokken. Dit alles is inherent aan de karakteristieken van de diverse financiële diensten die de melders uit de betreffende sectoren leveren. Zo zijn bijvoorbeeld met girale overboekingen en vastgoedtransacties hogere bedragen gemoeid dan met money transfers.

Dergelijke cijfers kunnen aanknopingspunten bieden bij het vormen dan wel het uitvoeren van beleid binnen de keten. Zo ondersteunen de cijfers uit bovenstaande tabel een beleidslijn die erop gericht is om zoveel mogelijk van het gehele potentieel van ongebruikelijke transacties die verricht worden binnen de beroepsbeoefenarenssector, te ontsluiten. Immers, als het relatief kleine deel van beroepsbeoefenaren die momenteel de weg naar de FIU-Nederland hebben gevonden, informatie kan verschaffen over zo'n groot deel van het verdachte bedrag, dan nodigt dit nadrukkelijk uit een antwoord te vinden op de vraag of binnen de groep van beroepsbeoefenaren die nog niet bekend is met de meldplicht, nog méér waardevolle transactie-informatie aanwezig is. Zonder het belang van transactie-informatie uit de overige sectoren teniet te doen, onderkent de FIU-Nederland in elk geval het belang van de informatie die afkomstig is uit de beroepsbeoefenarenssector. Nog altijd wordt in principe elke melding vanuit deze sector in onderzoek genomen. Daarnaast maakt de FIU-Nederland actief gebruik van haar voorlichtingstaak om zo (potentiële) melders te informeren. Begin 2008 resulteerde dit in een relatiedag voor de notarissen.

6.3 Money transfer aanbieders

Ontwikkelingen in de money transfersector

In 2005 hebben de twee meest prominente providers van money transfers een WGT-vergunning van DNB gekregen. Daarmee vallen zij onder de meldplicht van de Wet MOT. De FIU-Nederland vond in deze 'nieuwe' melders een mogelijke extra bron van informatie, namelijk de gegevens over de opdrachtgever of de begunstigde in het buitenland. De money transferagenten in Nederland hebben beperkte informatie ter beschikking over deze buitenlandse subjecten. De providers hebben in hun systemen gegevens geregistreerd van beide partijen van een money transfer, en dus ook van de personen in het buitenland die geld sturen naar Nederland of geld ontvangen vanuit Nederland. Deze extra informatie is voor de FIU-Nederland noodzakelijk om goede netwerkanalyses te verrichten. De wettelijke basis voor het aanleveren van gegevens over de buitenlandse subjecten wordt naar verwachting in 2008 gerealiseerd met de inwerkingtreding van de WWFT.

De FIU-Nederland voorzag echter ook problemen bij het melden van de providers op basis van zowel objectieve als subjectieve criteria; immers de agenten van beide providers hebben dezelfde meldplicht. Dit zou betekenen dat één money transfer twee keer kan worden gemeld. In samenspraak met DNB en de providers heeft de FIU-Nederland naar een oplossing gezocht voor de 'dubbele' objectieve meldplicht, die begin 2008 wettelijk is afgekaderd. Vanaf medio 2008 zullen de providers de zorg voor de objectieve meldingen van money transfers gaan dragen. De agenten zijn dan van deze meldplicht ontheven. Wel worden zij geïnformeerd over de transacties die zijn gemeld. De agenten dienen hierop actie te ondernemen.

Ook de subjectieve meldplicht van de providers en de agenten kunnen leiden tot de zogeheten 'dubbele' meldingen, wanneer beide partijen zich richten op dezelfde profielen, geldstromen en andere typologieën. In 2006 kon een start worden gemaakt met de subjectieve meldplicht van de providers, maar in 2007 is deze pas echt goed van de grond gekomen. Dit heeft geleid tot een groot aantal 'dubbele' meldingen, waar de FIU-Nederland een oplossing voor heeft moeten zoeken.

Het aantal money transfermeldingen van de agenten is in 2007 fors gestegen. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door een toenemend aantal subjectieve meldingen van money transfers.

Ondanks dat bij de money transfers de indicatoren nauwelijks zijn gewijzigd, heeft ook hier het risk-based melden nadrukkelijk zijn intrede gedaan. De toezichtsactiviteiten van DNB op de money transferaanbieders spelen hierbij een belangrijke rol. Zoals eerder aangegeven is de stijging van het aantal subjectieve gemelde money transfers nog niet ten einde. In 2008 zal de FIU-Nederland nog meer meldingen van money transfers op basis van de subjectieve indicator registreren. Dat de FIU-Nederland zo'n groot aantal money transfers meer heeft ontvangen, merkt zij in allerlei processen binnen de organisatie (zie bladzijde 64).

In 2007 heeft de FIU-Nederland ten slotte een relatiedag georganiseerd voor de money transferaanbieders en de opsporing. Het thema was "Money Transfers en 419-fraude". Een resultaat van die dag was dat men het eens was dat de geldtransactiekantoren moeten worden gebundeld in een brancheorganisatie. In 2007 zijn de eerste besprekingen over de mogelijkheden van een dergelijke branchevereniging van start gegaan. In de loop van 2008 zal hier verder door de geldtransactiekantoren invulling aan worden gegeven. De FIU-Nederland ziet dit als een gunstige ontwikkeling, onder meer vanwege het feit dat de FIU-Nederland met deze vereniging mogelijk goede branchebrede afspraken kan maken over bijvoorbeeld de kwaliteit van de meldingen.

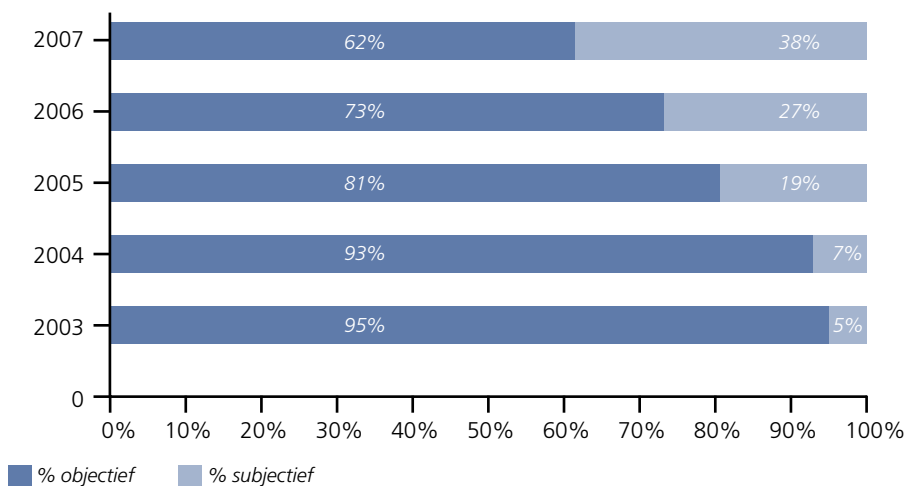
AANTAL ONGEBRUIKELIJKE EN VERDACHTE MONEY TRANSFERS		
Jaar	Ongebruikelijk	Verdacht
2007	*188.947	40.893
2006	146.158	28.994
2005	130.992	29.573
2004	116.615	31.008
2003	123.495	27.301

** Dit aantal is exclusief 'dubbele' meldingen*

In 2007 zijn 32 money transferaanbieders verantwoordelijk voor alle money transfermeldingen. De toename van bijna 43.000 meldingen ten opzichte van 2006 komt voor een groot deel voor rekening van de drie agenten met de meeste money transfers (44%) en de twee providers die in 2007 flink zijn gaan melden (31%). Van de overige money transfermelders in 2007, hebben 16 melders meer transacties, en vijf melders minder transacties gemeld dan in 2006. Tenslotte hebben zes money transferaanbieders voor het eerst in 2007 gemeld.

Ook het aantal verdachte transacties in 2007 is gestegen ten opzichte van het jaar daarvoor. Zo'n 50% van de doorgemelde transacties is in 2007 ook geregistreerd. Nog eens 26% is geregistreerd in 2006, en 10% in 2005. Ten slotte is 14% van de transacties die zijn doorgemeld vóór 2005 ingelezen.

VERHOUDING OBJECTIEF/SUBJECTIEF ONGEBRUIKELIJKE MONEY TRANSFERS

Zowel bij de ongebruikelijke als de verdachte money transfers is de verhouding objectief-subjectief in de loop der jaren behoorlijk gewijzigd. Het aandeel subjectieve meldingen wordt steeds groter. Absoluut gezien is het aantal subjectieve ongebruikelijke transacties bijna verdubbeld ten opzichte van 2006 (van 39.571 in 2006 naar 72.571 in 2007). Aan deze stijging liggen meerdere redenen ten grondslag; ten eerste de genoemde subjectieve meldplicht van de providers. Ten tweede heeft één van de grotere money transferaanbieders aangegeven dat zij in 2007 haar interne regels op de subjectieve meldplicht heeft aangescherpt. Dit heeft geleid tot ruim twee keer zoveel subjectieve meldingen van deze melder dan in 2006. Verder hebben 17 melders meer money transfers subjectief gemeld.

De activiteiten van DNB op het gebied van toezicht hebben daar een rol in gespeeld. In 2007 heeft DNB onder andere de geldtransactiekantoren een brief gestuurd waarin wordt gewezen op de eigen verantwoordelijkheid die een kantoor heeft om te voorkomen dat het betrokken raakt bij witwassen.

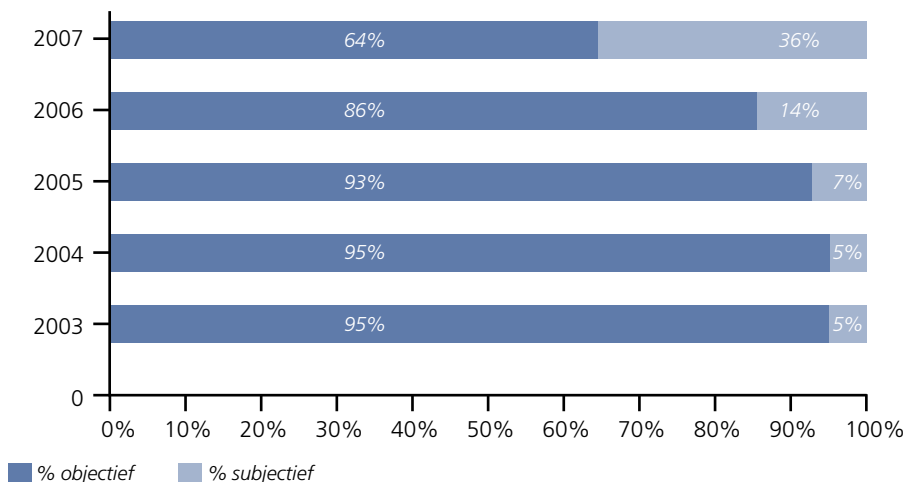
Eind 2007 heeft een instelling met terugwerkende kracht vanaf 2006 een zeer groot aantal subjectieve meldingen gemeld. Omdat een eerste deel van deze transacties pas in de laatste weken van het jaar bij de FIU-Nederland is binnengekomen, heeft de FIU-Nederland deze transacties pas begin 2008 kunnen registreren. Deze meldingen zijn dan ook niet meegenomen in de cijfers over 2007.

Het aantal objectieve ongebruikelijke money transfers is gestegen van 107.175 in 2006 naar 116.647 in 2007; dit ondanks dat 15 melders minder objectief hebben gemeld dan het vorige jaar. Eén melder heeft zelfs zo'n 50% minder objectieve money transfers gemeld. Redenen voor deze daling zijn het sluiten van een kantoor in 2006 waar veel money transfers met bedragen van € 2.000 of meer werden uitgevoerd, en een technische storing in het meldsysteem eind 2007.

De reden voor de stijging bij de objectieve meldingen ligt bij één money transferaanbieder die veel meer objectief (58%) heeft gemeld dan in 2006. Het aantal subjectieve meldingen van deze melder is echter licht gedaald. Het blijkt dat deze melder veel money transfers met bedragen lager dan € 2.000 objectief heeft gemeld. Dit komt doordat in veel van deze gevallen meerdere transacties van één subject tezamen wel dit grensbedrag ontstijgen.

Deze transacties hadden eigenlijk met een subjectieve indicator moeten worden gemeld. Wanneer deze objectieve meldingen als subjectief worden beschouwd, blijkt de verhouding objectief/subjectief zelfs 53% om 47% te zijn. Het totaal aantal objectieve meldingen is in dat geval in 2007 licht gedaald met bijna 7% ten opzichte van 2006. Met de betreffende melder is inmiddels contact gezocht om dergelijke transacties in het vervolg met een subjectieve indicator te melden.

VERHOUDING OBJECTIEF/SUBJECTIEF VERDACHTE MONEY TRANSFERS

BETROKKEN BEDRAG VERDACHTE, UITGEVOERDE MONEY TRANSFERS (IN EURO'S)

Jaar	Totaal bedrag	Gemiddeld bedrag
2007	99.216.000	2.426
2006	93.919.500	3.239
2005	109.444.500	3.713
2004	114.353.000	3.688
2003	99.100.000	3.613

Terwijl het aantal verdachte money transfers maar liefst een aandeel van 90% heeft in het totaal aantal doorgemelde transacties in 2007, is het bedrag dat is gemoeid met de uitgevoerde verdachte money transfers (ruim 99 miljoen euro) maar 9% van het totaalbedrag van alle doorgemelde transacties (bijna 1,1 miljard euro). Dit heeft natuurlijk te maken met het feit dat het product money transfer bedoeld is om kleine(re) bedragen snel te verplaatsen. Daarnaast draagt de enorme toename van subjectieve meldingen en de objectieve meldingen met een bedrag lager dan € 2.000 extra bij aan een relatief laag totaalbedrag. Dit komt tevens tot uiting in het gemiddelde bedrag per verdachte money transfer, dat is gedaald van € 3.239 in 2006 naar € 2.426 in 2007.

DOORMELDREDEN VERDACHTE MONEY TRANSFERS				
Doormeldreden	2007		2006	
	aantal	aandeel in totaal	aantal	aandeel in totaal
VROS	15.860	39%	11.632	40%
Eigen onderzoek	14.123	34%	9.448	33%
LOvJ	10.599	26%	7.648	26%
CJIB	311	1%	51	0%
BOOM	0	0%	215	1%
Totaal	40.893	100%	28.994	100%

De stijging van het aantal verdachte transacties is zichtbaar bij de meeste doormeldredenen. Daarmee blijft de onderlinge verhouding min of meer gelijk.

Geldstromen

MONEY TRANSFERS INKOMEND VERSUS UITGAAND 2007				
	Ongebruikelijk	Aantal	Verdacht	Aantal
vanuit Nederland	78%		68%	
<i>Bestemming top 5</i>	Turkije	19.897	Suriname	5.368
	Suriname	14.425	Turkije	2.495
	China	10.696	Nigeria	2.207
	Domicaanse Republiek	8.839	Nederlandse Antillen	1.928
	Colombia	6.800	Domicaanse Republiek	1.830
naar Nederland	22%		32%	
<i>Herkomst top 5</i>	Italië	6.128	Italië	2.278
	Verenigde Staten van Amerika	4.161	Verenigde Staten van Amerika	1.942
	Groot - Brittanië	2.722	Groot - Brittanië	847
	Duitsland	2.492	Oostenrijk	769
	Spanje	2.352	Duitsland	712

Ongebruikelijke geldstromen

In 2007 hebben de money transferaanbieders meer transacties gemeld met een uitgaande geldstroom dan in 2006. Hierdoor is de verhouding inkomend/uitgaand van 75%-25% in 2006 verschoven naar 78%-22%. De top vijf van de uitgaande geldstroom is licht gewijzigd. De geldstroom naar Nigeria is afgenomen met zo'n 54% en daarmee is Nigeria uit de top vijf weggefallen.

De geldstromen naar Suriname en de Dominicaanse Republiek zijn verdubbeld, waardoor deze in 2007 op respectievelijk de tweede en de vierde plaats van de bestemmingslanden staan. Deze verschuivingen hebben grotendeels betrekking op money transfers met bedragen lager dan € 2.000. Het aantal transacties naar de andere drie landen uit de top vijf is gemiddeld met 29% gestegen.

De geldstroom naar Turkije blijft zoals de eerdere drie jaren het grootst in aantal. Daarbij heeft 90% van de transacties een bedrag hoger of gelijk aan de objectieve meldgrens. Dit heeft te maken met de dienstverlening van enkele Turkse banken in Nederland die het mogelijk maken om voor mensen met Turkse afkomst geld over te laten boeken naar hun thuisland. Reeds vanaf het begin van de meldplicht van de money transfers, valt deze dienstverlening onder de definitie van de money transfer, en de Turkse banken zijn dan ook verplicht dergelijke overboekingen van tweeduizend euro of meer te melden. Ter vergelijking; wanneer iemand bij een Nederlandse bank via een buitenland-overboeking € 5.000 wil overboeken naar bijvoorbeeld België, dan heeft de betreffende bank in Nederland geen verplichting dit objectief te melden.

Bij de inkomende geldstroom is in de top vijf niets gewijzigd, hoewel het aantal money transfers vanuit Italië licht is gedaald (7%) ten opzichte van 2006. Het aantal money transfers vanuit de andere vier landen is gemiddeld met 23% gestegen.

In de onderstaande tabel is een onderscheid gemaakt tussen de money transfers met een bedrag onder de meldgrens en een bedrag van € 2.000 of meer. Hieruit blijkt dat bij de uitgaande geldstromen Nigeria in de subjectieve top vijf wel voorkomt en een vierde plaats bezet. Opvallend is verder dat de subjectieve geldstroom naar Ghana goed is voor een tweede plaats. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de geldtransactiekantoren na de relatiedag zich meer gefocust hebben op de mogelijke betrokkenheid van de money transfers bij 419-fraude. Van deze criminaliteitsvorm is bekend dat de uitgaande geldstromen naar landen als Nigeria en Ghana gaan. Sinds de relatiedag is het gemiddeld aantal geregistreerde money transfers per maand naar deze landen namelijk met 46% gestegen ten opzichte van de maanden voor de relatiedag.

ONGEBRUIKELIJKE MONEY TRANSFERS 2007				
	< € 2.000	Aantal	>= € 2.000	Aantal
vanuit Nederland				
<i>Bestemming top 5</i>	Suriname	9.979	Turkije	18.122
	Ghana	5.443	China	8.499
	Colombia	5.352	Domicaanse Republiek	4.980
	Nigeria	3.932	Suriname	4.446
	Domicaanse Republiek	3.859	Marokko	4.297
naar Nederland				
<i>Herkomst top 5</i>	Verenigde Staten van Amerika	2.907	Italië	4.786
	Italië	1.342	Spanje	1.647
	Groot - Brittanië	1.107	Groot - Brittanië	16.15
	Bondsrepubliek Duitsland	970	Bondsrepubliek Duitsland	1.522
	Oostenrijk	852	Verenigde Staten van Amerika	1.254

Bij de geldstromen naar Nederland valt op dat de meeste binnenkomende money transfers bedragen hebben van € 2.000 of meer, behalve de money transfers vanuit de Verenigde Staten. Vanuit dit land heeft 70% van de money transfers bedragen lager dan de meldgrens.

Verdachte geldstromen

De verdachte uitgaande geldstroom naar Suriname is in 2007 het grootst in aantal (5.368 money transfers). In 2007 heeft de FIU-Nederland bijna 4.500 money transfers naar Suriname meer verdacht verklaard dan in 2006. Veruit de meeste transacties zijn doorgemeld op basis van de VROS-match (86%). Net als bij de ongebruikelijke money transfers is bij de verdachte transacties naar Suriname in de meeste gevallen het verzonden bedrag lager dan € 2.000. Het percentage van de transacties onder de meldgrens ligt hier echter iets hoger; bij de ongebruikelijke transacties is dit 69%, en bij de verdachte transacties ruim 83%.

Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat door toezicht van DNB één money transferaanbieder nadrukkelijk onderzoek heeft gedaan in het kader van de subjectieve meldplicht, mede op basis van de terugmeldingen van de FIU-Nederland. In dit geval blijkt de keten dus goed te werken. Door toedoen van de toezichthouder gaat de money transferaanbieder beter subjectief melden. Dit leidt tot een stijging van het aantal doormeldingen naar de opsporingsdiensten van subjecten die onder de aandacht zijn.

Het grootste totaalbedrag dat met de uitgevoerde verdachte money transfers is gemoeid, gaat naar Turkije (ruim 9 miljoen euro). Het gemiddeld verzonden bedrag naar Turkije is € 3.700, terwijl naar Suriname gemiddeld € 1.000 wordt verzonden. De verklaring voor het relatief hoge bedrag ligt weer in de eerder genoemde meldplicht van de Turkse banken. Bij deze vorm van money transfers (vergelijkbaar met een girale overboeking door een niet-rekeninghouder naar het buitenland) komen hoge bedragen vaker voor dan bij de 'normale' money transfers van de twee grote providers.

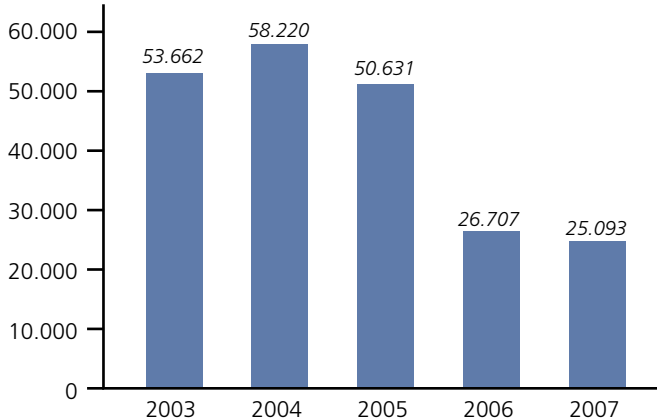
Ook de verdachte money transfers naar Turkije, de Nederlandse Antillen en de Dominicaanse Republiek zijn in 2007 in de meeste gevallen doorgemeld op basis van de VROS-match; gemiddeld 59%. Verdachte money transfers met bestemmingsland Nigeria zijn echter in 51% van de gevallen doorgemeld op basis van eigen onderzoek. Nog eens 39% is doorgemeld op basis van een LOvJ-verzoek. Een deel van deze transacties (920 money transfers) is doorgemeld naar aanleiding van het project Apollo dat zich heeft gericht op de aanpak van West-Afrikaanse Criminele Netwerken (WACN) die zich bezighouden met 419-fraude.

Deze criminaliteitsvorm heeft als kenmerkende geldstromen inkomende money transfers vanuit een groot aantal, voornamelijk Westerse landen en uitgaande money transfers naar Nigeria, Ghana, Spanje en andere West-Afrikaanse landen.

FIU-Nederland heeft verdachte transacties aan het projectteam Apollo verstrekt op basis van LOvJ-verzoeken en op basis van eigen onderzoek naar West-Afrikaanse subjecten die voldoen aan de typologie van de geldstromen bij de 419-fraude. In navolging van het project Apollo heeft de FIU-Nederland meerdere LOvJ-verzoeken en verzoeken van buitenlandse FIU's ontvangen die betrekking hadden op de WACN. Mede hierdoor is het percentage doormeldingen op basis van eigen onderzoek en LOvJ bij de top vijf van de landen van herkomst respectievelijk 55% en 35%.

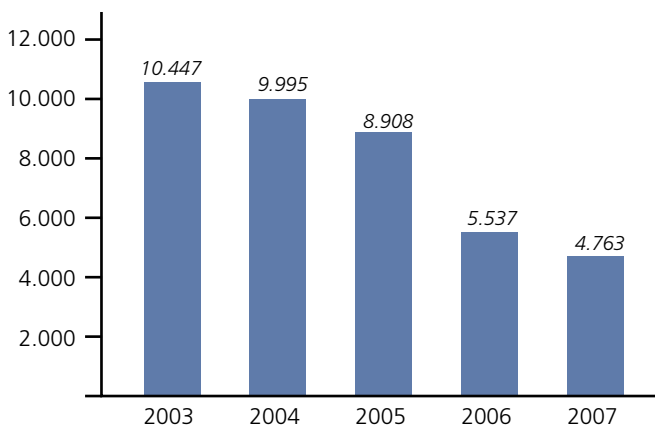
6.4 Kengetallen exclusief money transfers

AANTAL ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES

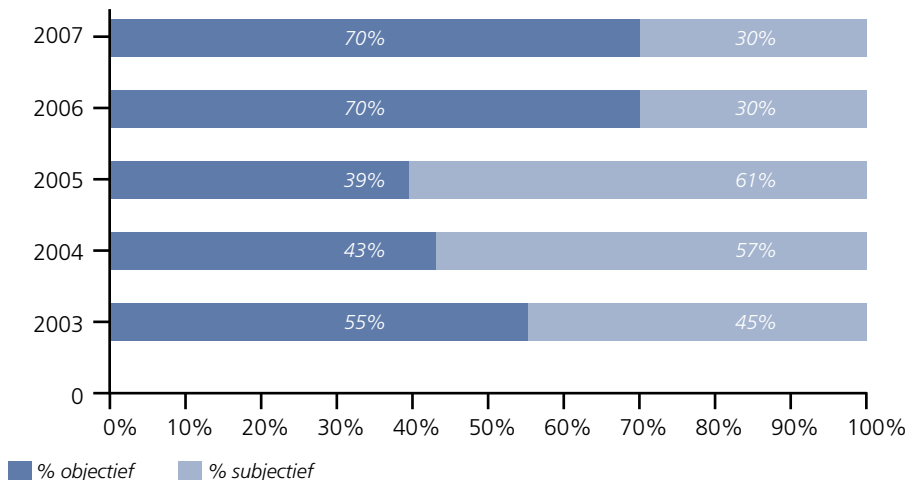
In 2006 vond een drastische daling plaats van het aantal meldingen exclusief money transfers, vooral onder invloed van de wijzigingen in het indicatorenstelsel. Alleen al het wegvallen van de B232-indicator (transacties boven de €10.000 die voldoen aan ten minste twee subindicatoren) zorgde destijds voor een afname van zo'n 20.000 transacties. In 2007 neemt het aantal niet-money transfer meldingen verder af met zo'n 6%. Deze daling komt vooral voor rekening van de banken en de creditcardmaatschappijen.

AANTAL VERDACHTE TRANSACTIES

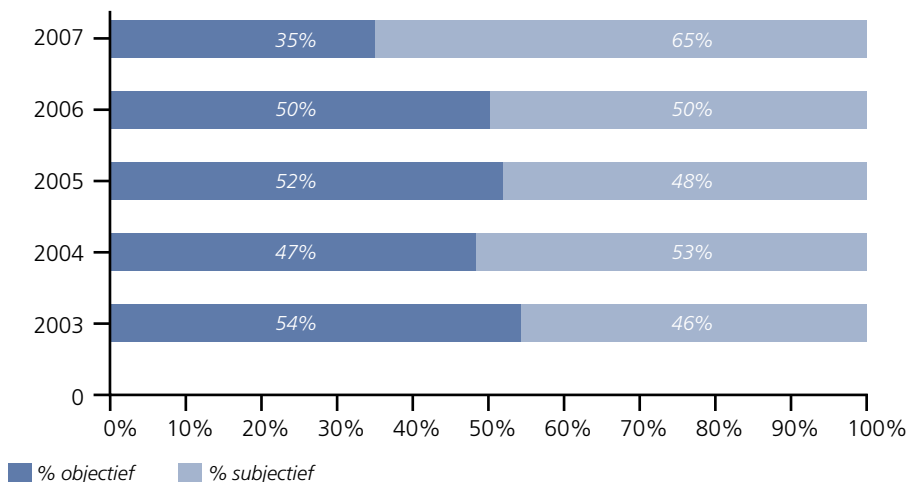
Bij de verdachte transacties exclusief money transfers treedt een daling op van 14%. Deze doet zich vooral voor in de bankensector en bij de geldtransactiekantoren.

VERHOUDING ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES

De verhouding tussen objectief- en subjectief gemelde ongebruikelijke transacties is bij de niet-money transfers in 2007 niet veranderd ten opzichte van 2006. Het grote keerpunt in de verhouding ligt overduidelijk bij de jaren 2005 en 2006 en wordt veroorzaakt door de herziening van het indicatorenstelsel, die eind 2005 van kracht werd. In plaats van een verschuiving in subjectieve richting, werd het aandeel van de objectief gemelde ongebruikelijke transacties juist aanzienlijk groter. Het wegvallen van vele duizenden B232-meldingen lag hieraan ten grondslag.

VERHOUDING VERDACHTE TRANSACTIES

Bij de verdachte transacties exclusief money transfers, is in 2007 de verhouding objectief/subjectief 15 procentpunten opgeschoven in subjectieve richting. Het zijn vooral de banken die voor deze beweging zorgen.

AANTAL ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES PER SECTOR (EXCLUSIEF MONEY TRANSFERS)				
Sector	2007		2006	
	aantal	aandeel in totaal	aantal	aandeel in totaal
Handelaren	14.106	56%	13.470	50%
Banken	5.900	24%	4.848	18%
Geldtransactiekantoren	617	2%	3.207	12%
Creditcardmaatschappijen	1.415	6%	3.180	12%
Overheid	1.347	5%	680	3%
Casino's	1.129	4%	979	4%
Vrije beroepsbeoefenaars	538	2%	308	1%
Levensverzekeraars	27	0%	28	0%
Financieringsmaatschappijen	11	0%	4	0%
Beleggingsinstellingen	2	0%	1	0%
Assurantietussenpersonen	1	0%	0	0%
Effectenbemiddelaars	0	0%	2	0%
Totaal	25.093		26.707	100%

Interessant lijken de stijging bij de bankensector en de dalingen bij de geldtransactiekantoren en de creditcardmaatschappijen. De eerste twee vermeende ontwikkelingen staan echter onder invloed van wijzigingen die de FIU-Nederland in haar systeem heeft doorgevoerd in de sectorindeling van bepaalde melders.

Deze wijzigingen veroorzaken een trendbreuk, waardoor in 2007 het aantal bankmeldingen hoger uitvalt en het aantal meldingen door geldtransactiekantoren lager (zie ook de leeswijzer op pagina 61).

De daling bij de creditcardmaatschappijen is wel authentiek. Vermeldenswaardige groei is verder te zien bij de overheid (98%) en de vrije beroepsbeoefenaars (75%).

AANTAL VERDACHTE TRANSACTIES PER SECTOR (EXCLUSIEF MONEY TRANSFERS)				
Sector	2007		2006	
	aantal	aandeel in totaal	aantal	aandeel in totaal
Banken	2.848	60%	2.206	40%
Handelaren	957	20%	793	14%
Geldtransactiekantoren	304	6%	2.080	38%
Vrije beroepsbeoefenaars	251	5%	118	2%
Casino's	250	5%	207	4%
Overheid	77	2%	108	2%
Creditcardmaatschappijen	58	1%	13	0%
Levensverzekeraars	18	0%	12	0%
Assurantietussenpersonen	0	0%	0	0%
Beleggingsinstellingen	0	0%	0	0%
Effectenbemiddelaars	0	0%	0	0%
Financieringsmaatschappijen	0	0%	0	0%
Totaal	4.763	100%	5.537	100%

Ook bij de verdachte transacties is de genoemde trendbreuk van toepassing op de sectoren banken en geldtransactiekantoren. Met uitzondering van de sector overheid, tonen de overige sectoren een stijging ten opzichte van vorig jaar. Opvallend is de stijging bij de handelarentransacties. Een toenemend aantal LOvJ-doormeldingen is hiervan de hoofdoorzaak.

DOORMELDREDEN VERDACHTE TRANSACTIES (EXCLUSIEF MONEY TRANSFERS)				
Doormeldreden	2007		2006	
	aantal	aandeel in totaal	aantal	aandeel in totaal
Eigen onderzoek	1.911	40%	1.842	33%
VROS	1.763	37%	2.348	42%
LOvJ	1.065	22%	1.275	23%
BOOM	0	0%	61	1%
CJIB	24	1%	11	0%
Totaal	4.763		5.537	

De VROS match heeft in 2007 bij de niet-money transfers een kwart minder doormeldingen gegenereerd dan het jaar ervoor.

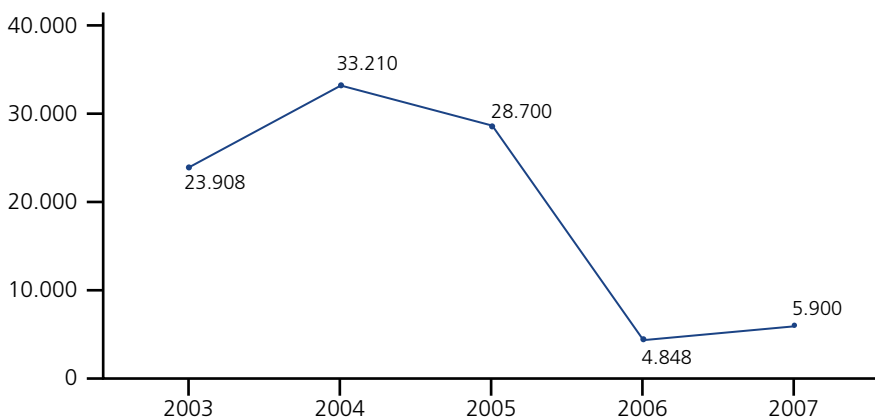
Ook is een daling te zien bij de doormeldingen op basis van een LOV-verzoek. Klaarblijkelijk leveren melders van niet-money transfers minder ongebruikelijke transacties aan waarbij personen betrokken zijn die bij de opsporingsdiensten in de belangstelling staan. De doormeldingen naar aanleiding van eigen onderzoek zijn daarentegen in aantal toegenomen en vormen nu de belangrijkste doormeldreden.

Traditionele melders

Onder de 'traditionele melders' verstaat de FIU-Nederland de instellingen die het langst onder de meldplicht vallen. De meeste hiervan zijn direct met het inwerkingtreden van de Wet Meldplicht Ongebruikelijke Transacties (Wet MOT) in 1994 meldplichtig geworden, voor een enkeling is deze wet pas een jaar later van kracht geworden. Daarna is de samenstelling van de groep meldplichtige instellingen gedurende een lange periode – tot 2001, toen de handelaren in zaken van grote waarde aan de Wet MOT werden toegevoegd – ongewijzigd gebleven. Aan deze groep refereert de FIU-Nederland als de 'traditionele melders'. Het betreft de banken, de casino's de creditcardmaatschappijen, de geldtransactiekantoren en de 'overige traditionele melders'. Deze laatste groep bevat de assurantietussenpersonen, beleggingsinstellingen, effectenbemiddelaars, levensverzekeraars, en financieringsmaatschappijen. De traditionele melders staan voor wat betreft het uitvoeren van de Wet MOT onder toezicht van DNB, met uitzondering van de assurantietussenpersonen, de beleggingsinstellingen en de effectenbemiddelaars; hierover waakt de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De wisselkantoren, die voorheen ook onder de traditionele melders vielen, bestaan als zodanig niet meer en zijn opgegaan in de banken dan wel in de geldtransactiekantoren (al naar gelang de categorie waarin de desbetreffende instellingen staan ingeschreven bij DNB).

Banken

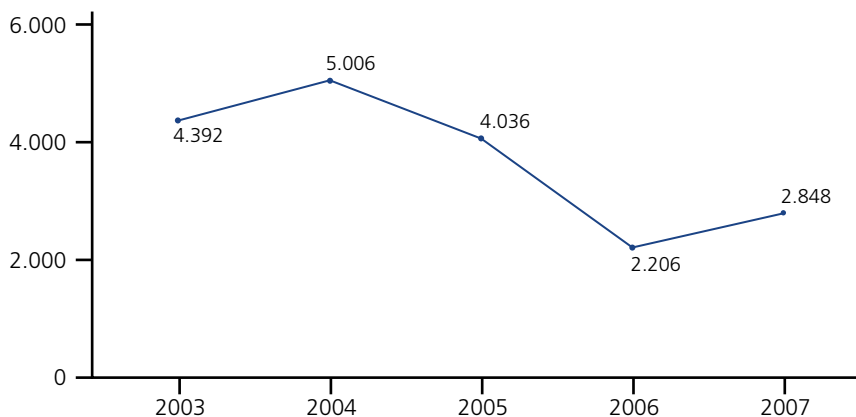
AANTAL ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES (EXCLUSIEF MONEY TRANSFERS)

Na de drastische daling in 2006 ten gevolge van de herziening van het indicatorenstelsel, toont de grafiek in 2007 een stijging in het aantal banktransacties. De in de leeswijzer besproken trendbreuk vertekent echter het beeld. De 5.900 transacties in 2007 zijn inclusief meldingen van één bepaalde grootmelder die in 2006 nog niet in de bankensector is opgenomen. Als we, om een goede vergelijking te kunnen maken, de invloed van de trendbreuk uitsluiten, kan geconcludeerd worden dat de banken in 2007 zo'n 16% minder meldingen hebben gedaan dan het jaar ervoor.

De gemiddelde doorlooptijd van de objectieve bankmeldingen bedraagt in 2007 tien dagen. Hiermee blijven de banken ruimschoots binnen de wettelijke termijn van 14 dagen. De subjectieve meldingen, waarvoor geen wettelijke meldtermijn geldt, vinden hun weg naar de FIU-Nederland gemiddeld binnen 15 dagen, hetgeen een goede prestatie is. De banken hebben in 2007 meer gebruik gemaakt van de subjectieve indicator: de verhouding objectief-subjectief bedraagt nu 10%-90%.

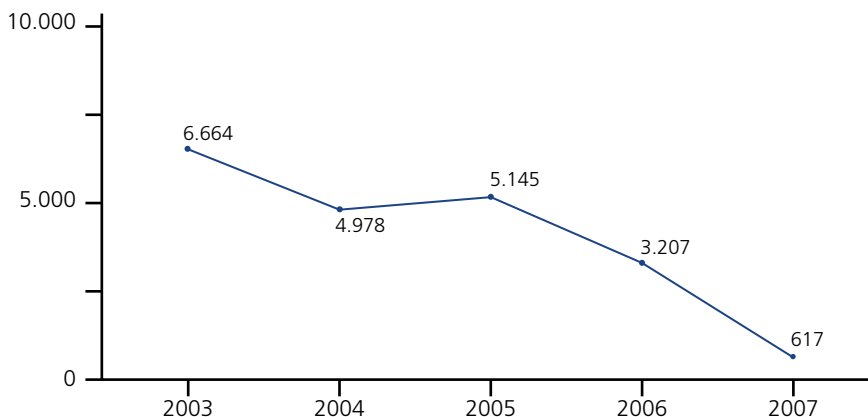
AANTAL VERDACHTE TRANSACTIES (EXCLUSIEF MONEY TRANSFERS)

De ontwikkeling bij de verdachte banktransacties is ongeveer gelijk aan die bij de ongebruikelijke. Ook hier laat de invloed van de trendbreuk zich gelden. Hoewel de grafiek een stijging toont, is er in realiteit sprake van een daling van 18%. De daling doet zich vooral voor bij de doormeldingen op basis van de VROS-match. De overige doormeldredenen blijven in aantal min of meer gelijk ten opzichte van vorig jaar.

Geldtransactiekantoren

AANTAL ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES (EXCLUSIEF MONEY TRANSFERS)

In 2006 was al sprake van een forse daling van het aantal meldingen. Dit had te maken met de invoering van het nieuwe indicatorenstelsel en een wijziging in het meldgedrag van geldtransactiekantoren. In 2007 neemt het aantal meldingen nog verder af. Bij de interpretatie van de cijfers moet rekening worden gehouden met de eerder genoemde systeemwijziging waarbij één bepaalde grootmelder sinds 2007 niet langer geregistreerd staat als geldtransactiekantoor, maar als bank. De in de grafiek weergegeven meldingen uit 2006 bevatten nog wél de meldingen van deze instelling, maar de meldingen uit 2007 bevatten deze niet. Wanneer we de desbetreffende melder voor het jaar 2006 buiten beschouwing laten, blijkt er sprake te zijn van een daling van het aantal meldingen van 39%.

De gemiddelde doorlooptijd van de geldtransactiekantoren bij objectieve meldingen bedraagt in 2007 tien dagen. Hiermee voldoen zij aan de wettelijk vastgesteld meldtermijn van maximaal 14 dagen. Ten aanzien van de subjectieve meldingen hebben de geldtransactiekantoren zich in 2007 alert getoond: de gemiddelde doorlooptijd van deze meldingen bedraagt 8 dagen.

Geldtransactiekantoren hebben zich in de 2007 iets meer dan het jaar daarvoor bediend van de subjectieve indicator: in totaal hebben zij 84% van de transacties gemeld op basis van deze indicator gemeld. In 2006 was dit 74%.

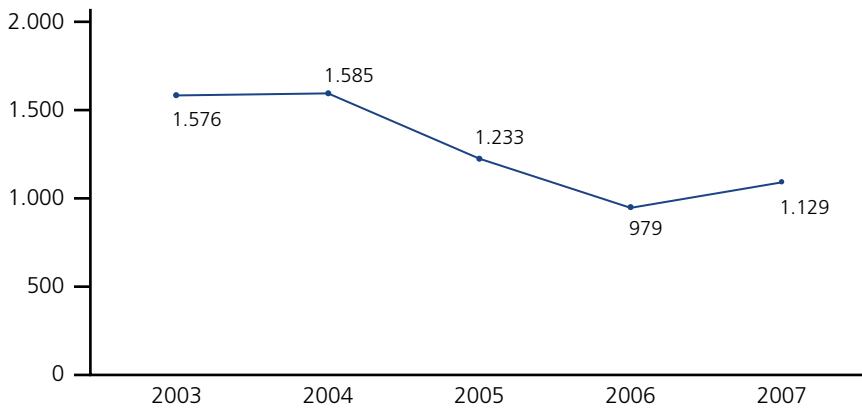
**DOORMELDREDEN VERDACHTE TRANSACTIES GELDTRANSACTIESECTOR
(EXCLUSIEF MONEY TRANSFERS)**

Doormeldreden	2007		2006	
	Aantal	Aandeel in totaal	Aantal	Aandeel in totaal
eigen onderzoek	118	41%	632	30%
VROS	95	32%	832	40%
LOvJ	88	26%	589	28%
BOOM	0	0%	25	1%
CJIB	3	3%	2	0%
Totaal	304	100%	2.080	100%

Het aantal verdachte transacties daalt in 2007 fors. Dit heeft natuurlijk voor een deel te maken met de eerder genoemde systeemwijziging. De trendbreuk meewegend, zien we dat sprake is van een forse daling van het aantal doormeldingen op basis van LOvJ-verzoeken. In 2006 lag dit aantal vrij hoog, door een enorm aantal LOvJ-doormeldingen naar de politieregio IJsselland. Daarnaast speelt ook de daling van het aantal meldingen een rol; hierdoor is de 'bron' waaruit geput kan worden bij het onderzoek, kleiner geworden.

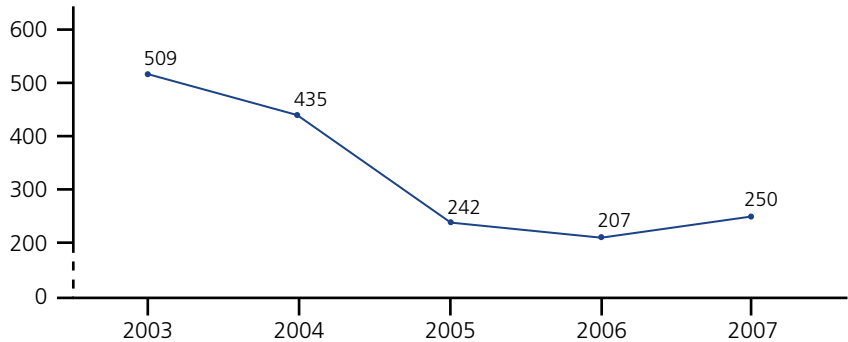
Casino's

AANTAL ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES

Na twee jaar op rij te zijn gedaald, is het aantal casinomeldingen in 2007 gestegen. De casino's hebben bij hun meldingen meer gebruik gemaakt van objectieve indicatoren dan vorig jaar. Het gebruik van de subjectieve C211-indicator is gedaald met 5%. De gemiddelde doorlooptijd van de casino's bedraagt 12 dagen.

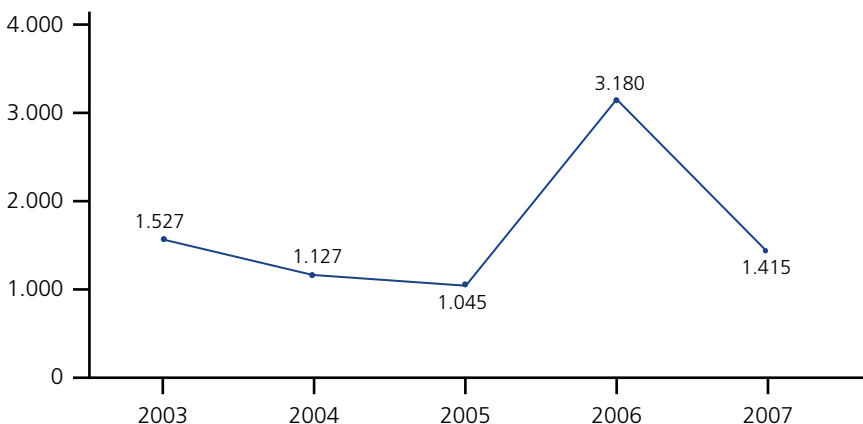
AANTAL VERDACHTE TRANSACTIES

Het aantal verdachte casinotransacties is met 21% gestegen ten opzichte van 2006. Wanneer we kijken naar de reden van verdachtverklaring, zien we dat er vooral meer transacties verdacht zijn verklaard op basis van eigen onderzoek; het aantal verdachte transacties met deze doormeldreden steeg van 19 in 2006 naar 64 in 2007. Het aantal doormeldingen op basis van de match met het VROS-bestand of op grond van een LOvJ-verzoek bleef in 2007 nagenoeg gelijk ten opzichte van 2006.

Creditcardmaatschappijen

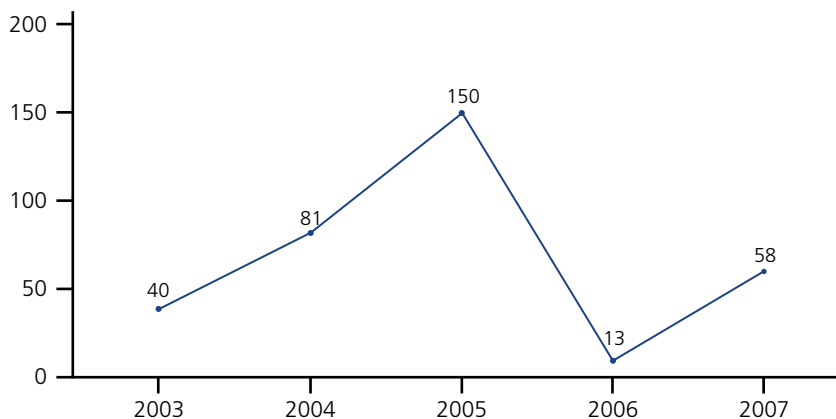
AANTAL ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES

In 2006 deden creditcardmaatschappijen een groot aantal achterstallige meldingen, waardoor het aantal meldingen dat jaar hoog opliep. In 2007 is amper sprake van achterstallige meldingen. De gemiddelde doorlooptijd van de meldingen daalt dan ook fors en bedraagt over het afgelopen jaar 15 dagen. Dit is een flinke verbetering ten opzichte van de jaren 2005 en 2006, toen de creditcardmaatschappijen er gemiddeld respectievelijk 22 en 36 dagen over deden om een ongebruikelijke transactie te melden.

Creditcardmaatschappijen hebben het afgelopen jaar uitsluitend gebruik gemaakt van de objectieve M134-indicator; dit betreft creditcardtransacties van €15.000 of meer bij een aangesloten bedrijf in Nederland.

AANTAL VERDACHTE TRANSACTIES

Evenals tijdens de afgelopen jaren is het aantal verdachte creditcardtransacties in 2007 laag in verhouding tot het aantal ongebruikelijke creditcardtransacties. Het zou een misvatting zijn het zeer lage aantal verdachte creditcardtransacties te interpreteren als een signaal dat creditcards niet misbruikt zouden (kunnen) worden door criminelen: dit lage aantal heeft voor een deel ook te maken met het ontbreken van belangrijke gegevens in de meldingen, waardoor creditcardtransacties niet verdacht kunnen worden verklaard. Mogelijk komt hier in 2008 verandering in: met de invoering van de WWFT wordt de meldplicht ten aanzien van creditcardtransacties verlegd van de *acquirers* naar de *issuers* van creditcards¹⁹. De FIU-Nederland hoopt dat deze wijziging in de meldplicht voor creditcardmaatschappijen zal leiden tot een betere kwaliteit van meldingen.

¹⁹ De issuer is de creditcard-uitgevende instelling. Acquirers zijn marktpartijen die worden ingeschakeld door de acceptanten van creditcards. Zij dragen zorg voor de acceptatie en verwerking van de creditcardtransactie.

De meeste creditcardtransacties zijn verdacht verklaard op basis van LOvJ-verzoeken (60%). Daarnaast zijn er transacties verdacht verklaard op basis van de match met het VROS-bestand (31%) en op grond van eigen onderzoek (9%).

Overige traditionele melders

AANTAL ONGEBRUIKELIJKE EN VERDACHTE TRANSACTIES								
Sector (OT:ongebruikelijk / VT:verdacht)	2007		2006		2005		2004	
	OT	VT	OT	VT	OT	VT	OT	VT
Levensverzekeraars	27	18	28	12	40	0	8	2
Effectenbemiddelaars	0	0	2	0	1	1	0	0
Assurantietussenpersonen	1	0	0	0	1	0	0	0
Financieringsmaatschappij	11	0	4	0	0	0	0	0
Beleggingsinstelling	2	0	1	0	0	0	0	0
Totaal	41	18	35	12	42	1	8	2

6.5 Handelaren in zaken van grote waarde

Ontwikkelingen in de handelarensector

In december 2001 bracht de wetgever de handelaren in zaken van grote waarde onder het bereik van de Wet MOT. Ruim zes jaar later vormt de derde EU-richtlijn witwassen aanleiding om de groep meldplichtige handelaren uit te breiden; in de loop van 2008 komen álle handelaren onder de meldplicht te vallen. Het betekent dat elke handelaar, ongeacht het marktsegment waar deze zich in begeeft, verplicht wordt om ongebruikelijke transacties te melden bij de FIU-Nederland.

Wel is sprake van een gedifferentieerde meldplicht. Zo voert de wetgever voor de nieuwe handelaren geen objectieve indicator in. Voor deze nieuwe groep is uitsluitend de subjectieve indicator van toepassing. Een toezichthouder voor deze nieuwe categorie is vooralsnog niet aangewezen. Voor de groep handelaren in zaken van grote waarde wordt de objectieve indicator in de loop van 2008 aangepast (zie indicatorenlijst pagina 114).

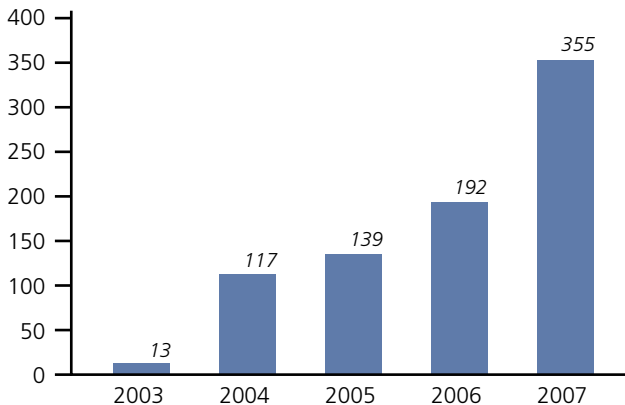
De wijziging van de Wet MOT op 1 mei 2006 leidde tot een uitbreiding van de mogelijkheden tot informatie-uitwisseling tussen de FIU-Nederland en de toezichthouders. In 2007 hebben de FIU-Nederland en de toezichthouder voor handelaren in zaken van grote waarde de samenwerking geïntensiveerd, waarbij zij gebruik maken van de ruimte die de wetgever hen bij deze wijziging geboden heeft.

AANTAL ONGEBRUIKELIJKE EN VERDACHTE TRANSACTIES HANDELAARSECTOR				
Handel in	2007		2006	
	Ongebruikelijk	Verdacht	Ongebruikelijk	Verdacht
Voertuigen	13.734	934	13.146	758
Edelmateriaal	159	18	104	28
Vaartuigen	166	5	192	7
Antiek	38	0	26	0
Kunst	9	0	2	0
Totaal	14.106	957	13.470	793

Het aantal handelarenmeldingen ligt in 2007 iets hoger dan dat van vorig jaar. Daarmee is het aantal ongebruikelijke handelarentransacties de afgelopen drie jaar opvallend stabiel gebleken. Het aantal verdachte handelarentransacties is het afgelopen jaar enigszins gestegen ten opzichte van 2006 en ligt dicht bij het niveau van de jaren 2004 en 2005.

De gemiddelde meldtijd van de meldingen bedroeg het afgelopen jaar 14 dagen. Vorig jaar bedroeg de gemiddelde meldtijd 11 dagen.

AANTAL DOORMELDINGEN OP GROND VAN LOVJ-VERZOEK

Het aantal handelarentransacties dat de FIU-Nederland verdacht verklaart op basis van een LOvJ-verzoek, zit al jaren in de lift. In 2007 is wederom sprake van een grote stijging ten opzichte van het voorafgegaane jaar.

Wanneer we kijken naar de afnemers in 2007, komen de politieregio's Zuid-Holland-Zuid en Brabant-Zuid-Oost en de FIOD-ECD nadrukkelijk in beeld; op basis van hun LOvJ-verzoeken heeft de FIU-Nederland het afgelopen jaar in totaal 251 handelarenmeldingen verdacht kunnen verklaren. Ruim één derde deel van de LOvJ-doormeldingen heeft betrekking op transacties met een bedrag lager dan € 25.000.

Het indicatorengebruik van de handelaren is niet veranderd ten opzichte van de laatste jaren: in 2007 is wederom 99% van de transacties gemeld op basis van de objectieve H141-indicator.

Het gemiddelde bedrag gemoeid met een uitgevoerde verdachte handelarentransactie daalde van € 35.000 in 2006 naar zo'n € 32.000 in 2007.

6.6 Vrije beroepsbeoefenaars

AANTAL ONGEBRUIKELIJKE EN VERDACHTE TRANSACTIES BEROEPSBEOEFENAARSECTOR				
Sector	2007		2006	
	Ongebruikelijk	Verdacht	Ongebruikelijk	Verdacht
Accountants	85	64	76	15
Advocaten	11	6	10	4
Bedrijfseconomisch adviseurs	16	13	43	37
Belastingadviseurs	9	4	13	1
Bemiddelaars in onroerende zaken	0	1	1	0
Makelaars in onroerend goed	4	2	2	2
Notarissen	407	157	158	58
Onafhankelijk juridisch adviseurs	3	0	0	0
Trustmaatschappijen	3	4	5	1
Totaal	538	251	308	118

Het aantal meldingen van de vrije beroepsbeoefenaars is voor het vierde jaar op rij gestegen. Notarissen en accountants zijn verantwoordelijk voor het grootste deel (91%) van de meldingen. Het indicatorengebruik van de vrije beroepsbeoefenaars is in 2007 nauwelijks gewijzigd ten opzichte van 2006. Het grootste deel – zo'n 85% – van de transacties is gemeld op basis van een subjectieve indicator.

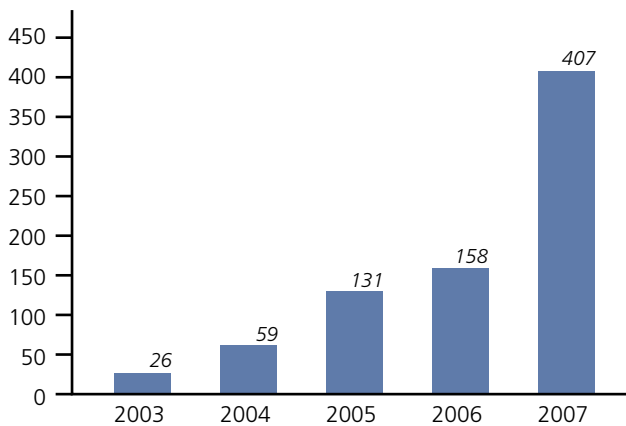
Wat geldt voor de ongebruikelijke transacties geldt ook voor de verdachte transacties: Het grootste deel (88%) bestaat uit notaris- en accountantmeldingen. Het aantal verdachte accountantmeldingen is fors in vergelijking met vorig jaar. Ongeveer één derde van de in 2007 verdacht verklaarde accountanttransacties, betreft transacties die zijn gemeld in 2006. Met de stijging van het aantal ongebruikelijke notaristransacties, is ook het aantal verdachte notaristransacties gestegen. Deze verdachte transacties hebben voor het grootste deel betrekking op meldingen uit 2007.

Omdat de FIU-Nederland alle meldingen afkomstig van de vrije beroepsbeoefenaars in onderzoek neemt, is het niet verwonderlijk dat het grootste deel van de verdachte transacties verdacht is verklaard op basis van eigen onderzoek. In 2007 is bij 81% van de verdachte transacties van vrije beroepsbeoefenaars het eigen onderzoek de reden van doormelding. Zo'n 16% is doorgemeld op basis van de match met het VROS-bestand.

Het resterende deel is doorgemeld naar aanleiding van LOV-verzoeken. Onder meer door de sterke stijging van het aantal meldingen van de vrije beroepsbeoefenaren, heeft de FIU-Nederland zo'n 30% van de transacties die in 2007 zijn gemeld, niet in datzelfde jaar in eigen onderzoek kunnen nemen. Deze zal de FIU-Nederland in 2008 gaan analyseren. Het niet-onderzochte deel betreft vooral notarismeldingen. Het is overigens wel zo dat bij alle binnenkomende meldingen een automatische match plaatsvindt met het VROS-bestand, waardoor dus altijd enige vorm van onderzoek plaatsvindt.

Notarismeldingen

ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES NOTARISSEN

De bovenstaande grafiek toont de toename van de notarismeldingen. De grafiek maakt inzichtelijk dat een toename zoals die het afgelopen jaar plaatsvond, nog niet eerder voorkwam. In 2007 stijgt het aantal meldingen met 158% ten opzichte van het jaar daarvoor. Niet alleen het aantal meldingen is gestegen, ook het aantal notarissen dat heeft gemeld is sterk gestegen. Meldden er in 2005 en 2006 nog respectievelijk 75 en 77 verschillende notarissen, in 2007 zijn dit er maar liefst 140.

De FIU-Nederland signaleert een aantal factoren, dat hieraan heeft bijgedragen: Ten eerste hebben de toezichthoudende activiteiten van het BFT ertoe geleid, dat notarissen in 2007 de weg naar de FIU-Nederland beter wisten te vinden. Bij toezicht door het BFT moet niet alleen worden gedacht aan controlebezoeken, maar ook aan activiteiten op het gebied van voorlichting.

Daarnaast is het notariaat het afgelopen jaar een aantal malen op een negatieve manier in de media verschenen, onder meer in verband met criminele activiteiten binnen de vastgoedbranche en hypotheekfraude. Niet ondenkbaar is dat deze berichtgeving een aantal notarissen heeft gemotiveerd om nog scherper te zijn in hun toepassing van de Wet MOT.

Een derde belangrijke factor is de oprichting van het Auditbureau in mei 2007. Het Auditbureau, dat ressorteert onder de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), onderzoekt steekproefsgewijs de naleving van de Wet MOT en de WID door de leden van het notariaat. Het BFT oefent hierop stelseltoezicht uit, bestaande uit de beoordeling van de KNB-steekproef en de werkwijze van de KNB-onderzoekers. Het afgelopen jaar hebben auditoren ruim 100 notaris-kantoren in Nederland bezocht. Slechts bij hoge uitzondering is een notaris-kantoor gewezen op transacties die niet gemeld waren, maar vanwege het ongebruikelijke karakter wel gemeld hadden moeten worden, dan wel nader onderzoek behoeften. Ondanks het feit dat de controles dus nauwelijks direct hebben geleid tot meer notarismeldingen, veronderstelt de FIU-Nederland wel dat de activiteiten van het Auditbureau in zijn algemeenheid hebben geleid tot meer bewustzijn bij de beroepsgroep en daarmee tot een verbeterde toepassing van de Wet MOT en de WID door haar leden.

Een ander element dat volgens het KNB bijgedragen heeft, is de toezending van de Eigen Verklaring, die de leden van het notariaat in april 2007 door het Auditbureau toegestuurd kregen met het verzoek te verklaren dat ze maatregelen voor de naleving van de beide wetten genomen hebben. Dit heeft tot veel discussie geleid in bijvoorbeeld de ringvergaderingen van notarissen en heeft bij menig kantoor ertoe geleid een protocol of een procedure op het gebied van onderzoek en meldingen van ongebruikelijke transacties in te voeren. Algemeen is zowel bij de KNB als bij de vertrouwensnotarissen²⁰ een toename van vragen over de wet MOT en de omgang met specifieke gevallen waar te nemen.

20 *De figuur van de vertrouwensnotaris werd geïntroduceerd in 1997. Aanvankelijk fungeerde de vertrouwensnotaris als klankbord voor notarissen die zich beraadden op het doen van een melding aan de politie vanwege – kort gezegd – het ernstige vermoeden van het beramen of het plegen van een misdrijf dat een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert. Toen notarissen in 2003 onder het bereik van de Wet MOT en de WID werden gebracht, zijn vertrouwensnotarissen ook in dit kader gaan adviseren.*

TOTAALBEDRAG VERDACHTE UITGEVOERDE TRANSACTIES BEROEPSBEOEFENAAR- SECTOR (IN EURO'S)		
	2007	2006
Accountants	7.280.500	1.546.000
Advocaten	538.000	751.500
Bedrijfseconomisch adviseurs	1.135.000	339.000
Belastingadviseurs	957.500	0
Bemiddelaars in onroerende zaken	273.000	0
Makelaars in onroerend goed	665.000	0
Notarissen	276.955.500	30.443.500
Onafhankelijk juridisch adviseurs	0	0
Trustmaatschappijen	18.232.500	25.000
Totaal	306.037.500	33.105.000

Bij de verdachte accountanttransacties is sprake van een forse stijging in het bedrag vanwege de absolute toename van het aantal verdachte accountanttransacties. Opvallend in 2007 is ook het hoge bedrag van de verdachte notarismeldingen. Bij de verdachte notarismeldingen is sprake van een klein aantal transacties met een forse waarde, waardoor het totaalbedrag in 2007 hoog uitvalt. Hetzelfde geldt voor de verdachte transacties van de trustmaatschappijen.

6.7 Overheid

AANTAL ONGEBRUIKELIJKE EN VERDACHTE TRANSACTIES OVERHEIDSSECTOR				
	2007		2006	
Sector	Ongebruikelijk	Verdacht	Ongebruikelijk	Verdacht
Douane	495	33	571	61
Belastingdienst	852	44	108	47
Toezichthouder	0	0	1	0
Totaal	1.347	77	680	108

Door een ontheffing van de geheimhoudingsplicht kreeg de Douane²¹ eind 2000 de mogelijkheid om ongebruikelijke transacties te melden aan het toenmalige Meldpunt. In 2003 kreeg de Belastingdienst de mogelijkheid witwastransacties te melden aan het toenmalige Meldpunt. Ook toezichthouders hebben op basis van Wet MOT de mogelijkheid transacties te melden. Hier maakten zij in 2005 voor de eerste keer gebruik van.

De meeste overheidsmeldingen zijn in 2007 afkomstig van de Belastingdienst. In totaal deed zij het afgelopen jaar 852 meldingen. Een substantieel deel hiervan – 770 transacties – is gerelateerd aan de Europese verordening betreffende de controle van liquide middelen²². Deze verordening is op 15 juni 2007 in werking getreden en verplicht personen om aangifte te doen wanneer zij de Europese Unie binnenkomen of verlaten en zij daarbij liquide middelen met zich meenemen ter waarde van €10.000 of meer. De aangiftes moeten worden gedaan bij de Douane. De Belastingdienst stelt al deze aangiftes ter beschikking aan de FIU-Nederland.

Het grootste deel van de 770 gemelde aangiftes betreft de *invoer* van contanten (77%). Deze aangiftes hebben in de meeste gevallen betrekking op euro's (59%) en Amerikaanse dollars (31%). Een kleiner deel van de aangiftes betreft de *uitvoer* van contanten (23%). Ook deze aangiftes hebben voor het grootste deel betrekking op euro's (57%) en Amerikaanse dollars (37%). Bij de meldingen komen in totaal 32 verschillende valuta-soorten voor.

21 De Douane maakt onderdeel uit van de Belastingdienst

22 Verordening betreffende de controle van liquide middelen die de Gemeenschap binnenkomen of verlaten (verordening (EG) Nr. 1889/2005)

Bij de in- en uitvoermeldingen zijn in totaal ruim 1.200 unieke subjecten betrokken. Het aantal subjecten ligt hoger dan het aantal meldingen, omdat in de helft van de gevallen sprake is van een koeriersdienst, dat wil zeggen dat personen geld vervoeren in opdracht c.q. ten behoeve van een derde. Bij deze meldingen is dus niet alleen sprake van een koerier, maar ook van een begunstigde c.q. eigenaar van de liquide middelen. 72% van de subjecten is een natuurlijk persoon, de overige subjecten zijn rechtspersonen. Van ruim 90% van de natuurlijke personen beschikt de FIU-Nederland over informatie met betrekking tot de herkomst. Voor de groep waarvan deze gegevens bekend zijn, geldt dat het grootste deel (36%) van de subjecten een West-Afrikaanse achtergrond heeft. Deze West-Afrikaanse subjecten zijn voornamelijk betrokken bij de *invoer* van contanten naar Nederland. Op de tweede plaats staan subjecten met een West-Europese achtergrond (19%). Deze groep is vooral betrokken bij de *uitvoer* van contanten uit Nederland.

Het aantal verdachte transacties in 2007 blijft achter bij de stijging van het aantal ongebruikelijke transacties. Omdat een relatief klein aantal van de overheidstransacties verdacht wordt verklaard op basis van de automatische bestandvergelijking of op basis LOvJ-verzoeken, is de FIU-Nederland voor een eventuele verdachtverklaring van de transacties vooral aangewezen op eigen onderzoek. De FIU-Nederland zal in 2008 gericht onderzoek gaan verrichten op deze liquidemiddelencontrole-meldingen.

TOTAALBEDRAG VERDACHTE TRANSACTIES OVERHEIDSSECTOR (IN EURO'S)		
	2007	2006
Douane	1.576.500	3.261.500
Belastingdienst	39.789.500	92.113.000
Toezichthouder	0	0
Totaal	41.366.000	95.374.500

Ondanks het gelijk blijven van het aantal verdachte transacties afkomstig van de Belastingdienst, is sprake van een forse daling van het totaalbedrag van deze transacties. Dit heeft vooral te maken met het feit dat er vorig jaar sprake was van in totaal 18 verdachte transacties van relatief hoge geldbedragen, variërend tussen de 1 en ruim 19 miljoen euro. In het jaar 2007 zijn er 'slechts' 7 transacties als verdacht doorgemeld die een waarde hadden van 1 miljoen euro of meer.

7 Terugkijkend naar de toekomst

Er stond twee-en-een-half jaar voor de integratie van het MOT en het BLOM. Van die projectperiode is nu twee jaar verstreken. Inmiddels is duidelijk sprake van één nieuwe organisatie; de FIU-Nederland. In 2008 gaan we enthousiast op de ingeslagen weg voort, rekening houdend met de veranderende wetgeving, de ontwikkelingen in de samenleving en de wensen van al onze ketenpartners. Wat willen we in 2008 bereiken? En hoe pakken we dit aan? U leest het in dit hoofdstuk.

7.1 Terugblik projectperiode

In het eerste jaar van de projectperiode is veel tijd en aandacht besteed aan de personele reorganisatie en de beheersoverdracht vanuit het Ministerie van Justitie naar het Ministerie van BZK. Daarnaast speelde ook de ontvlechting met het FIU.NET bureau. Tijdens deze periode hebben de medewerkers van het Blom en het MOT elkaar nog beter leren kennen. In het tweede jaar van de projectperiode hebben we meer aandacht kunnen besteden aan het beschrijven en verbeteren van de werkprocessen. Veel energie is ook gaan zitten in de voorbereidingen voor een nieuw ICT-systeem om efficiënter en effectiever te kunnen werken. Daarbij gaat het vooral om verbetering van de analysemogelijkheden en verbetering van de feedback mogelijkheden richting melders. Bovendien zijn we het laatste jaar meer en meer bezig geweest met het naar buiten treden als nieuwe organisatie. Het effect is dat men de FIU-Nederland steeds beter weet te vinden. Het klanttevredenheidsonderzoek dat we eind 2007 gehouden hebben onder de door de FIU-Nederland bezochte regiokorpsen, geeft aan dat we op de goede weg zijn.

7.2 Veranderende wetgeving

De derde EU Richtlijn

Op 25 november 2005 werd in het publicatieblad van de Europese Unie²³ de Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad gepubliceerd. Dit is de derde in rij in het kader van de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Deze Richtlijn trekt de eerste Richtlijn²⁴ uit 1991 in.

Volgens deze derde Richtlijn dienen melders naast hun identificatieverplichtingen meer aandacht te besteden aan cliëntenonderzoek, zeker wanneer het politiek prominente personen (PEP) betreft. De uiteindelijke begunstigde (UBO) en de aard van de zakelijke transactie dienen te worden vastgesteld. De meldplicht is uitgebreid naar alle handelaren. Zij dienen transacties te melden die de objectieve grens van € 15.000, - (contant) bereiken of overschrijden. In de memorie van toelichting staat dat daarbij tevens de identificatieplicht geldt.

²³ L 309/15 – 36.

²⁴ Richtlijn 91/308/EEG.

Op 15 december 2007 diende de derde EU Richtlijn geïmplementeerd te zijn. Deze datum is niet gehaald; de verwachting is nu dat de implementatie een feit zal zijn in de zomer van 2008. Gelijkijdig met de implementatie van de derde EU Richtlijn zal een nieuwe wet in werking treden, waarbij de wet MOT en de WID geïntegreerd worden.

Deze wet gaat heten Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (WWFT). In wezen is deze nieuwe wet de nationale vertaling van het gestelde in de derde Richtlijn.

De samenvoeging van de wet MOT en de WID

De Wet melding ongebruikelijk transacties (MOT) en de Wet identificatie bij dienstverlening (WID) zijn tot op heden twee afzonderlijke wetten, die samen een geheel van maatregelen vormen in het kader van voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. De samenvoeging biedt de mogelijkheid tot invoering van een uniforme regeling voor de instellingen die cliëntenonderzoek moeten uitvoeren en onder de meldplicht vallen, voor het bewaren van gegevens en het toezicht op de naleving van de voorschriften. Ook wordt uitvoering gegeven aan een aanbeveling van de ambtelijke werkgroep MOT/WID die concludeerde dat het, vanuit het oogpunt van overzichtelijkheid, niet wenselijk is om identificatie- en meldingsplichten in twee afzonderlijke wetten te handhaven. De FIU-Nederland is betrokken geweest bij het ontwerpen van het wetsvoorstel.

Voor melders is het beter dat hun verplichtingen terug te vinden zijn in één compacte wet. De benadering van de WWFT is op risico gebaseerd. De meldende instellingen hebben een eigen rol en verantwoordelijkheid om de integriteit van het financiële stelsel te waarborgen. De WWFT geeft invulling aan deze verantwoordelijkheid door de meldende instellingen, de FIU-Nederland en toezichthouders aan te wijzen als belangrijke partners om het financiële stelsel te beschermen tegen bedreigingen.

EG Verordening 1889/2005 aangifteplicht liquide middelen

Op 15 juni 2007 is de wet van 21 juni 2007 tot uitvoering van Verordening (EG) nr.1889/2005 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 26 oktober 2005 betreffende de controle van liquide middelen die de Gemeenschap binnenkomen of verlaten (PbEU L309) in werking getreden. Deze uitvoeringswet verplicht natuurlijke personen die het grondgebied van de EU binnenkomen of verlaten, aangifte te doen als ze liquide middelen bij zich hebben van € 10.000 of meer. De douane-autoriteiten nemen deze aangifte

op en geven deze door aan de FIU-Nederland. Indien aangifte nagelaten is, kan de douane sancties opleggen. Ook als er aanwijzingen zijn van illegale activiteiten met het vervoer van liquide middelen kan de douaneautoriteit dit melden aan de FIU-Nederland. Om de samenwerking tussen douane en de FIU-Nederland te bezegelen, is een convenant opgesteld.

Verordening 1781/2006

Op 15 november 2006 is uitgevaardigd de Verordening 1781/2006 van het Europese Parlement en de Raad betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie over de betaler. Deze Verordening is de uitvoering van de speciale aanbeveling van de FATF nummer VII. Het gaat om het vastleggen van de gegevens van de betaler.

De algemene grens is gesteld op € 1.000 of meer, ook wanneer meerdere met elkaar verband houdende transacties tezamen € 1.000 bedragen. Wanneer de betalingsdienstaanbieder van de betaler regelmatig nalaat de vereiste informatie te verstrekken, ontvangt de FIU-Nederland op grond van artikel 9 lid 2 van de Verordening daarover de meldingen van de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde. DNB is toezichthouder op de naleving van deze Verordening. Melden en Toezicht zijn beide geregeld in de nieuwe Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. Wanneer de betalingaanbieders van zowel de betaler als de begunstigde gevestigd zijn binnen de Europese Unie, dan kan volstaan worden met een unieke identificatiecode en het rekeningnummer.

Wet en Besluit Politiegegevens

Met ingang van 1 januari 2008 komt de Wet en het Besluit politieregisters te vervallen. Deze wet is aan vervanging toe door maatschappelijke veranderingen, meer technische mogelijkheden en een toename van samenwerkingsverbanden. Bovendien is een betere afstemming gewenst met de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP).

Geen registers meer met eigen reglementen; er wordt gekeken naar het gegeven zelf en het gebruik voor de taken van de politie. Bovendien zijn er nu betere waarborgen voor de geregistreerde, de rechten van de betrokkene en het toezicht. Ook wordt een grotere nauwkeurigheid nagestreefd bij het registreren van gegevens. In de loop van 2007 was deze wetswijziging al ingezet. De FIU-Nederland heeft het wetsvoorstel van commentaar voorzien.

Het anti-corruptieverdrag van de Organization for Economic Co-operation and Development (OECD²⁵)

In 2001 heeft Nederland de OECD-conventie geratificeerd om omkoping van buitenlandse ambtenaren tegen te gaan. Daartoe zijn ook bepalingen in het wetboek van Strafrecht aangepast. Naast witwassen is ook corruptie een wezenlijke factor die de integriteit van het financiële stelsel aantast. De verdergaande internationalisering vraagt om een brede kijk op deze materie. Bestrijding van ambtelijke corruptie in Nederland en het buitenland is een taak van de Rijksrecherche die daarvoor een speciaal projectteam heeft ingesteld. De Rijksrecherche heeft bovendien het modeldossier witwassen, dat door de NR ontwikkeld was, overgenomen om het om te bouwen naar een modeldossier voor ambtelijke corruptie.

Begin februari 2006 bezocht een OECD-commissie Nederland om een overzicht te krijgen van de wijze waarop Nederland invulling geeft aan de OECD-verplichtingen. Naast de Landelijk Officier van Justitie witwassen is ook de FIU-Nederland gehoord. In een rapportage van de commissie zijn voorstellen ter verbetering opgenomen.

Een uitwerking van die verbetering is de aanwijzing opsporing en vervolging ambtelijke corruptie in Nederland van het College van Procureurs-generaal²⁶, die op 1 augustus 2007 in werking is getreden. Eind 2007 is in Parijs een conferentie gehouden om de laatste vorderingen te bespreken. Daarvoor is een document opgemaakt met diverse partners, waaronder het Ministerie van Justitie, Buitenlandse zaken, Financiën, Economische zaken, het Openbaar Ministerie en de FIU-Nederland.

25 *De OECD wordt ook wel de OESO genoemd, De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.*

26 *Strc.2 juli 2007, nr 124/ pag. 14 en 15.*

7.3 Kerndoelstellingen 2008

Kerndoelstellingen

Om flexibel te kunnen inspelen op recente ontwikkelingen en om de capaciteit optimaal in te zetten, stelt de FIU-Nederland jaarlijks kerndoelstellingen vast. Voor 2008 zijn dat:

Ontwikkeling en implementatie ICT-systeem

De ontwikkeling en in gebruik name van een nieuw ICT-systeem heeft in 2008 een zeer hoge prioriteit.

Voorlichting & communicatie

Eén van de wettelijke taken van de FIU-Nederland is het geven van voorlichting over het voorkomen en opsporen van witwassen, heling van geld en financieren van terrorisme. In het kader van deze voorlichtende taak zal de website *www.fiu-nederland.nl* verder worden uitgebouwd. Ook zullen in 2008 verschillende relatiedagen met de ketenpartners worden georganiseerd, onder andere voor notarissen en voor de banken. Tijdens deze relatiedagen worden nieuwe inzichten, modus operandi en typologieën besproken. Voor de interne en de externe communicatie worden nieuwe communicatiemiddelen ontwikkeld, waaronder foldermateriaal, een herziene indicatorenlijst en de algemene brochure over taak en werkwijze van de FIU-Nederland.

Nationale samenwerking

In 2007 is er een eerste ronde van bezoeken geweest aan regionale politiekorpsen. Deze bezoeken zullen in 2008 worden voortgezet. Ook andere opsporingsdiensten worden bezocht en de samenwerking zal geïntensiveerd worden. Opsporingsdiensten worden geïnformeerd over de meerwaarde van het gebruik van transactie-informatie en analyseproducten in opsporingsonderzoeken. Om vraag en aanbod van opsporingsinformatie beter op elkaar te laten aansluiten, komen er bilaterale projectconvenanten tussen de FIU-Nederland en de politieregio's.

Internationale samenwerking

Witwassen en de financiering van terrorisme beperken zich niet tot de landsgrenzen en dus is een internationale aanpak een must. De FIU-Nederland investeert bewust in samenwerking met internationale partners. Niet alleen op het gebied van operationele gegevensuitwisseling maar ook voor de uitwisseling van kennis en ervaring. In 2008 is het verder uitbouwen van de internationale samenwerking één van de speerpunten.

Interregionale samenwerking

De FIU-Nederland werkt ook nauw samen met de overige koninkrijksdelen; de Nederlandse Antillen (Curaçao, Bonaire, Sint Eustatius, Saba, Sint Maarten) en Aruba. Omdat de koninkrijksdelen niet als 'vreemde staten' gelden, is hier geen sprake van internationale samenwerking maar van interregionale samenwerking. In 2008 zal meer aandacht uitgaan naar afstemming met de overige koninkrijksdelen bij het opsporen van strafbare feiten en vervolgingstrajecten. Bovendien wordt in 2008 samen met het MOT Nederlandse Antillen en MOT Aruba een project geïnitieerd en zal een uitwisseling plaatsvinden van financiële analyses. Vooruitlopend op de nieuwe staatkundige statuut van de BES-eilanden zal in het bijzonder afstemming plaatsvinden met de BES-eilanden.

Projectmatig werken

In 2007 is gestart met projectmatig werken binnen de FIU-Nederland. Met name het delen van kennis en ervaring (kruisbestuiving) over de pijlers heen (politieel en administratief) draagt bij aan een verhoging van het expertise niveau van de medewerkers van de FIU-Nederland. In 2008 zal projectmatig werken onverminderd voortgang vinden.

7.4 Vooruitblik

Investeren in de toekomst!

In het jaar 2008 zal de ingezette koers verder worden uitgebouwd. Het samenwerken met de opsporing op basis van bilaterale convenanten wordt voortgezet omdat dit de meeste garantie biedt voor een goede opvolging van het werk van de FIU-Nederland in de keten. Daarnaast zullen er meer kennisdocumenten vervaardigd en verspreid worden om melders en opsporingsdiensten te informeren over de beste aanpak bij het detecteren, bestrijden en voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering. Ook zullen er relatiedagen georganiseerd worden voor verschillende meldergruppen.

Zoals in de kerndoelstellingen van 2008 staat beschreven zal de FIU-Nederland meer investeren in de samenwerking met internationale partners. In 2008 zullen medewerkers van de FIU-Nederland actief diverse buitenlandse FIU's bezoeken. Dit met als doel het uitwisselen van onder meer 'best practices'.

De FIU-Nederland gaat in 2008 op zoek naar mogelijkheden melders nog beter te voorzien van informatie over vorderingen in (opsporings)onderzoek. Het geven van feedback door de FIU-Nederland kan onder meer bestaan uit het delen van trends, patronen, typologieën en praktijkvoorbeelden.

Het verzenden van een ontvangstbevestiging en het informeren van een melder wanneer een ongebruikelijke transactie verdacht verklaard wordt, vallen hier ook onder. Het doel is melders te voorzien van relevante informatie, waarmee zij nog beter in staat zijn het ongebruikelijke karakter van een financiële transactie vast te stellen. De kwaliteit en het onderzoekspotentieel van de meldingen zal hierdoor toenemen.

Om de integriteit van het financiële stelsel te bewaken, blijft het in de toekomst belangrijk mee te gaan in nieuwe ontwikkelingen in de samenleving. Dit vraagt om een voortdurende verbetering en aanpassing van onze professionaliteit. Samen met onze partners gaan we op zoek naar de blinde vlekken in de keten. Met ander woorden: we gaan op zoek naar mogelijkheden de ketensamenwerking nog efficiënter en effectiever te organiseren.

Een belangrijke uitdaging is, zichtbaar te maken waar deze blinde vlekken zich in de keten bevinden. Oftewel 'het meten in de keten' wordt steeds belangrijker. Het ontwikkelen van indicatoren voor het meten van het succes van het voorkomen en bestrijden van witwassen en het financieren van terrorisme, past hierbij.

De toekomst voor de FIU-Nederland is een positieve. Er zijn diverse ontwikkelingen zichtbaar die in de nabije toekomst een positief effect kunnen hebben op de organisatie en de keten als geheel. De evaluatie van de projectorganisatie in 2008 zal bovendien bruikbare aanknopingspunten opleveren om de FIU-Nederland nog beter te laten functioneren. Het streven is jaarlijks de lat hoger te leggen. Dat is onze uitdaging!

Bijlagen

Bijlage 1 - Lijst van gebruikte afkortingen

AFM	Autoriteit Financiële Markten
ARK	Algemene Rekenkamer
AWF	Analytical Work File
BFT	Bureau Financieel Toezicht
BIBOB	Bureau Bevordering Integriteit Beoordelingen Openbaar Bestuur
BLOM	Bureau ter politieke ondersteuning van de landelijke officier van justitie inzake de Wet MOT
BOA	Buitengewoon Opsporings Ambtenaar
BOD	Bijzondere Opsporingsdienst
BOOM	Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
DINPOL	Dienst Internationale Politiesamenwerking
DNB	De Nederlandsche Bank
DNR	Dienst Nationale Recherche
DNRI	Dienst Nationale Recherche Informatie
DOC	Dienst operationele Ondersteuning en Coördinatie
€STR	European Suspicious Transaction Report
EU	Europese Unie
FATF	Financial Action Task Force
FIOD-ECD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Economische Controledienst
FIU	Financial Intelligence Unit
FIU-Nederland	Financial Intelligence Unit - Nederland
FP	Functioneel Parket
IVT	Intranet Verdachte Transacties
KLPD	Korps landelijke politiediensten
KMar	Koninklijke Marechaussee
LOvJ	Landelijk Officier van Justitie
LWG	Legal Working Group
MBA	MOT/BLOM-analyse
Menafatf	Middle East & North Africa Financial Action Task Force
MIVD	Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
MOT	Meldpunt Ongebruikelijke Transacties/Melding Ongebruikelijke Transactie
MOU	Memorandum of Understanding

NDB	Nationaal Dreigingsbeeld
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OM	Openbaar Ministerie
OMP	Orderings Methodiek Processen
OPB	Ontwikkelingsgericht Personeels Beleid
OWG	Outreach Working Group
PKN	Politie Kennisnet
POP	Persoonlijke Ontwikkelings Plan
TBML	Trade-Based Money Laundering
TWG	Training Working Group
VROS	Verwijzingsindex Recherche Onderzoeken & Subjecten
WACN	West-Afrikaanse Criminele Netwerken
Wet MOT	Wet Melding Ongebruikelijke Transacties
Wft	Wet financieel toezicht
WID	Wet Identificatie bij dienstverlening
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
WWFT	Wet ter voorkoming witwassen en financiering van terrorisme

Bijlage 2 - Begrippen

111-melding	Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.
DINPOL liaisons	KLPD (politie)medewerker die in het buitenland gestationeerd is.
Financieel weerbeeld	Bevat een overzicht van internationale geldstromen in relatie tot de politieregio (op basis van locatie van de financiële handeling).
Geldstroomrapportage	Bevat een overzicht van relevante internationale geldstromen in relatie tot specifieke landen.
Kennisdocument	Een schriftelijke rapportage waarin op basis van expertise en ervaring een fenomeen is beschreven met betrekking tot witwassen en/of financiering van terrorisme.
Objectieve indicator	Op basis van een objectieve indicator is melding verplicht wanneer de transactie voldoet aan een vastgesteld criterium. Elke transactie die aan dit criterium voldoet, is een ongebruikelijke transactie.
Ongebruikelijke transactie	Een transactie die in het kader van de wet MOT (rechtmatig en te goeder trouw) als zodanig is gemeld aan de FIU-Nederland.
Subjectieve indicator	Op basis van een subjectieve indicator is melding verplicht van transacties, omdat er aanleiding is te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.
Terrorismefinanciering	Het verkrijgen, verschaffen, verplaatsen en aanwenden van geld of andere waardevolle en in geld om te zetten middelen, door personen die zelf terroristische activiteiten ontplooiën of door hen die dit ondersteunen.
Typologieën	Kenmerken uit de ervaring en de praktijk van de opsporing die duiden op witwassen of terrorismefinanciering.
Verdachte transactie	Een conform de wet MOT gemelde transactie die, door het hoofd van de FIU-Nederland, aan de opsporingsautoriteiten beschikbaar is gesteld.
Witwassen	Het (doen) verrichten van handelingen, waardoor een voor de wet verzwegen vermogensaanwas ogenschijnlijk een legale oorsprong krijgt.

Bijlage 3 - Witwasjurisprudentie 2007

De veroordelingen in 2007 waarbij witwassen bewezen werd verklaard, zijn in overwegende mate verbonden met criminele organisaties en hebben veelal een internationale component. Het jaar werd qua witwasrechtspraak gedomineerd door de strafzaak tegen W. Holleeder, die uiteindelijk door de rechtbank Haarlem op 21 december 2007²⁷ werd veroordeeld tot negen jaar gevangenisstraf voor mishandeling, afpersing, leiding geven, dan wel deelnemen aan een criminele organisatie en het witwassen en mede plegen van witwassen. Gelet op de ernst van de feiten heeft de rechtbank bij het bepalen van de strafmaat geen rekening gehouden met zijn hartkwaal.

Het witwasaandeel in de veroordeling is voornamelijk terug te voeren op het verhullen en/of verbergen van de werkelijke aard van substantiële geldbedragen, mede via buitenlandse betalingen. Dit terwijl W. Holleeder en/of zijn mededader(s) wist(en), althans redelijkerwijs moest(en) vermoeden, dat dat/die voorwerp(en) geheel of gedeeltelijk - onmiddellijk of middellijk - afkomstig was/waren uit afpersing, in elk geval uit enig misdrijf. In acht van de dertien ten laste gelegde afpersingen is bewezen dat Holleeder Endstra heeft afgeperst. Naar oordeel van de rechtbank worden Endstra's verklaringen in die acht gevallen voldoende gesteund door andere bewijsmiddelen. De medeverdachte M.M. is veroordeeld voor de afpersing van twee geldbedragen die Endstra betaalde na de bedreiging op het kantoor van Moszkowicz in december 2002. Verdachte M.D. is veroordeeld voor schuld-witwassen.

De Mercuriuszaak

Op 22 november heeft de rechtbank Arnhem in de zogenaamde Mercuriuszaak aan maar liefst tweëëndertig verdachten straffen opgelegd. Het onvoorwaardelijk deel varieert van drie jaar gevangenisstraf voor de twee hoofdverdachten tot 50 uren werkstraf voor een medeplichtige.

In deze zaak was sprake van twee criminele organisaties, waarvan de één zich bezighield met het telen van hennep. De andere organisatie voerde hennep uit naar Italië en Duitsland. Deze strafbare handelingen besloegen de periode juni 2004 tot en met 23 januari 2007. Daarnaast heeft een aantal verdachten zich schuldig gemaakt aan valsheid in geschrifte, witwassen en belastingfraude. Enkele verdachten werd ook verweten dat zij economische delicten hebben gepleegd maar de rechtbank verklaarde zich onbevoegd omdat deze delicten los staan van wat hen verder ten laste is gelegd. Of zij daarvoor opnieuw gedagvaard worden is ter beoordeling van het Openbaar Ministerie.

27 LJN: BC0703, Rechtbank Haarlem, 15/750018-04

De hoofdverdachte had geen strafblad en tevens een zwakke gezondheid, maar kreeg 30 maanden gevangenisstraf waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar. De doorgebrachte tijd in het kader van de in verzekeringstelling en de voorlopige hechtenis is hiervan afgetrokken. Daarnaast is bij de betrokkene een personenauto, een Chrysler, in beslag genomen en verbeurd verklaard.

Invoer van cocaïne in schoenen

De rechtbank in Utrecht veroordeelde op 20 november een 25-jarige man uit Utrecht en een 24-jarige man uit Rotterdam tot gevangenisstraffen van respectievelijk tien en drie jaar. Beide mannen zijn volgens de rechtbank schuldig aan grootschalige invoer van cocaïne. De Utrechenaar werd bovendien veroordeeld voor ontvoering met geweld. Beide mannen behoorden volgens de rechtbank tot een professionele criminele organisatie, die zich in twee maanden tijd zes maal schuldig heeft gemaakt aan invoeren, bewerken en verkopen van omvangrijke hoeveelheden cocaïne. Er werd daarbij gebruikgemaakt van verschillende koeriers, die de cocaïne vanuit Afrika vervoerden in geprepareerde schoenen en fotoalbums.

Ook hield de organisatie zich bezig met het witwassen van de opbrengsten van de cocaïne. Daarbij werden de opbrengsten in geprepareerde schoenen getransporteerd naar Afrika. Eén veroordeelde heeft zich in een korte periode vier maal schuldig gemaakt aan de invoer van een grote hoeveelheid cocaïne. Het ging om ruim 16.174 gram cocaïne ter waarde van ongeveer € 436.698,- uitgaande van een verkoopwaarde van € 27.000,- per kilo cocaïne.

Vijftal veroordeeld voor illegale geneesmiddelenhandel

De rechtbank Utrecht heeft op 30 oktober vijf mannen veroordeeld wegens illegale geneesmiddelenhandel. Twee van de vijf werden daarnaast veroordeeld voor witwassen. De rechtbank legde straffen op variërend van taakstraffen van 240 uur tot twee jaar gevangenisstraf. De rechter was eveneens van oordeel dat het vijftal een criminele organisatie vormde. Elk van de verdachten had een eigen taak binnen de organisatie. Eén verdachte hield zich bezig met de bereiding en verpakking van de medicijnen, twee anderen hadden de verantwoordelijkheid voor de afzet. De vierde verdachte – een voormalige advocaat – was belast met de financiële en juridische gang van zaken, terwijl de vijfde verdachte als financier optrad.

Strijd met de meldplicht conform de Wet MOT

Op 2 oktober 2007 deed de Hoge Raad der Nederlanden uitspraak in een zaak van een verdachte die vele malen voor derden kleine eurocoupures omwisselde voor grote coupures. Betrokkene werd onherroepelijk veroordeeld voor het niet nakomen van de meldplicht conform de Wet MOT. Uitgangspunt bij deze uitspraak is het feit dat de meldplicht volgens de wet MOT niet beperkt is tot instellingen. De verdachte verrichtte in een kort tijdsbestek een substantieel aantal transacties voor derden en ontving daarvoor vergoedingen. Ondanks de relatief geringe omvang, verrichtte verdachte daarmee bedrijfsmatig financiële diensten. Ook diensten vallen onder de meldplicht.

Bijlage 4 - Indicatorenlijst, geldend vanaf 1 november 2005

Voor alle indicatoren geldt dat melding verplicht is van transacties of voorgenomen transacties indien de transactie is verricht of voorgenomen bij het verlenen van een dienst in de zin van de Wet MOT. Bij objectieve indicatoren is melding verplicht. Bij subjectieve indicatoren is melding verplicht indien de instelling oordeelt dat de situatie in de indicator van toepassing is.

Voor de genoemde bedragen geldt dat zij luiden in euro of de tegenwaarde daarvan in vreemde valuta.

De transacties moeten onverwijld worden gemeld en in ieder geval binnen veertien dagen nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie is vastgesteld.

Kredietinstellingen, effecteninstellingen, beleggingsinstellingen en geldtransactiekantoren

Objectieve indicatoren

- B0510100 Transacties met (rechts)personen die zijn gevestigd in landen of gebieden die door de Minister van Financiën en de Minister van Justitie zijn aangewezen als onaanvaardbaar risico voor witwassen of terrorismefinanciering.
- B0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.
- B0510133 Contante transacties met een waarde van € 15.000 of meer waarbij contante omwisseling in een andere valuta of van kleine naar grote coupures plaatsvindt.

Subjectieve indicator

- B0510211 Transacties waarbij aanleiding is te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

Geldtransfers

Objectieve indicatoren

- T0510100 Transacties met (rechts)personen die zijn gevestigd in landen of gebieden die door de Minister van Financiën en de Minister van Justitie zijn aangewezen als onaanvaardbaar risico voor witwassen of terrorismefinanciering.

- T0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.
- T0510141 Contante transacties van € 2.000 of meer waarbij de gelden ter beschikking worden gesteld in de vorm van chartaal geld of cheques of door middel van een credit- of debetcard, dan wel betaalbaar worden gesteld in de vorm van chartaal geld of cheques of door storting op rekening.

** Per 1 maart 2008 vervalt indicator T0510141 en is onderstaande wijziging van kracht.*

- T0810141* Contante transacties van € 2.000 of meer waarbij de gelden ter beschikking worden gesteld in de vorm van chartaal geld of cheques of door middel van een credit-of debetcard, dan wel betaalbaar worden gesteld in de vorm van chartaal geld, cheques of door storting op rekening, tenzij het een transactie betreft door een geldtransactiekantoor dat de afwikkeling van de transactie overlaat aan een ander geldtransactiekantoor waarop de meldplicht, bedoeld in artikel 9 van de Wet melding ongebruikelijke transacties, eveneens van toepassing is.

Subjectieve indicator

- T0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

Levensverzekeraars en assurantietussenpersonen

Objectieve indicatoren

- L0510100 Transacties met (rechts)personen die zijn gevestigd in landen of gebieden die door de Minister van Financiën en de Minister van Justitie zijn aangewezen als onaanvaardbaar risico voor witwassen of terrorismefinanciering.
- L0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.

Subjectieve indicator

- L0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

Creditcardmaatschappijen

Objectieve indicatoren

- M0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.
- M0510134 Gebruik van de creditcard in verband met een transactie van € 15.000 of meer bij een aangesloten bedrijf in Nederland.
- M0510137 Contante storting ten gunste van een creditcardrekening van € 15.000 of meer.

Subjectieve indicator

- T0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

Casino's

Objectieve indicatoren

- C0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.
- C0510133 Verkoop aan een cliënt van speelpenningen met een tegenwaarde van € 15.000 of meer tegen inlevering van cheques of buitenlandse valuta.
- C0510161 Girale transacties van € 15.000 of meer.
- C0510181 Het in depot nemen van munten, bankbiljetten of andere waarden van € 15.000 of meer.

Subjectieve indicator

- C0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

Handelaren in zaken van grote waarde

Objectieve indicatoren

- H0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.
- H0510141 Transacties waarbij voertuigen, schepen, kunstvoorwerpen, antiquiteiten, edelstenen, edele metalen, sieraden of juwelen verkocht worden tegen geheel of gedeeltelijke contante betaling, waarbij het contant te betalen bedrag € 15.000 of meer bedraagt.

* Per 1 maart 2008 vervalt indicator H0510141 en is onderstaande wijziging van kracht

- H0810141* Transacties waarbij voertuigen, schepen, kunstvoorwerpen, antiques, edelstenen, edele metalen, sieraden of juwelen verkocht worden tegen geheel of gedeeltelijke contante betaling, waarbij het contant te betalen bedrag € 25.000 of meer bedraagt.
- H0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen hebben met witwassen of financiering van terrorisme.

Vrije beroepsgroepen

Objectieve indicatoren

- V0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.
- V0510141 Transacties van € 15.000 euro of meer betaald aan of door tussenkomst van de beroepsbeoefenaar in contanten, met cheques aan toonder of soortgelijke betaalmiddelen.

Subjectieve indicator

- V0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen hebben met witwassen of financiering van terrorisme.

Bijlage 5 - Profiel FIU-Nederland

Het doel van de FIU-Nederland is nationaal en internationaal een bijdrage te leveren aan de versterking van de kwaliteit van opsporing en vervolging en het voorkomen en bestrijden van misdaad; in het bijzonder misdaden omtrent witwassen en de financiering van terrorisme.

Dit doet de FIU-Nederland door het binnen het kader van de geldende wet- en regelgeving ter beschikking stellen van verzamelde, geregistreerde, bewerkte en geanalyseerde 'transactie' informatie en expertise aan (Bijzondere) Opsporings-, Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten in binnen- en buitenland.

Missie

Het is de missie van de FIU-Nederland om misdaad, in het bijzonder witwassen en de financiering van terrorisme, te voorkomen en te bestrijden met het oog op het waarborgen van de integriteit van het (Nederlandse) financiële stelsel.

Deze missie wordt bereikt door:

- het beschikbaar stellen aan (Bijzondere) Opsporings-, Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van bij de FIU-Nederland beschikbare, specifieke, actuele en verrijkte transactie-informatie en analyses;
- het informeren van melders en toezichthouders over 'nieuwe' trends, methoden, technieken en typologieën; het beschikbaar stellen van expertise;
- het bouwen aan internationale samenwerking met en tussen andere FIU's en opsporingsdiensten;
- het opbouwen van een actueel en relevant relatienetwerk.

Visie

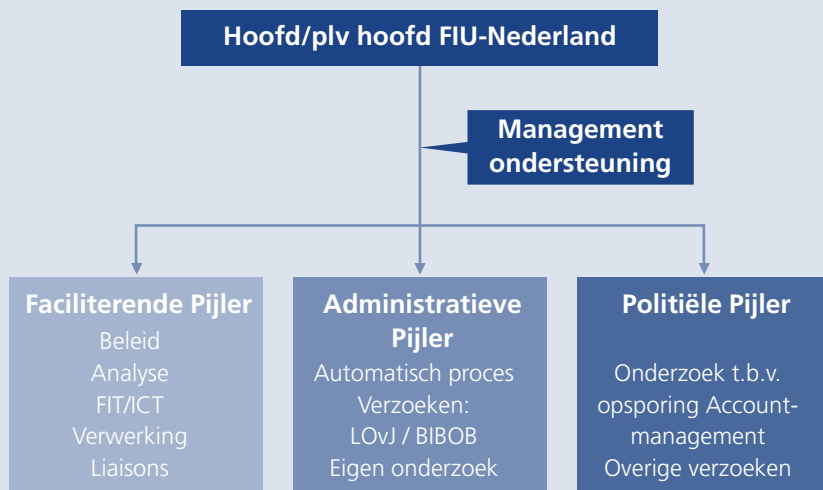
De visie van de FIU-Nederland luidt: Leidend te zijn waar het betreft het tijdig beschikbaar stellen van kwalitatief hoogwaardige producten (zoals transactie-informatie/-inlichtingen, de daarop gebaseerde financiële analyses en expertise) aan de relevante partners in de keten met het oog op de nationale en internationale strijd tegen misdaad, in het bijzonder witwassen en de financiering van terrorisme.

Daarmee wordt tevens een wezenlijke bijdrage geleverd aan het waarborgen van de integriteit van de financiële wereld, aan het vertrouwen van het publiek in de ondernemingen en instellingen die de financiële dienstverlening verzorgen en aan de publieke veiligheid.

Formatie

Bij de FIU-Nederland zijn 56 medewerkers werkzaam.

Organogram FIU-Nederland

Website

www.fiu-nederland.nl

Uitgave:
Dienst Nationale Recherche Informatie
Postbus 3016
2700 KX Zoetermeer

De Dienst Nationale Recherche Informatie
is een onderdeel van het Korps landelijke politiediensten

Colofon:
Redactie www.tekstschrijvers.nl BV, Barendrecht/Nijmegen
Vormgeving Het Lab – grafisch ontwerpers BNO, Arnhem
Druk Thieme MediaCenter, Rotterdam

Zoetermeer, juni 2008
Copyright © 2008 KLPD-DNRI Zoetermeer

Behoudens de door de wet gestelde uitzonderingen, alsmede behoudens voorzover in deze uitgave nadrukkelijk anders is aangegeven, mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het KLPD.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de auteur(s), redactie en het KLPD geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich gaarne aanbevolen.